

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennytte forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

De offentlige Graminer

i

Metropolitanskolen

i Juli 1852.

1. Nogle Sprogbemærkninger, knyttede til en Commentar til Xenophons Hieron, af Overlærer C. Berg.
 2. Skoleøfretninger af Rektor, Prof. P. Borgen.
-

Hjobenhavn.

Druck i det Schlesische Officium.

Nykøbing Katedralskole.

Indbydelseskrist

til

De offentlige Graminer

i

Metropolitanskolen

i Juli 1852.

-
1. Nogle Sprogbemærkninger, knyttede til en Kommentar til Xenophons Hieron, af Overlærer C. Berg.
 2. Skoleførerretninger af Rector, Prof. D. Dørgen.
-

Kjøbenhavn.

Trykt i det Schubhieste Officin.

I.

Nogle Sprog bemærkninger

hnyttede til

en Kommentar til Xenophons Hieron

af

C. Berg.

Den lidt underlige Form, hvori efterfølgende Bemærkninger ere meddeelte, synes at gjøre et Par Forord nødvendige. Det er en Skole-Kommentar, om jeg maa kalde det saaledes, der udgjør Texten; Noterne derimod har jeg udarbeidet med strængere videnskabelig Streben. For en Død siden var jeg nemlig færdig med en Kommentar til Xenophons *Symposion* og *Hieron* — *Dialoger*, hvorfra i det Mindste den ene hører mere til de østhetisk-skildrende end til de philosophisk-docerende og deraf særlig egner sig til Skolelæsning. Men da jeg for nogle vanskelige Steders Skyld i disse Skrifter henvendte mig, inden jeg udgav dem, til en Mand, hvis Dom har megen Betydning for mig, udtalte han sig i Forbigaaende saa bestemt imod de græske Skrifters Læsning i Skoler, hvor Forholdet til *taidizá* spiller nogen særlig fremtrædende Rolle, at jeg, skjønt jeg ikke kunde eller endnu kan gaae ind paa hans Anskuelse i denne Sag, dog ansaae det for Pligt i et Controverspunkt af ethisk og ikke scientifisk Natur at indordne mig under en saadan Personlighed. Da jeg imidlertid troede at have udviklet Et og Andet, Xenophons Sprogbrug vedkommende, rigtigere og bestemmere end tidligere Udgivere, og da navnlig *Hieron* var aldeles færdig til Trykken, meente jeg at burde benytte den Blads, som i Aar var i Metropolitan-skolens Program, til at meddele den philologiske Lærerstand dette Arbeide.*)

En streng kritisk Behandling af Texten var ikke mulig af Mangel paa paalidelig Angivelse af Haandskrifternes Læsemaader!

*) Hvis Text jeg ønsker betragtet som et Exempel paa, hvorledes jeg mener, at navnlig det Grammatiske — Henviisninger til Madvig's Grammatik med overregnede — bør være indrettet i en Kommentar for Skoler. Grunden til den afgivende Behandling af Xenophons *Anabasis* er udviklet i Fortalen til dette Skrift.

Endnu den sidste Udgiver, Breitenbach, kan ikke engang altid bestemt sige, hvad Læsemaade t. Ex. Gail har anført efter sine Haandskrifter, her i Landet er kun første og sidste Bind af Gails Xenophon, nemlig paa det kongelige Bibliothek, og deri staae kun *oīzovō-puzōs*, *τερπὶ ιππονῆς* og *ἄντολογία*. Jeg har derfor maattet stede paa de forskjellige Udgiveres øste temmelig uthydelige Angivelse af Læsemaaderne, navnlig paa Schneiders og Breitenbachs. Denne sidstes Text maa jeg — forat spare paa Plads — bede betragtet som Grundlag for min Kommentar; naar jeg afgiver fra ham, er det angivet i en Note under Texten. Men tillige har jeg anført L. Dindorf's (Df.) og Sauppe's (Sp.) Læsemaader, især hvor Textens Bestaffenhed alene kunde bestemmes efter hvad der stod i Haandskrifterne.

Kommentaren skulde have været ledsgaget af en Afhandling om Dialogens Betydning som Kunsthform og en historisk Fremstilling af de to samtalende Personer, Hieron og Simonides. Istedenderfor foretrak jeg her i Programmet at meddele de smaa Undersøgelser i sproglig Henseende, som dette Arbeide havde givet Anledning til. Det er sandt nok, at den xenophontiske Texts nuværende Ulfikkerhed bør gjøre enhver Afsigelse fra hvad der findes hos Platon, Thukydides o. s. v. mistænkelig, men paa den anden Side troer jeg dog, at man kan gaae forvidt i Corrigeren af særegne Forbindelses- og Udryksmaader hos Xenophon. Faaer man engang en nogenlunde sikker Ordförningsslære til Herodot og de ioniske og doriske Digtere, som man nu har deres Formlære, vil viistnok Adskilligt hos Xenophon komme til at sees i et andet Lys, saaledes som allerede skeet er med Meget hos denne Forfatter, der vedrører Ordbogen og Formlæren.

Kjøbenhavn den 26. Juni 1852.

Cap. I. **H**ieron søger at overbevise Simonides om, at den private Mand ganske anderledes end Hersten er i stand til at nyde Livets sandelige Glæder og undgaae dets Socger.

3. *τὶ — οὐχὶ νπέμνησας*] en hyppig Form for en Opfordring, s. Madv. § 141; saaledes ogsaa i Latin: quin igitur etiam tu me commonescas. — *οὐτως*] heri ligger Betingelsen for *αν δίνασθαι*, dersom du gør dette.

4. *τὸν μὲν δὴ τιθώτας*] Modsatningen med *δέ* er ikke bestemt som saadan fremhævet (s. Madv. § 188, An. 5, c.), men ligger paa en Maade i § 7. — *τὰ δὲ αρροδίσια*] Denne Sags Omtnale har nodt Fors. til at forandre Sætningsens Bygning; fra det Foregaaende, *ἡδομένους τε καὶ αχθομένους*, maa tages en almindeligere Bestemmelse, *αἰσθανομένους*, som styrende Begreb til *τὰ αρ.*, s. Madv. § 214, An. 4.

5. *αὐτῆς*] d. e. *μόνης*, som saa ofte. — *ἡδεσθαι — ὅτε δ’ αὐτὸν*] man ventede *ὅτε μὲν ἡδεσθαι*, *ὅτε δ’ αὖ λυπεῖσθαι*, hvor da *ὅτε μὲν* er = *ὅποταν ἀγαθῶν αἰσθάνεθαι* og *ὅτε δ’ αὖ* = *ὅποταν κακὰ πάθωμεν*;¹⁾ Tan-

¹⁾ Denne Udeladelse af *ὅτε μὲν*, som det foregaaende *ὅτι μὲν* øte her har bidraget til, vil egentlig ikke sige andet, end at det første Led henstilles ikke som Led, men som Heelhed; og det sees først som Led, naar Sætningen med *ὅτε δέ* er begyndt. Sprogrugnen findes allerede hos Homer: *ὅστε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ καὶ αρεῖλετο νίκην, ἐριδίως, ὅτε δ’ αὐτὸς ἐποτρύνει μαχλοσθαι* (Gl. 17, 177 f.). Hos Xenoph. flere Steder, sml. κυνῆ. V, 8 o. 20; IX, 20 og særlig IX, 8: (*οἱ νέβροις*) *ἀποχωροῦσιν, ὅταν διώκονται, ἐν μέσαις, ὅτε δέ προσθεν, ἐν δὲ τῷ ὅπισθεν ὀλεγάνεις.* — Hvad Texten i denne § angaaer, synes Hdskr. enten at have *καὶ κοινῆ καὶ* (Gail. B. o. D.) eller *κοινῆ καὶ*; jeg har

ken er blevet noget uklar, fordi de modsatte Begreber, *ἀγαθοῖς* og *κακοῖς*, ere forbundne med *καὶ*, medens Verbalbestemmelserne til dem ere stillede disjunktive ved Siden af hinanden.

6. *ὅπως*] De Gamle vare ikke enige om, hvorledes *Σόφην* fremkom; Aristoteles har givet en Theori herom i sit lille Skrift *περὶ ὑπνου*. — *ῷ τινι καὶ ὅπότε*] „med Legemet eller med Sjelen el. med begge, og hvornaar, om idet vi sove ind el. naar vi alt sove.“ — *μᾶλλον*] „det troer jeg saa temmelig at være uvivende om“, hvor altsaa Komp., hvad undertiden skeer, er at opfatte absolut; forresten kan *μᾶλλον* her ogsaa forklares ved et underforstaet *ἢ ὅτι ἡδόμεθα τῷ ὑπνῳ*.

7. *ἐγὼ μέν*] som Modsetning maa tænkes: Andres Mening foregriber jeg ikke, Madv. § 188, An 5, d.¹).

med Breitenb., paa Grund af det følgende *τε-καὶ*, foretrukket *καὶ κοινῆ*, og udslættet det andet *καὶ*; Sp. læser *κοινῆ καὶ* og figer om *καὶ*, at det sequentia complectitur; Df. læser blot *κοινῆ*.

²⁾ I de sædvanlige græske Lexika (f. Ex. hos Pape) er betydningen af det her forekommende *οὐκ οἴδ' εἰ* ikke særlig bemærket, sjældnt der var Opsordring dertil, da denne Udtryksmaade i Reglen saa bestemt adskiller sig fra Latinernes nescio el. haud scio an. *Οὐκ οἴδ' εἰ* betegner en Twivl, at Noget er (svarer altsaa til det danske: twivler paa at, troer ikke at), saaledes her: jeg twivler paa, at Tyrannens Liv i Noget er forsøkjellig fra den private Mand's o: nescio an nihil differat, sm. *Ἀπομ. I, 3, 5*: *οὐκ οἴδ' οὐτος εἰ τις ἀν οἰλία ἐργάζοιτο, ὥστε μή λαμβάνειν τὰ Σωρότει ἀρχούντα* (m. Sauppes Note); *Κυροπ. I, 6, 4*: *εἰ — ἐθελήσους, οὐκ οἴδ' ἔγωγε, εἰ τινα λίποις ἀν τῶν πολεμιῶν.* See Epp. fra andre Forsættere hos Heindorf. Plat. Gorg. S. 458, D. Udtrykket bruges ogsaa, ligesom *οὐκ οἴδ' ὅτε*, som Adverbium = maafkee ikke, sm. Matth. griech. Læreb. II. Th. S. 38 (Isekr. Archid. § 1): *ἐμμεμένηκα τοῖς τῆς πόλεως νομίμους, οὐκ οὐκ οἴδ' εἰ τις ἄλλος τῶν ἡλικιωτῶν, ut haud scio an nullus alias æquivalum.* Da *εἰ* efter positive Udtryk som *σκέπτομαι εἰ*, *ἔρωτῶ εἰ*, *σκοτῶ εἰ* m. og da er at oversætte ved: om ikke ifølge Tanken i Stedet, hvor de forekomme (sm. Not. til *ἀναβ. III, 2, 22*), har denne Brug medført, at *οὐκ οἴδ' εἰ*, i attisk Prosa paa ganske

8. πολλαπλάσια μέν] Udeladelsen af γάρ er ikke sjeldent, s. Not. t. 'Araß. III, 2, 19. — μείω πολύ] om Ordstillingen s. Madv. 218, b.

9. ἔχει] istedenfor εἶχε, idet Hierons Mening fremføres ligefrem som sand, sml. Madv. § 135, c, Ann. 1, a. 1) — οὐαρωτάτων] mods. τοῖς μετρίως διάγουσι og er altsaa de Rige og Mægtige. — πῶς πολλοὶ μέν — πῶς δὲ πάντες] Den sædv. Ordstilling vilde være: πάντες δὲ πῶς, sml. dog 'Araß. 1, 3, 8; III, 4, 2.

10. ἀμφοτέρων] kan enten styrtes i Genit. af τῶν ἔργων, Tyrannernes og de Privates (s. Madv. § 52 Slutn.) el. hvad der vel er det simpleste, slutte sig adjektivisk dertil, begge Slags Livskaar, Livsstillinger. Sml. om denne Stdu. af ἔργα, der allerede fremtræder hos Homer, ἀπομν. IV, 2, 5: ἵταξιόν ἔργον, Κρον. I, 6, 13: στρατηγικὰ ἔργα, συμπ. IV, 56: ἔργα τοῦ μαστροποῦ.

11. οὐναγεῖρεσθαι] Infinitiven slutter sig til det i αξιοθεατότατα liggende αξιότατα: „hvør det forekommer

enkeltet Steder, synes at maatte oversættes ved hand scio an: saaledes Κρον. VIII, 4, 16: ἐπειδὴ οὐκ ἀνέκεσθαι μοι φαίνη, οὐκ οἰδ̄, εἰ Χρεοάντα τούτῳ δῆ, hvor rigtignok alle Udgaverne, med Undtagelse af Weiske alene, betragte Stedet som regelmæssigt. Men Tanken fordrer nødvendigt: saa veed jeg ikke, om jeg ikke, jeg kan maaskee give Vægeret til Chr., da du ikke o. f v.; og saaledes synes Krüger ogsaa i sin Gr. at have opfattet Stedet § 65, 1, 8. Sml. af Homer t. Ex. Odys. II, 332; III, 216. Om Omsetningen af ἔν i dette Udtryk s. Madv. 139, b, Ann. — Jeg læser med Dī. o. Breit. μέχρι τούτον, Schn. og Sp. efter Stob. μ. γ. τούτων.

¹⁾ Madvig har ikke berørt dette Tilfælde i sin Grammatik, s. Dem. κατ' Ἀροβ. § 63: εἰ ἐκεῖνα ἀνίκαται ὁρθός, οὐδὲν ἀν τῶν νῦν παραδοθέντων ἐξήρκεσεν εἰς ἔκτον ἔτος, s. ogs. Krüg. gr. Gr. § 54, 12, Ann. 7 (hvor Stedet af Xen. er anført som Ex.). Saaledes staaer ogsaa undertiden Hovedsætningen som reent hypothetisk i Indikativ (Impfet. el. Aor.) med ἔν, medens den betingende Sætning staaer i Optativ, εἴ τις ἔντα νόμον ἐγαλείψειν, ἀρ' οὐκ ἔν τις εἴπετείνεται αὐτόν; Lykurg. Leofr. § 66 (sml. forresten Maczner til dette Sted og Hartung de gr. partie. p. 257). — Forrigt læser Schn. og Dī. efter Stob. her εἶχε.

Mennestene, at der er meget Seeværdigt, der fortjener at de samle sig der.”¹⁾

12. Platon yttrer sig i „Staten“ paa en lignende Maade om Tyrannernes Liv IX, p. 579 B.: *λίχνῳ δὲ ὅντι αὐτῷ τὴν ψυχὴν μόνῳ τῷν ἐν τῇ πόλει οὔτε ἀποδημῆσαι εἴσεστιν οὐδάμοσε οὔτε θεωρῆσαι, ὅσων δὴ καὶ οἱ ἄλλοι ἐλεύθεροι ἐπιθυμηταί εἰσι, παταδεδυκὼς δὲ ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ πολιάρα ὡς γυνὴ ζῆ, φθονῶν καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις, ἐάν τις ἔξω ἀποδημῇ καὶ τι ἀγαθὸν ὁρᾷ.*²⁾

13. *καὶ ὅτιοῦν]* hvad det end saa er. — *λαβόντες ἀπιέναι]* en hyppig Omskrivning hos Grækerne, næsten = λαμβάνειν; som ἀπιέναι bruges ligel. hyppigt οἴχεσθαι, οἴχεσθαι ἥγονοι μένοντος, *Kvæst.* IV, 5, 12; ὥχετο παραφέροντο, ib. II, 2, 4. o. m. a. S. Den Betydning af Hurtighed el. et lignende Begreb, som ligger i denne Forbindelse, er her forstærket ved ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ.³⁾

16. *ἄλλοι]* svarer til det foreg. *τούτο μέν*, §. *Oīkor.* XIII, 5. — *όρας]* seer du, sml. *Madv.* § 193; *Plat. Protag.* 336, b.⁴⁾ — *οὐκ ἔτι]* „ikke i samme Grad, ikke ligeledes, ikke saaledes“, sml. II, 14.⁵⁾ — *πολὺ πλείω — ἐν αὐτοῖς]* for *ἐν τούτοις* — πολὺ πλείω ὑμεῖς, saaledes⁶⁾ ofte; om *ἐν* s. *Madv.* § 39, Ann. (Slutn.).

1) Sp. udelader aldeles *εἶναι*, Df. [εἶναι].

2) Hdsfr. synes overveiende at have *ἄμα* — *καὶ* istedenfor det ogsaa af Df. og Sp. optagne *ἄμα τε* — *καὶ*, begge Forbindelser ere forresten lige gængse ogsaa i attisk Prosa, sml. t. Ex. Krüger gr. Gr. § 69, 6, Ann.

3) § 15. Efter Stob. Sp. *πάντες πάντα κανά*, Df. [πάντες] *πάντα κανά*.

4) Denne Brug er ved Eksempler oplyst af Stalbaum i en Ann. til Platons Symp. p. 202, V.

5) Denne Brug af *οὐκ ἔτι*, hvorved man betegner, at det forhen inddrømmede ikke gaaer videre, ikke er sandt længere eller under aadanne Forholde, er ikke sjeldent, sml. af Xen. *ἀπομ.* III, 4, 10; IV, 4, 20; Aleg. II, 26; *κυνῆ.* V, 14; *οἰκον.* XXI, 11; *Kvæst.* IV, 3, 4.

6) *Oīk.* XXI, 10; *Kvæst.* VIII, 8, 16.

19. *ἐκεῖνοι*] er vel simplest at henvøre til *ἐμπειρος* efter Madv. § 31, b.¹⁾ sml. Plat. *ἐπειον*. p. 979: ὁ ταῦτ' ἐπιστήμων, og εὐ oīδ' örti at betragte som staaende udensor Constructionen. — τὰ περὶ τὰ τῶν] s. Madv. § 92*).

21. *τοῦ ἔργον*] s. Madv. § 63, c. Ann. 2. — *ἀγλευκέστερον*] et sjeldent, efter Svidas sicilianisk Ord, forekommer ogsaa *Oin.* VIII, 3. ikke såd, ubehagelig.

22. *δοκοῦται — ταῦτα*] afhængigt af det baade her og ved πάντα μὲν οὖν underforst. *καταρενόντας*.

23. *ψυχῆς*] er her Sjælen, der attruerer Mad og Drifte eller selve Appetiten, ligesom § 20.²⁾

24. *ἄλλα μέντοι — γέ*] at vero certe³⁾. — *οὐκ αὐτός — ἄλλα μᾶλλον*] ikke han ene, som — men endog i høiere Grad de o. s. v. s. § 5.

26. *κινδυνεύοντεν*] Man ventede οὖν tilsviet, men et saadant Afhændeton er ikke sjeldent, netop især ved dette Verbum, og Talen faaer derved ligesom større Liv, s. *ἀπομν.* IV, 2, 34, *Oin.* XVI, 12: *κινδυνεύει ἕρως, ἔρη, εἰναι τούτον ἔργον ἀρντεον*. Sml. Not. t. *'Αναβ.* III, 1, 11. — *ἐν τούτῳ*] ἐν τῷ ἀρροδιστάζειν (III, 4) forklare Forstolferne det; naturligere angives derved den Tilstand at være Tyran.

¹⁾ Førrigt forekommer det mig, at der burde skjernes mellem de der anførte Objektiver. Jeg vilde fra denne Regel udfondre de ligefrem transitive d. v. s. dem, der ellers konstrueres med en objektiv Genitiv, altsaa *ἐπιστήμων*, ligesom ogsaa *ἐμπειρος*, *ἐννοιώρε* (Aisch. Agam. 1098), *ἀνήκοος* (Plat. Alkib. 2 p. 241 D), *τρίβων* (Eur. Rhe. 625), dem paa —*κός* (Zen. *Kροπ.* II, 2, 5); ligeledes *πόριμος* (Aisch. Prometh. 906), *φροντιστής* og *ἔξαρος* (dette sidste, som Madv. har anført S. 25 nederst, konstrueres regelmæssig med *Ἀλ.*, men kan dog ogsaa have en objektiv Genit. hos sig, Isokr. 21, 3), da jeg mener, at de have deres Plads under § 63, og deres Konstruktion med *Ἀλ.* bør omtales der i en Ann., men hvis de nødvendigen skulle børres under *Ἀλ.*, at de da høre til § 27 a (Ann. 2); sml. endnu Udtrækket: *οἱ φίλεμοι οὐδεὶς* (Soph. Antig. 962, Voek).

²⁾ § 23, *μαλακῆς* uden *ἢ* Sp.

³⁾ Sml. *συμπ.* I, 12; *Kροπ.* I, 6, 24.

27. *πρῶτον μέν]* svarer til *ἐν δὲ τοῖς παιδίοις* i § 29, thi først taler Hieron om Egtekabet, dernæst om Forholdet til Inglinge. — *γάμος*] er stillet med en vis Allmindelighed foran, s. Madv. § 9, a, Ann. 3. Sm. en dertil svarende Brug III, 1. (*φιλίας*). — *δεύτερον δέ]* den anden Rang indtager Egtekabet med Kige, altsaa *δεύτερον* i Modfætning til Superlativen *κάλλεστος*.

28. *πολύ]* hører til *μάλιστα*.¹⁾

30. *ἔθέλει]* her, som ofte, brugt om Ting næsten i Udg. pleie, sm. oiz. IV, 13: *όπόσα ἡ γῆ φύειν ἔθέλει;* c' *πομν.* III, 12, 8: *ταῦτα δὲ οὐκ ἔστιν ἴδειν ἀμελοῦντα· οὐ γὰρ ἔθέλει αὐτόματα γίγνεσθαι.* — *ῶσπερ οὖν εἰ τις — ἀφροδισίων]* De sammenlignede Sætninger er ikke holdt tydeligt ude fra hinanden; Sætningen synes fuldstændig at maatte hedde omrent saaledes: *ῶσπερ οὖν ἀν εἴ τις ἀπειρος ὥν δίψους τοῦ πιεῖν ἀπολαύοι, ἀπειρος ὥν εἴη τοῦ ἥδιστου τοῦ πιεῖν, οὕτω καὶ εἴ τις ἀπειρος ὥν τοῦ ἔρωτος τῶν ἀφροδισίων ἀπολαύει, ἀπειρός ἔστι τῶν ἥδιστων ἀφροδισίων.* Thi ἀπολαύειν kan ikke betyde andet end „nyde,“ „have Andel i“ = *χρήσθαι*. En lignende Korthed i Udtrykket, hvorved Hovedfætningen blandes med den Sætning, som hører til Sammenligning, forekommer nu og da hos Xen. sm. saaledes συμπ. II, 17: *Καὶ ὁ Σωκράτης, Γελάτε, ἔφη, ἐπ' ἐμοί; πότερον ἐπὶ τούτῳ, εἰ βούλομαι γυμναζόμενος μᾶλλον ὑγιαίνειν, η̄ εἰ ἥδιον ἔσθίειν καὶ καθεύδειν, η̄ εἰ τοιούτων γυμνασίων ἐπιθυμῶ, μή ὕσπερ οἱ δολιχοδρόμοι τὰ σκέλη μὲν παχύνονται τοὺς δὲ ὕμιους λεπτύνονται, μήδ' ὕσπερ οἱ πύκται τοὺς μὲν ὕμιους παχύνονται, τὰ δὲ σκέλη λεπτύνονται, ἀλλὰ παντὶ διαπονῶν τῷ οώματι πᾶν ισόρροπον ποιεῖν; hvor der af Lignelsen maa tages til Udfylden af Hovedfætningen: *οὕτω τὰ σκέλη μὲν παχύνεσθαι πτέ.*²⁾*

1) ἀπὸ δούλων Σρ., ἀπὸ τῶν δούλων Δι.

2) Noget Lignende Κυροπ. IV, 3, 12—13: ἀλλὰ μὴν σχολή γε ἡμῖν μανθάνειν, ὅση οὔτε παισὶν οὔτε ἄλλοις ἀνδράσιν· οὔτε γὰρ τοξεύειν

32. ἐτοίμουν] Forb. οὐ τοῦ δοκοῦντος εἶναι ἐτοίμουν (Madv. § 158, b.) τυχεῖν παρ' αὐτοῦ τούτοις: her er τούτοις med Eftertryk lagt til ligesom τοῦτο § 17, f. Madv. § 100, e. — ἀλλὰ τοῦ] men jeg attræer det, som en Tyran mindst kan udvirke — frivillig Hengivenhed.

33. Αιιλόχον, ὥνπερ] „det hos D., som“; Madv. § 53. 1)

35. εὐθύς] indleder især hos senere Forfattere og hos Xen. Anforelsen af et Erempel, ligesom vi sige: som nu strax, til Erempel nu strax: Sm. II, 8; IX, 4; paa lignende Maade staar αὐτίκα f. II, 7 o. συμπ. VII, 4.

36. ταῦτο ἥδη] dette, som det jo allerede er flart af det Foregaaende; saaledes giver ἥδη ved at slutte sig til det Foregaaende det Udsagte et vist Eftertryk.²⁾

37. ὡς φιλῶν] d. e. ἀντιφιλῶν.

38. ἐπιστάμεθα γὰρ αὐτὸν] Paa den anden Side vide vi, i Modsætning til det foregaaende διὰ τὸ εἰδέναι, ὅτι. — ταῖς τῶν φιλούντων ὑπονομγίαις] τοῖς μετὰ φιλίας ὑπονομοῦσι, saaledes οἴκ. VII, 32: ἡ τῶν μελισσῶν ἡγεμιών ἔξομοιοῦται τοῖς ἔργοις οἵσις ἐμὲ δεῖ ποιεῖν. Soph. Did. Μ. 1507: μῆδος ἔξισθης τάσδε (παῖδας) τοῖς ἔργοις κυνοῖς. Egentligt en Unviagtighed i Tanken, idet det, med Hensyn til hvilket Sammenligningen står, sættes for den Person eller Ting, som første Led sammenlignes med, f. Νετ. til Ἀναβ. II, 3, 15.³⁾)

ἥμην μαθητέον, ὥσπερ τοῖς παισὶ· προεπιστάμεθαι γὰρ τοῦτο· οὐτε μήν ἀκοντίζειν· ἐπιστάμεθα γὰρ τοῦτο· ἀλλ' οὐδὲ μήν, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνδράσι τοῖς μὲν γεωργίαις ἀσχολίαιν παρέχοντο τοῖς δὲ ἄλλα οἰκεῖα· ἥμην δὲ στρατεύεσθαι οὐ μόνον σχολή, ἀλλὰ καὶ ἀνάγκη. Ἀλλὰ μήν οὖν, ὥσπερ ἄλλα πολλὰ τῶν πολεμικῶν χαλεπά μέν, χρήσιμα δέ· ἐπιπλὴ δὲ οὐκ ἐν ὄδῳ μὲν ἡδίων ἡ αὐτοῖς τοῖν ποδοῖν πορεύεσθαι;

1) καὶ πάντα Σρ.

2) Sm. ἀπολογ. 18; Αρετ. V, 4; συμπ. IV, 60; V, 5.

3) Sm. Κυροπ. V, 1, 4: ὁμοίαν ταῖς δούλαις εἰχε τὴν ἐσθῆτα. Φv. Mdr. § 37, Ανα. 2 o. 90, Ανα. 1. — Forvrigt læser Σρ. αὐτοὺς τοὺς διὰ φύσεων.

Cap. II. Simonides mener, at de sandelige Glæder ere for Intet at regne i Sammenligning med de betydningsfulde Goder, Enehersteren er i Besiddelse af, som Magt og Rigdom. Hieron godtgjør derimod, at Enevælden er en forgyldt Glændighed.

1. *ἄνθρωποι*] ligesom det danske Mand, s. VII, 3: *ἄνθροες* døe καὶ οὐκέτι *ἄνθρωποι μόνον νομισόμενοι*, o. a. — καὶ γέ] ja endog. — *ὅψων*] støder her efter ποτῶν og fordi det kun gjentager σιτῶν; man har derfor enten villet læse *օσμῶν* (sm. I, 24), eller *ὅψεων* (sm. I, 10); i sidste Tilfælde skulde da *ὅψεις* være = θεάματα, hvad der vel næppe er Erexpler paa, thi *ὅψεις ἔννυχοι* hos Alischylos er dog noget andet.

2. *ἐν εἰσίνοις*] undertiden henviser dette Pronomen til det Følgende og med større Estertryk end τόδε, s. ovfr. I, 19. — *ἀριστοῖς*] her næsten = διαφέροντας el. *ὑπερέχοντας*, da det ved et Zeugma ogsaa hører til πλήθει.

3. *όρῶν*] efter et ydre Syn.

4. *τὰ μὲν — παρέχεται*] fremfætter aabenbar for Alle til tydelig Beskrivelse de meest værdifulde Gjenstande.¹⁾

5. *περὶ τούτου λεληθέναι*] usædv. Omstrivning af Subjektet f. *λεληθέναι τούτο*, sm. Nep. Dion. X, 2: de morte — palam factum est.

7. *αὐτίκα*] s. I, 35.

8. *αὐτοὶ — ὥπλισμένοι*] idet *ἀράγοντες εἶναι* har sluttet sig sammen med *οἴονται* til eet Udtryk, ligesom *οἴμαι δεῖν* o. s. v., s. Madv. § 160, Num.

9. *στρατεύωνται*] i næste § *στρατεύωσιν*, uden Forskjel i Betydningen; Medium er sædvanligst. — *ἄλλοι οὖν*] saaledes bruges ikke sjeldent *ἄλλα* i Eftersætningen, især efter en betingende Sætning, ganske som i Latinen *at*, d. e. saa dog, Ages. II, 21: *εἰ δέ τις ἄλλη πῃ ταῦτα μέμ-*

¹⁾ [καὶ τὸ κακοδαιμονεῖν] Dj.

φεται, ἀλλ' οὖν φιλεταιρίᾳ γε πρωχθέντα φανερά
ἔστιν.¹⁾

10. εἰς τὸ δὲ — εἰς τὸ ἔξω] hvis, for det tilfælde,
at; Madv. § 194, a. Anm. 3 (Slutn.) s. Not. t. 'Araß.
III, 2, 31.

11. οὕτε εἰρήνη — οὕτε] istedenfor den simple
Form τοῖς δὲ τυράννοις οὕτε εἰρήνη — οὕτε σπουδαῖ,
er andet Led behandlet anafoluthifst, idet en af τοῖς δὲ τυ-
ράννοις uafhængig Sætning er dannet med ὁ τύραννος til
grammatisk Subjekt, smt. t. Ex. 'Ellen. III, 5, 23.

12. ὁ ἐν ταῖς πόλεσιν] d. e. Borgeren.

13. κακόν τι — τούτοις] s. III, 4: γυνὴ — αὐ-
τάς, s. Madv. § 99, d.

14. αἱ δὲ ἔχοντιν — πόλεις] men den Tilfreds-
stillelse, som Borgerne kunne have af deres (fjendtlige) For-
hold til andre Byer, den o. s. v.

15. πόλεις — νομίζοντες] som om der iforveien
var gaaet *oi ēn taīs pōleis*, og ikke *ai pōleis*; saadanne
Anokoluthier ere ikke sjeldne hos Xen., smt. ἀπομν. II, 2, 3:
ai pōleis ēpi toīs μεγίστοις ἀδικήμασι ζημίαν θάνατον
πεποιήκασιν, ὡς οὐκ ἀν μείζονος κακοῦ φόβῳ τὴν
ἀδικίαν παύσαντες, smt. Madv. § 3, a. og Not. til 'Araß.
II, 1, 6.

17. ὅτι οὐκ αὐξεῖ ὄλην πτέ.] det er kun sig selv
og sit Parti han har gavnet ved at gjøre det andet Parti i
Staden, *μισοτυράννους*, magtesløse; i Modsetning til hvad
der var sagt ovenfor om Borgerne: ὡς δ' εὐφραινονται τὴν
πόλιν νομίζοντες ηὔξηνει (§ 15).

18. ὅν] hører til πόλεμον.²⁾

¹⁾ Sm. Lykurg. Leofr. § 95: *Εἰ γὰρ καὶ μυθωδέστερόν ἔστι,*
ἀλλὰ καὶ ἀρμόσει. Saaledes hos alle Forfattere fra Homer af, smt. Not.
t. Anab. II, 5, 19.

²⁾ Ordene τούτοις θαρρεῖ have Forfatterne sagt paa forskellig Maade
at sænde. *Tούτοις* synes at findes i alle Hdskr. Jacobs i Additam. ad
Athen. p. 224 retter det til τοῦτο; Andre (Schneider og Weiske) ville

Cap. III. Hieron viser, at Vensteb og Elægtstab ikke være vederqvægende Frugter for Gneherferen.

1. *φιλίας*] er for Eftertrykkets Skyld sat foran, sml. ovf. II, 15 o. udf. VI, 15 (*ππος*) o. Madv. § 217, b, Num. 1. — *ει τοῦτο*] *ει* indleder en indirekt Spørgesætning hvilken *τοῦτο*, som hyppigt, epanaleptisk optager.¹⁾

2. *ποὺ ἀπίη*] = *ποὶ ἀπίη ναι πον ḡ*, s. Madv. § 79, a. — *σφαλλόμενον*] uml. *αὐτόν*.

3. *νομιζοντι — νομιζοντι*] det første = *πεποιηται νόμον* (IV, 4), bestemt ved en Lov, det sidste lige-

enten tilhætte *ἐνεκα* eller skrive *τούτω*; Neuchlin og med ham Bernemann ville aldeles udslette Ordet, og Stedet blev da umægtelig sprogrigtig og gav en god Menig; de to sidste Fortolkere endelig, Sauppe og Breitenbach, finde ingen Vanskelighed ved Stedet, men henviser til almindelige Negler i Grammatikene. — Xenophon figer i denne §, „at Thyrannen undertiden nødes til at dræbe sine Modstandere blandt Borgerne, skjønt han indseer, at han derved svækker sin egen Magt, idet han kommer til at herske over færre; ja han anseer det ogsaa for nødvendigt at vise Andre, at han ikke har handlet uretskaffen ved at begaae en saadan Handling, i den Grad synes ham Selvforsvar i Gneherredømmet ikke tilladelig.“ X. lægger nu til: „og naar d e nu ere dræbte, hvem han var bange for, saa er han ikke dersor (*τούτου?*) i nogen Henseende (*οὐδέν τι*) mere sorglos, men han er endnu meer end forhen omhyggelig for sin Sikkerhed.“ Nu udtrykkes, som bekjendt, det med Hensyn til hvilket En er ubekymret, tilslidelsefuld (*θαρρεῖν*), foruden paa andre Maader, ogsaa ved Präpositionerne *ἐνεκα*, *ὑπέρ* eller *περι* (Plat., Xen. o. s. v.); men ligesom Xen. tillader sig istedenfor *ὅγιζομαι τινι ὑπέρ τίνος* at sige *ὅγιζομαι τινι τίνος*, Hell. III, 5, 5: *οἱ λακεδαιμόνοι ὅγιζόμενοι αὐτοῖς τῆς ἀρτιλίψεως τῆς τοῦ Ἀπόλλωνος δεκάτης* (i et andet Exempel, som jeg har optegnet, ere Tallene forskrevne)*), saaledes troer jeg, at han ogsaa kunde sige *τούτον θαρρεῖν*. Vanskeligheden i Stedet synes mig dersor ikke at ligge heri, men i at *τούτον* her ikke skal betyde det, som jeg ingen Omsorg, Frygt o. s. v. har for, men det, der er Skyld i, at jeg er ved godt Mod, og det maa vel hedde, ved *θαρρεῖν*, *διὰ τοῦτο*, eller i det Mindste med et bestemt tilsat *ἐνεκα*, s. III, 4. Dersor vilde jeg være tilbørlig til at betragte *τούτον* som ikke herhid hørende.

*¹⁾ Df. og Sp. efter Ernest. os.

*²⁾ Videledes Lysias 31, 11.

frem: ansee, holde for. Saaledes ogsaa i forskjellig Betydning *λακεδ.* πολιτ. II, 4: καὶ ἀντί γε τοῦ ἴματος διαθρόντεοθαι ἐρόμεσεν (ό *Αυκούρος*) ἐνὶ ἴματιος δὲ ἔτους προσεθίζεοθαι, νομίζων ουτως καὶ πρὸς ψύχην καὶ πρὸς θάλπη ἄμεινον ἐν παρασκευάσσασθαι.

4. τούτον ἐνεκεν] dersor d. e. desnaagtet, sml. Not. XI, 10. — αὐτάς] s. Not. II, 13. ¹⁾

7. μὲν] den ikke berørte Modsatning er, andre, Ikke-Parørendes Kjærlighed, som sees af § 9. ²⁾

8. ἀπεκτονγότας] er en sjeldnere, sildigere Form for det attiske ἀπεκτονότας. ³⁾ — ἐταιρῶν — φίλων] ἐταῖρος, den, jeg omgaaes med; φίλος, den, jeg har kjær, sml. VI, 3: διὰ τὸ δούλους ἀντὶ φίλων ἔχειν τοὺς ἐταιρούς. Forresten giver Aristoteles i sit Skrift πολιτικά (V, 8 [10]) en mærfelig lang Liste over Tyranner, der ere blevne dræbte af deres Marmeste. ⁴⁾

¹⁾ αὐτοῖς Df.

²⁾ γονεῖς] De sammentrukkne og oploste Former valle mellem hinanden hos Xen. Saaledes IV, 5. τοὺς γονέας, ligeledes ἀπογέννητος. II, 2, 13; men II, 2, 14 γονεῖς; Ages. II, 3. τοὺς ἵππεας, men 13. τοὺς ἵππεῖς; s. Kühners Note til Stedet øvst. af ἀπογέννητος og Poppo til Κυροπ. I, 4, 1.

³⁾ Jeg har ikke vovet at rette denne først hos Senere brugelige Form, uaglet der hos Stobæus findes ἀπεκτονότας (som Buttmann foretrakker, gr. Gr. II, S. 227), da Varianterne hos Stobæus netop i saadant formelt Punkt næppe bør have nogen Vægt (s. Aeschyl. ed. G. Hermann. II. p. 114. 1852). — Det er jo almindelig bekjendt, skjønt Beviserne endnu ligge adspredte i Noter til Udgaverne og i en Mængde smaae Leilighedsarbeider, at Xenophon har i sin ligefremme Fortælling brugt en usædvanlig stor Deel poetiske eller først hos senere Forfattere gængse Ord, Former og syntaktiske Forbindelser. Jeg skal i næste Åars Program, hvis Frihed dertil gives mig, høje et Bidrag til Løsning af Opgaven.

⁴⁾ πολλούς — πολλούς...] Slige ἀραιοπαι eller Gjentagelse af samme Ord i Sætningens enkelte Dele (Demetr. de elocut. 141) synes Xen. i hoi Grad og underiden vel meget at have funden Behag i, sml. i dette Skrift VI, 2. 3. 4; VII, 1; *λακεδ.* πολιτ. IX, 4; συντον. II, 3; III, 9; IV, 14. 35. 48. 58 o. s. v.; 'Ελλην. II, 3, 25. —

Cap. IV. Tyrannen svæver i bestandig Frugt for, at En af hans nærmeste Omgivelse skal forgifte hans Mad eller Drikke; ja, medens Staterne sørge for Borgernes Sikkerhed, belønne de endog Tyrannorderne. Og medens Tyrannens Skatte ere store i Sammenligning med Borgernes, ere de kun sjeldent tilstrækkelige til at lønne hans Sikkerheds Vagt, hvorfor han ofte nødes til at forgribe sig paa selve Templerne.

2. *πρὶν ἀπάρχεσθαι]* Før Maaltidet begyndte, bragte Ejenerne Viin om til Gjesterne for at de kunde udgyde det som Drifoffer til Guden eller Guderne. Her vil det altsaa blot sige: før man tager til sig af Retterne.¹⁾

4. *τῷ μιαυροφόρῳ]* Den som havde begaaet et Mord ansaaes for at besænge ei blot Steder, men Enhver, han kom i Forbindelse med. Om Ordets Plads s. Madv. § 11, Anm. 1. (Slutn.)²⁾.

5. *καὶ τοῦτο — ἀνίστραπται]* ogsaa heri er Forholdet omvendt, sml. *Kvdon.* VIII, 8, 13: *καὶ ὅτε γέ οἱ παιδες ἐδόκουν παρθύνειν δικαιότητα, καὶ τοῦτο παντάπαιδιν ἀνίστραπται.* — *καὶ — γέ]* §. II, 1. — *εἰκόνας]* f. Ex. for Hipparchos' Mordere, Harmodios og Aristogeiton.

6. *οἱ ἀθληται — τοῦτ' αὐτοὺς εὑροαίνει]* Sætningen er anafoluthisk, man ventede: *οἱ ἀθληται οὐχ — τούτῳ εὑροαίρονται.* Sml. *oīzov.* I, 14: *οἱ δὲ φίλοι, ἣν τις ἐπίστηται αὐτοῖς χρῆσθαι, ὥστε ὡφελεῖσθαι ἀπ' αὐτῶν, τι φήσομεν αὐτοὺς εἶναι;*³⁾ — *Οὐχ ὅταν*

¹⁾ Dj. læser *σίτοις* f. *σιτίοις*. Sml. *συμπ.* II, 4; om Ordets Stilling bagester Hovedordet, s. Not. til *ἀναβ.* IV, 2, 18.

²⁾ *[αι πόλεις]* Breit. —

³⁾ Naar derimod Fortolkerne (f. Ex. Sauppe og tildeels Breitenb.) sammenligne denne Konstruktion med den, som er anvendt I, 27 (*γαμός*); I, 25 (*Δαιλόχου*); III, 1 (*ρικίας*) og andre Steder, hvor et Ord med et vist Estertyk er sat foran, synes de mig at gaae for vidt i Estervisen af Uregelmæssighed, idet de lægger det ind under en grammatiske Regel, hvad

iδιωτῶν] *iδιώτης* er her den, som ikke over sig i Kamplege; jml. *ἀράβ.* VI, 1, 31, hvor *iδιώτης* modsættes *μάντης*, altsaa om den, som er ubekjendt med Spaadomskonsten; *οἰκοπ.* III, 9 om den, der er ubekjendt med Ridekunsten; *Kvægpt.* I, 5, 11: *iδιώται* — *νατὰ τοὺς πόνους*. — *iδιώται* *κατὰ τὸν ὄπνον*.

7. *θᾶττόν τι*] *τι* hører til *θᾶττον*, s. Madv. § 43, Ann. ¹⁾

8. *ἄλλα — πολλοὺς τῶν τυράννων*] „Dg derfor vil du ikke finde endog [blot] enkelte af de Private i den Grad fattige, som mange af Tyrannerne ere det.“ Stillingen af *οὐχ οὐτῶς* efter *πένητας* er haard (jvf. Madv. § 218, b.), og hele Formen er i hoi Grad tvungen. ²⁾ Tanken i det næste af S'en er: Rigdom og Fattigdom begrændes ikke af et bestemt Tal, saaat, hvad der er der over, er Rigdom,

fun er en rhetorisk Accentueren. For anakoluthisk hør næppe engang ansees den Form for Talen, at et Begreb er sat foran Konjunktionen, der indleder den Sætning, hvori hiint er Subjekt cl. 2. f. Ex. *συμ.* II, 26: *οὐτοὶ δὲ καὶ ἡμεῖς ἦν μὲν ἀθρίον τὸ πότον ἐγχεύμεθα, ταχὺ δὲ καὶ τὰ σούματα ὑγαλοῦνται* — —, *ἦν δὲ ἡμῖν υἱός* jml. denne Vogs VI, 15. I det Sted derimod, som vi her behandle, er ikke blot *ἀθληταὶ* stillet foran Conjunctionen, men imellem denne og *ἄλλ.* er stillet Nægtelsen *οὐχ*, der fun hører til Hovedsætningen.

¹⁾ Breitenb. vil have *τὶ* henført til *ῶν* d. e. *τὶ — τούτων ὡν* „non enim raro pronomen *τὶς* a nomine suo divellitur; e. c. Comment. II, 1, 11: *ἄλλ’ εἴται τὶς μοι δοξεῖ μέσην τούτων ὁδός* (!); sed non raro fallitur Breitenbach.

²⁾ Skjønt jeg ikke kan ansøre andre Erexpler, der kan stadsætte min Opsættelse, anseer jeg den dog for den mindst forkeerte af de givne Forklaringer. Sauppe oversætter blot *οὐχ οὐτῶς* — *οὐς* ved non tam — quam og lader Sagen beroe dermed. Breit. udsetter med Bremi og Hannow *οὐχ* foran *οὐτῶς* og mener, at saa Stedet er klart. Uden at tale om, at alle Hdst. endog Stoibeus's have Nægtelsen, mener jeg ogsaa, at Stedet ikke bliver rigtigt ved at udelade *οὐχ*, thi der spørges ikke i S'en om Mængden af de Fattige, men om Størrelsen af Fattigdommen.

hvad der er der under, er Fattigdom; men Begreberne bestemmes af, hvorvidt enhver har eller ikke har det, han behøver. Vi ventede dersor: οὐ γὰρ τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ κοίνων οὔτε τὰ ὀλίγα (οὐκ ἀριθμός ἐστιν ὁ ὄριζων τὸ πολὺ ναὶ τὸ ὀλίγον, ἀναβ. VII, 7, 36), men istedenfor τὰ ὀλίγα har X. sat τὰ ιανά, der egentlig først faaer sin Berettigelse i Sætningen med østre ved det forangaaende πρὸς τὰς κοινές.

9. τῷ οὐν τυράννῳ — τὰ πολλαπλάσια] Tanken synes mig noget eliptisk: For Tyrannerne er det, der er mange Gange mere (end hvad de Private have) mindre tilstrækkeligt, end (det mange Gange mindre) er det for den Private. — τούτων συντεμενιν] s. Madv. § 51, d.

10. μηχανώμενοι ζῆν] Hovedbegrebet ligger i Participlet, sml. I, 13.

11. ἦ ἀπολωλέναι] s. Madv. § 186, Num.

Cap. V. Tyrannerne twinges til at frygte de Gode og rydde dem af Venien, men sørge for de Slette; de nødes til at lade Statens Borgere blive ukrigeriske og forfjælde, men underholde Leietropper til Landets Beskyttelse.

1. οὐσιόν] dem, som holde paa en ordnet Statsforsatning, en lovbunden Tilstand i Staten. Begrebet forklares strax nærmere ved en enkelt Side deraf, numl. ἀνδρεῖοι, som har sin Modsatning længere nede i ἀνδραποδώδεις (§ 2). Sml. ἀπομν. I, 1, 16: hvor ἀνδραποδώδεις er modsat νελοῖς καγαθοῖς.

2. οἱ ἀνρατεῖς] mods. οօροῖς i foregaaende §, sml. ἀπομν. III, 9, 4: σοφίαν δὲ ναὶ σωφροσύνην οὐ διώριζεν, men σωφροσύνη modsattes ofte ἀνράτεια. — τὰς πόλεις μή] sml. Madv. § 191.¹⁾

¹⁾) § 3. Uden Nødvendighed er et andet ἔν et efter εὐθαιροεῖν indsat af alle Udgivere undtagen af Weiske og Breitenbach.

4. ἐνδεεστέροις — ταπεινοτέροις] egentlig to Sætninger, der ere sammendragne til een: ὅσῳ ἐνδεέστεροι εἰσι, τοσούτῳ ταπ., jo mere trængende de ere, desto mere o. s. v., næsten i samme Betydning forekom to Superlativer ovenfor I, 16, sml. Ages. V, 4: ὥσπερ ἀν τοῦ καλλίστου η σφοδροτάτη γύναις ἡρασθείη. — οἴονται] hører til ὁ τύραννος, s. Not. II, 13.

Cap. VI. Den Gang han var privat Mand, siger Hieron, funde han hjertelig glad fryde sig med sine Venner; nu har han kun Trølle til Fortrolige; al gjensidig Kjærlighed er borte: han frygter Ensomheden, men frygter i samme Grad dem, der vilde holde ham med Selstab.

1. ὕσαις — χρώμενος — αὐτῶν] d. e. ὕσαις ἔγω ἔχοντις, ὅτι ἦν ιδιότης, ἀλλὰ ὡν (el. αὐτῶν) νῦν — αἰσθάνομαι στεγόμενος. Sætningens Bygning er blevet haard ved de to Participier, der begge henhøre til Relativet; det sidste af dem er deraf construeret med Demonstrativ efter Madv. § 104 b.¹⁾

2. συνῆν ἐμικυτῷ] paa Grund af det føregaaende συνῆν ηλικιώταις, sml. Cie. orat. c. 10 frueris ipse te. Ungaende ξύν. o. συν. sml. § 11 φυλάσσοντες — φυλάρτοντες.²⁾ — τὴν ψυχὴν συγκαταμιγνύναι] „henv give sig til, fortabe sig i.“ — ἐπιθυμίας] sandelig El-

¹⁾) Denne Brug af αὐτός i samme Sætning har nogen Lighed med den som findes t. Ex. *Kυροπ.* I, 1, 1: ὅσοι τυραννεῖν ἐπιχειρήσαντες οἱ μὲν αὐτῶν καὶ ταχὺ πάμπαν κατελέθησαν, οἱ δὲ — θαυμάζονται ὡς σοφοί. eller συμπ. IV, 35: οἵδα καὶ ἀδελφοίς, οἱ τὰ ἵσα λαχόντες οἱ μὲν αὐτῶν τάρχοντα ἔχει, οἱ δὲ τοῦ πατρὸς ἐνδεῖται.

²⁾) Om ξύν [d. e. κύν (eum), ΧΣΥΝ] og δύν s. Buttmann Lexilog. II, 109, 3. Gr. Gr. I, S. 87 (Not. 2) og II, 368, 3. Om Overgang fra en Udtale- eller Skrive-Form til en anden, endogsaa i Steder, der staar temmelig nær ved hinanden, s. Poppe's Fortale til Alnab. p. XLI og til Cyrop. p. XXXIII.

ſtovſlyſt, ſml. ἀπομν. III, 9, 7: τὴν ἰσχυρὰν ἐπιθυμίαν
ἔρωτα καλοῦσιν.¹⁾ — ἐμοὶ] s. Madv. § 37, Ann. 3.

5. πιστεύειν] man ventede τὸ πιστεύειν, da Begrebet er det egentlige Subjekt.

9. φοβερόν] s. VII, 12. o. Madv. § 1, b, Ann. 3.²⁾

10. αὐτῶν] neml. τῶν φυλάκων, thi der var i Lovene bestemt stor Straf for de Borgere, som svigtede deres Post, s. ogsaa nds. X, 6. — περὶ ἑαυτῶν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν] de ere i Frygt angaaende sig selv og paa Eders Begne.³⁾ — ὥσπερ θεριστάς] der tingue sig bort til den høiestbydende.

12. ὁ δὲ ξένιλωσας] men hvad det angaaer at, ſml. οἰκ. XV, 6: ὁ δὲ εἰπας, ως δεῖ μαθεῖν τὸν μέλλοντα ὄρθως γεωργίας ἐπιμελήσεσθαι καὶ ὡς δεῖ ποιεῖν καὶ ως δεῖ καὶ ὀπότε ἔκαστα. ταῦτα μοι δοκοῦμεν ἀγρότερον πως ἐπιδεδομηκέναι τῷ ἔργῳ. ſml. Madv. § 195, a.⁴⁾

1) ſml. Ἀράβ. IV, 1, 14; diſſe Exempler kunne forøges med ikke faa til af Xenoph., Platen, Lytias: saa det er med Grund, at de to sidste Udgivere af Hieron ikke ere gaaede ind paa Weiske's (*εἰδημίας*) eller Schneider's (*μέθης*) Formodninger.

2) ὑπνον λαγχάνειν] Constructionen med Genitiv er ikke digterisk (Madv. 57, a***), men findes hos attiske Prosaifter: Κυρον. III, 1, 24; Ἀράβ. III, 1, 11; Euk. II, 44: τελευτῆς λαγχάνειν; Platon. Λοε 791 a; faaledes især i Betydningen arve s. Ordbojen. Hvervidt man forresten med Bernhardy (Synt. der gr. Sp. S. 176) skal betragte denne Genitiv som reen partitiv tor jeg ikke afgjøre.

3) Først hos Senere staar ὑπέρ ligeſt for περὶ, faaledes som περὶ (o: περὶ) hos de aioliske Digtere bruges for ἵπέρ (o: ὑπέρ): begge Prepositioner synes iovrigt at have en fælles Oprindelse af ὑπερί, s. Ahrens, de dialect. I. p. 151.

4) Jeg har sammenlignet diſſe Steder med det Phænomen, der er Gjenstand for den anførte § af Madvigs Grammatik, skjont et Demonstrativ her indleder Hovedsætningen, fordi dette Demonstrativ egentlig ikke refererer sig til Relativet, men til hele den derved indledede Sætning, hvad ogsaa Fleertallet tyder hen paa. Betragtes under Et hele det Slags af

13. *aὐτοῦ νομίζει*] s. Ages. I, 33: *τὴν Ἀσίαν*
ἴαυτῶν ποιοῦνται o. Madv. § 47 (Slutn.)

Brachylogier, hvoraſ den omtalte Udtrykſmaade danner en enkelt Side, vil man ſee dem fremtræde i Græſt ikke alene ved Sætninger med ö og ȫ, men ogsaa ved Sætninger med ει, εια og οιε. Sm. Matth. gr. Gr. § 478 o. Krüger gr. Gr. p. 189; 257. I Latin findes de ikke blot ved quod og ut, ne (Hensigtsæſetning), men ogsaa ved quo; si, siu, siveſive, nisi; qyoniam, qvando qvidem, s. hvad Latinen angaaer, Fabri, Liv. 21, 18, 8, Stinner „de Latini sermonis breviloqventiaꝝ qvodam genere, 1845“. Madvig har i ſin græſte Gr. Kun optaget de to Phæno- mener, der ere omtalte § 170, a, Ann. og § 195, a; i ſin latinſke de Udtrykſmaader, der ere udviklede § 355, Ann. 2 og § 398, b, Ann. 2.

I. ö, ü (ö τι, öοον, öσα). 1) Hvor et Demonstrativ folger, der ſom ſagt, er at henvøre til den Viſætning, der ſlutter sig til Relativet. Foruden de to ovenfor anførte Exempler, jml. *Kυροπ.* IV, 3, 16: "Ο δὲ μάλιστα δοζῷ ζῷον, ἔρη, ἐγλωκέναι, ἵπποκενταῖρος, εἰ ἐγένοντο, ὥστε προβούλευεσθαι μὲν ἀνθρώπουν φρονήσει, ταῖς δὲ γερσὶ τὰ δέον παλαμᾶσθαι, ἵππου δὲ τάχος ἔχειν καλίσχυν, οὐκονν ταῦτα πάντα καὶ ἐγὼ ἵππεὺς γενόμενος συγκομιζομαι πρὸς ἐμαυτόν; (*Ελλην.* II, 3, 43).

2) Hvor Sætningerne ſtilles uden Forbindelse overfor hinanden, ſaaat vi maae tiltænke os et „ſaa vid“, „ſaa maae I vide“, ioθι ȫti, εῑ ioθi ȫti [Udtryk], der ſkjænt ſjælden virkelig ſtaae der: Xen. ἀναφ. V, 9, 29, anført i Madv. Gram.]: ἀναφ. V, 5, 20: δὲ λέγεις βίᾳ παρελθόντας σκηνοῦν, ήμετις η̄σι-

Qvod ſcribis te audisse in candidatorum consularium coitione me interfuisse, id falsum est.

(Cic. Q. fr. III, 1, 16.)

Balbum qvod ais mature Romam bene comitatum esse venturum mecumque assidue ad Id. Majas futurum, id mihi pergratum perque jueundum est. (Q. fr. III, 1, 12) cfr. C. Fam. I, 9, 24.

[Fenestrarum angustias qvod reprehendis; *scito* te *Kίρον παιδείαν* reprehendere. C. Att. I, 11, 2. — Qvod de Quinti fratris negotio ſcribis te confidere non potuisse, nunc autem omnia facturam, ut conficias: *id scito* esse ejusmodi, ut. (C. Q. fr. I, 9, 24.).] Qvod ſcribis te velle ſcire, qui

14. ἀρξει] neml. ὁ τύχαρνος; thi Overgangen fra Enketallet til Fleertallet er ligesaa hyppig, som omvendt, sml. Not. ovfr. II, 13. — *zai* — δέ] man ventede αμα δέ, men sml. *Kvæg.* I, 4, 3: ἄμα μέν — ἔτι δέ *zai*. —

οὐμεν τοὺς κάμνοντας εἰς τὰς
στέγας δέξασθαι κ. τ. ε.

II. *Ei*. [Her har jeg ikke fundet noget Eksempel, hvor εὐ ισθε ὅτι virkelig er sat til]: *ἀναβ.* VI, 4 [6], 27: Ἐγὼ ὦ Κλέανδρε, εἰ καὶ οἵτι με ἀδικοῦντά τι ἄγεσθαι, οὕτε ἐπαιον οἰδένα οὕτε ἐβαλλον, ἀλλ’ εἰπον.....

Ἴππικ. VIII, 2: *Ei* δέ τις διλογεῖν ἡμᾶς οἴεται, ὅτι περὶ τῶν αὐτῶν λέγομεν νῦν τε καὶ πρόσθεν, οὐ διλογία ταῦτα ἔστιν.

III. *īra*. [Vigesom med et underforstaet „saa paastaaer jeg, saa vil jeg anføre“. Denne Udtrykksmaade anvendes særlig af Falerne.]

Demosth. 24, 14: γράφονται τὸ ψήφισμα· εἰς ὑμᾶς εἰσῆλθεν· ἵνα συντέμω, κατὰ τοὺς νόμους ἔδοξεν εἰρῆσθαι καὶ ἀπέφυγεν.

Demosth. 21, 43: οἱ περὶ τῆς βλάβης οὗτοι νόμοι πάντες, ἵνα ἐκ τούτων ἀρξωματι, ἀν μὲν ἐκών βλάψῃ, διπλοῦν, ἀν δ’ ἀκων, ἀπλοῦν τὸ βλάβος κελεύοντιν ἐκτίνειν.

sit reipublicæ status; summa dissensio est, sed contentio dispar. (C. Fam. I, 7, 10.)

Si auctoritates patronorum in iudiciis valent, ab amplissimis viris L. Cornelii causa defensa est. (C. pro Balbo init.)

Sed si haec major esse ratio videtur, quam ut hominum possit sensu aut cogitatione comprehendendi; est etiam illa Platonis vera et tibi, Catule, certe non inaudita vox, omnem doctrinam etc. (C. de Or. III, 6, 21.)

[ut omnes intelligent, me L. Lucullo tantum impertire laudis, quantum — debeatur, dico, ejus adventu maximas Mithridatis copias omnibus rebus ornatas atque instructas esse. p. l. Man. 8, 20. cfr. in Verr. II, 54, 134.]

Etenim, ut simul P. Africani quoque humanitatem et aequitatem cognoscatis, oppidum Ilimeram Carthaginienses quondam ceperant. in Verr. II, 35, 86.

Ut frontem ferias, sunt, qui etiam Cæsonium putent. C. Att. I, 1, 1.

ἀναγκάζεσθαι] regelmæssig vilde det hedde ἀναγκάζηται, stillet parallel med δέῃ, men den begyndte Sætnings Bygning har ladet Forfatteren stille det sideordnet med φυλάττεοθαι.

15. ἵππος] sml. orfr. § 14 (ἐχθρός) og III, 1. ¹⁾) — φοβερός] personligt Uldtryk istedenfor et upersonligt, om denne Brug sml. ἀναβ. V, 7, 2: οἱ στρατιῶται φοβεροὶ ἦσαν, μή ποιήσειαν τοιαῦτα (o. Not. dertil), s. ogsaa Madv. § 177, b, Ann. 2. — ἐν τοῖς κινδύνοις] Naar man udøsætter sig for det Bøvesyfke at bruge den, ved Forsøget.

16. τοὺς κεκτημένους — ἀπαλλασσομένους] da baade κεκτ. og ἀπαλλ. siges om de samme Personer, er Artiklen kun sat eengang, s. Madv. 16, b.

Cap. VII. Ogsaa de Gresbevisninger, som tildeles Tyrannen, ere uden Værb, da de ydes ham af Frygt og ikke af Agtelse. Og alle disse Ulykker kan han dog ikke fuge sig løs fra, thi fra alle Sider vilde man tage Hævn over ham, naar han ikke længer havde Magten.

1. εἰπεν — ἔφη] saaledes lægges ofte overslædig et ἔφη til, sml. οἰκον. VIII, 2: καὶ ἔγω εἶπον, Μῆδεν τι, ἔφην, ἀθυμήσος. συμπ. I, 15: καὶ ὃς ἀναστέκεις εἴπε· Ναι μὰ Δι', ἔφη.

2. τοῖς τυράννοις] et Slags Hensynsdativ, som findes nu og da ved ποιεῖν istedenfor Aff., s. derom Not. til ἀναβ. V, 8, 24 ²⁾). — καὶ ἄλλον ὄντινα] ἄλλον er attraheret af Relativet, for καὶ ἄλλῳ, ὄντινα el. καὶ ὄντινα ἄλλον, Dem. π. στεφ. § 16: ἐτίρῳ δ' ὅτῳ κακόν τι δώσομεν, ξητεῖν. Herod. V, 87: ἄλλῳ μὲν οὐκ

¹⁾) Nogle have her villet finde en Anakoluthi i Lighed med den, som er omtalt IV, 6; men, som mig synes, uden Grund, s. ἀναβ. III, 3, 16, Not. til II, 5, 41 og Madv. § 220, Ann.

²⁾) Sml. endnu ἀπομν. II, 3, 13; Plat. πολιτικ. 294. c. — τοῖς τυράννοις Df. ὄντινα ἀεὶ — τυγχάνονται Df.

2. *σοι]* dat. ethic. Madv. § 38, f.

3. *προσειπάτω]* sæt at Høvneren hilser En o. s. v.; saaledes bruges undertiden hos Græferne Imperativ ligefrem om en Antagelse¹⁾, sml. det Følgende. — *ἴδι δή]* tjener ofte som Overgangspartikel, næsten = *ἄγε δή*, φέρε δή. sml. *ἀπομν.* I, 6, 4: *ἴδι οὖν ἐπισκεψώμεθα*. — *τιμησάτω]* sæt at Enhver af begge viser En den Gere at indbyde ham til et Offermaaltid. Efter Offering var der Gjestebud, hvortil man indbød sine Venner. *ἀπομν.* II, 3, 11: *Ἄγε δή μοι, ἔρη. εἰ τίνα τῶν γνωρίμων βούλοιο κατεργάσασθαι, ὅπότε θύοι, καλεῖν σε ἐπὶ δεῖπνον, τι ἀν ποιοῖς;* Kun berygtede Gjerrige undlode Sligt; saaledes charakteriserer Theophrast (9) en *ἀναισχυρός* med de Ord: *θύσας τοῖς θεοῖς, εἰτὸς μὲν δειπνεῖν παρ' ἑτέρῳ, τὰ δὲ πρέσα ἀποτιθέναι αὐλαὶ πάσας.*²⁾

5. *μη-ϊτι-ἄλλα]* f. Madv. § 212, 2. — *ποιεῖ*] som Subjekt tages *τὸ ἄρχειν* fra det foregaaende *ἄρχοντι*. — *νιλλιονα-καλλίω]* sml. ovfr. IV, 6.

¹⁾) Overgangen til denne Brug af Imperativ om en ligefrem Antagelse: sæt det Tilfælde, at, som paa dette Sted er constateret ved en Række af Exemplar, ligger i den øste forekommende concessive Imperativ, allerede i de homeriske Udtryk: "Ἐρδ', ἀτὰρ οὐτοι ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι (Il. IV, 29), sml. Plat. Theait. 197 E: *πεποιήθω δή, ἀλλὰ τι τοῦτεῖτε*. Nærmest i Overeenstemmelse med Stedet af Hieron er det af Krüger (gr. Gr. S. 183, Num. 2) og Schmalfeld (Syntax der gr. Verbums, S. 142) anførte Sted af Sophokles' Antig. 1168, hvor Budet figer til Choret i Anledning af Kreons Ulykke:

*πλούτει τε γάρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα,
καὶ ζῆ τιραννον σχῆμ' ἔχον, ἐὰν δ' ἀπῆ
τούτων τὸ χαιρεῖν, τᾶλλ' ἐγὼ καπνοῦ σκιᾶς
οὐκ ἀν πραιμην ἀρδοὶ πρὸς τὴν ἥδουνήν.*

Derimod veed jeg ikke, hvorfra Exemplaret: φέρε δή καὶ παῖδες γενέσθωσαν· φροντίδων ἥδη πάντα πλέα, hos Krüger er taget.

²⁾) *Θεραπευσάτωσαν]* denne Form istedenfor den mere attiske *Θεραπευοάντων* findes hist og her hos Xenophon.

6. *εν οἰς]* med Hensyn til hvilke, paa Grund af hvilke, s. Madv. § 39 (Slutn.). — *όμιλων]* gaaer paa naidenā, smil. Plat. Phaidr. 293, A: *οὐτε δὴ πρείτω ὅτε ισούμενον ἐκὼν ἐργαστῆς παιδινὰ ἀνέξεται, ἤτῳ δὲ καὶ ὑποδεέστερον ἀεὶ ἀπεργάσεται.* s. ogsaa συμπ. VIII, 26 o. Madv. § 3, b.

7. *όπότε γε μήν]* estersom nu dog virkelig.¹⁾

9. *πραντέον μέν γε]* man maa jo uddpresso Penge. *γε* altsaa med Hensyn til det Foregaaende, *μέν* med Hensyn til det esterfølgende *δέ*. — *τάχος καιρὸς-εξορμᾶσθαι]* egentlig en Forbindelse af to Constructioner: *τάχος καιρὸς παραστῆ* og *καιρὸς παραστῆ εξορμᾶσθαι*, smil. Madv. §. 153.

10. *εἰς τιμάς]* smil. *εἰς πέρδος, εἰς χάριν ποιεῖν τι.*²⁾ Om disse *τιμαί* s. ovf. VII, 4. 5. 8.

¹⁾ § 8. Dī. *ἄρθρωποι* uden Artikel.

²⁾ Fleertallet af Hdskr. synes at have: *τυράρροις ἰσοτιμούς*, Dī. og Sp. have *τυράρροις ἰσοτιμούς*, hvilket ingen paasjende Mening synes at give (Sp. *ἰσοτιμούς*, communes h. e. pares sibi dignitate atque ita se gerentes, ut si ejusdem secum conditionis sint); jeg har vel i Texten foretrukket Breit.'s Conjectur: *τυράρροις εἰς τιμας*: Thi de true, at Tyrannerne underholde denne ikke som en Gresvagt, men for ved dem at faae deres Havesyge tilfredsstillet. Men denne Udgiver har ikke bemærket, at Tanken dog ikke er ganzte rigtig; thi der skulde ikke være sagt: ikke som en Gresvagt, men for sin Havesyges Skyld, men: „ikke saameget som en Gresvagt, som for o. s. v. eller som Breit. uden videre oversætter det: non tam propter honorem, quam rapinæ causa; hvad vel næppe det bare *οὐκ* — *ἀλλά* kan betyde. Man ventede enten: *οὐ μᾶλλον* (*οὐ τὸ πλέον*) — *ἀλλά*, og dertil figter Breit.'s grammatiske Hemmændinger (men det forekommer mig, at f. Ex. hos Thuk. 2, 43: *τάγον ἔλαφον ἐπισημότατον, οὐκ ἐν φενταται μᾶλλον, ἀλλ' ἐν φηνός αὐτῶν παταλείπεται;* vil Udeladelsen af *μᾶλλον* aldeles forstyrre Tanken); eller: *οὐ μόνον* — *ἀλλά* (*καὶ*), hvad ogsaa en Udgiver har optaget. Endnu maa jeg paa Grund af en Udgiver's Uttring bemærke, at vort Sted her aldeles ikke har noget at gjøre med Brugen af *οὐ* — *ἀλλά καὶ* (el. uden *καὶ*) = **ikke** alene **ikke**, men endog saa, hvorom ju st. særlig Jacobis. Lukian. Toxar. 2. S. 3.

Cap. IX. Simonides raader derfor Hieron til saa meget som muligt at lade Andre nærmest udføre det, hvorved man påadrager sig Had, men selv derimod besørge Alt, som opvækker Velvillie og Erfjendtlighed. Ved Belønninger skal han søge at fremkalde Kappelyst mellem Borgerne, forat de med Æver kunne udføre, hvad der er nyttigt for Staten.

1. *ὅπως* s. Madv. § 159, Num. 3 (Slutn.). — *διὰ χαρίτων εἰναι]* være kjærkomne, modtages med Tak. Om saadanne adverbialle Udtysk (*δι' απεχθείας*, *διὰ οὐρανῆς*, *διὰ μηῆς*, *δι' εὐχῆς*, *δι' ὄχλου*, *δι' ἵσον*) s. Madv. § 69, 2, a. —

2. *τὸ μὲν διδάσκειν — αὕτη μέν — , τὸ δέ — ταῦτα δέ]* om det dobbelte μέν og δέ s. Madv. 188, Num. 4. Om det forstærkende *αὕτη* — *ταῦτα* s. Madv. § 100, c.

3. *τὰ γιγνόμενα]* vel nærmest *ἐν Ἀθήναις*.

4. *ἡ μὲν]* s. ovfr. VIII, 2. — *ό αρχων]* I Athenen var det den første Archont, hos Grammatikerne å. *ἐποίησας*, der havde denne Forretning, s. Boj. S. 121. — *χορηγοὶς* s. Boj. S. 134. — *ἄλλοις]* nemlig *χοροδιδασκάλοις*. — *οὐκοῦν εὐθύς]* strax altsaa heri, strax altsaa ved dette Exempel viser det sig, at; om denne Brug af *εὐθύς* s. ovfr. Not. 1, 35. — *εγένετο* Bed at omtale en Tilstand eller et Forhold, som man har lagt Mærke til i en forbigangen Tid, men der dog maa opfattes som bestaaende endnu, sætte Græferne hyppigt Præteritum, sml. VII, 6 og Not. til *ἀναβ.* I, 4, 9.

5. *τὰλλα]* dette substantiviske Udtysk bestemmes noiere ved det tilfiede *τὰ πολεῖται*, sml. *ἀναβ.* VII, 1, 13: *τὰλλα τὰ ἐπιτήδεια¹⁾* (o. Note dertil), s. Madv. § 9, a (Slutn.) — *κατὰ φυλάς τε.*] Som bekendt var Attika inddelte i 10 φυλαι Boj. S. 81, Lakedaimon i 6 μόραι (Boj. S. 57). Inddelingen i λόχοι skal særlig sigte til The-

¹⁾ *ἀπολογ* 33: *τὰλλα τὰγαθά*; *οἰκον.* XIX, 16.

bairne og Argeierne (sml. 'Ελλην VI, 4, 13 o. VII, 2, 4). Inddelingerne gjaldt forresten baade Borgerfamfundet som saadant og Hæren.

6. *ασκεῖσθαι*] man ventede *ἀσκεῖσθαι* *ἄντοις*: det i *εἰπός* liggende Begreb synes at have haft Indflydelse paa Udeladelsen af *ἄντοις*, sml. Hell. III, 4, 18; IV, 3, 2. Ævrigt staer *ἄντοις* ved Infinitiv med *εἰπός*, *ἀπομν.* III, 4, 5. Sml. Madv. § 135, Ann. I, b.¹⁾

7. *εἰσφέροιεν*] f. Madv. § 139, a.²⁾ — *τὸ πάντων γε χρησιμώτατον*] f. Madv. § 19, Ann. 3. Man ventede forresten *πάντων μέν* el. *πάντων γε μέν*, dog udelades undertiden Modsatningsspartiklen *μέν* i første Led, sml. ἐπαρχ. IX, 5: *παρὰ πλουσίων γε, ἀδυνάτων δὲ τοῖς σύμμασιν.* Eurip. Iphig. Aul. 657: *θέλω γε, τὸ θέλειν δὲ οὐκ ἔχων ἀλγύνομαι.* sml. Madv. § 188 (* S. 218) og Not. ovfr. I, 5. — *τῶν πολιτῶν*] afhængig af *τοῖς*. — Om Hierons Broder, Gelon, fortæller Plutarch i Αροφῆθ. (S. 9 Stereot.): *ἔξῆγε δὲ πολλάκις τοὺς Συρακοσίους ως ἐπὶ σφατείαν καὶ φυτείαν, ὅπως ἢ τε χώρα βελτίων γένηται γεωργουμένη, καὶ μὴ χειρος αὐτοὶ συολύζοντες.*

8. *συμπαραρτοῖ*] en sjeldnere Forstærkning af Präpositioner (Sammensætningen forekommer hos Xen. endnu συμπ. IV, 17 og Krig. VII, 5, 84.), omrent = *συμπαρέσθαι* ovfr. VIII, 5.

9. *εἰ δὲ ὡφελεῖ*] f. Madv. 135, Ann. 1, a. — *ἄντοις — ἄντοις*] høre begge til *ἀγείροις*, f. Madv. § 139, b (Slutn.); *τιμώμενος* er *εἰ τιμῶτο.* — *τοῦτο*] gaaer paa *ἐμπορία* eller det derfra tagne *τὸ ἐμπορεύεσθαι*, sml. συμπ. IV, 3, hvor *τοῦτο* gaaer paa *τὰς χάριτας* d. v. f. *τὸ τὰς χάριτας ἀποδιδόναι.* — *ἄλυπον*] der ikke

¹⁾) *συμβολαιοις* uden Artikel Δῆ., *ἐντόνως* Σρ.

²⁾) *ἄντοις εἰσφέροιεν* Δῆ. — *θᾶσσον, θᾶσσον* Δῆ. *θᾶττον, θᾶσσον* Breit. *πάντων μέν* Δῆ.

faldt Borgerne til Besvær. — τιμήσεται] i passiv Betydning, s. Madv. 83, a. — οὐδὲν αὐτην ἀνέγοιτο] saa vil heller ikke Undersøgelsen heraf ligge hen, smt. Kvæ. II, 3, 3: οὐδὲν γαρ αὐτοῖς ἀρχεῖται τῶν πράττοντων δεομένων.

10. ἔργον ποιεῖσθαι] ivrigen bestræbe sig for, lægge vind paa, omtr. = ἔργον ἔχειν (s. Gr. Ages. XI, 12¹). Om Tillæget af Artiklen ved den af denne Phrase styrede Infinitiv, s. Madv. § 154, b, Anm. — περὶ τῶν] s. Madv. § 58, a, II. 1.

11. εν πολλοῖς] i mange Retninger; i samme Betydning staer Dativ alene Kvæ. I, 6, 18 v. Genit. ἵππαι I, 26. — λυσίτελέστερα νῆ] at der ikke er billigere Varer end de, man tilfjører sig ved (at udsette) Kampbelønninger. — ἄθλον] s. Madv. 65, a. — ως μετρά] her sigtes til Scierstegnene ved de offentlige Feste (Kramdsene af Granz, Laurbær- og Oliestræet, en Kruske hellig Olie o. v. v. S. Boj. S. 156. — ἐξάγεται] fremfalder, foranlediger, Soph. fr. 207: οὐν ἐξάγονται καρποὺν οἵ ψευδεῖς λόγοι.

Cap. X. Selve Leiesoldaterne ville ikke paadrage Enherskeren Borgernes Had, naar de see, at disse istedenfor at skade netop fremme det Heles Tary, idet de forhindre flette Borgere fra at tilfredsstille deres onde Tilbvieligheder, og ere et Værn imod indtrængende ydre Fjender.

1. ἔχεις-ώς] kan du sige Noget, forat vi ikke, kan du angive Noget, der kan bevirke, at vi ikke, s. Madv. § 166, c, Anm. 2 (Slutn.).²) Som Subjekt til Infinitiven er at tænke et ημᾶς el. τινά.

¹⁾ S. Stalbaumē Note til Plat. Phaidr. 232, A.

²⁾ Alle Hdsfr. synes at have ως — μισθοῖς, og alle Udgaverne ligeledes. Kun en Enkelt retter det til μισθοῖς δεῖ αὐτούς. Et aldeles parallelt Sted har jeg ikke funnet finde. De af de tidligere Udgivere ansætte Steder

2. *μέν νοῦν*] immo: han vil viſſelig netop, han vil meget mere trænge dertil. Her har alſaa *μέν* beholdt

ere enten rene Følgesætninger eller henhøre under Madv. § 151. Hvad nu for det Förste Brugen af *ώς* for *ώτε* i Almindelighed angaaer, vil jeg blot gjøre den Bemærkning med Hensyn til Madv. Gr. og Sauppe's Bemærkning til Lykurg 9 (S. 95), at foruden hos Xenoph., hvor den er temmelig gængse, har jeg blandt attiske Prosaifter stadt paa den hos 1) Platon: Menon 71, a; Loven 7, 814, a. 2) Antiphon I, 28; V, 63. (Det eneſte Exempel derimod, som Pape anſører af Platon paa *ώς* for *ώτε*, hører ikke herhvid, men ind under den indſtrækende Infinitiv [Madv. § 151], Stat. V, 475 b: *ώς γένεται φιλοσόφου τιθίναι*). Det er bekjendt af § 166, b hos Madv., at *ώτε* kan bruges med Infinitiv for at angive en Hensigt. Da der nu i følgende Steder i alle Hdſtr. staar *ώς* (og ikke *ώτε*), nemlig: *Ιππαρχ.* IX, 5: *εθέλοντι ἀργύριον τελεῖν, ώς μὴ ιππεῖν.* *Εἰλην.* V, 3, 38: *τοῖς πλησίον βασιλεῖσι κρήματα διδόναι ώς συμμάχους εἶναι*, og i Madvigs Exempel af *Κέρυπ.* I, 2, 8: *κωθωνα φέρονται ώς ἀρύσσοσθαι*, d. e. for at kunne ſje, saa vil der vel ikke gjøres nogen Indvending imod at opſatte *ώς* her paa samme Maade, hvad ogsaa Krüger i ſin gr. Gr. § 65, 3, 4 synes at have gjort, alſaa: „fan du anſøre Noget, give noget Raad angaaende Leiesoldaterne, forat vi ikke skulle paadrage os Had for deres Skhld.“ Men er Opsattelsen af disse tre Steder rigtig — andre Steder, hvor *ώς* kan opſattes paa en anden Maade, har jeg med Förſet ikke omtalt, — saa kan der rigtignok spørges, om det var rigtigt, at vi i vor Udgave af Xenophons *Anabasis* have holdt paa Krügers Opsattelse af: 1) I, 8, 10 (*διακόπτοιεν*), hvor alene cod. Etonensis har Optativen [hvormed V, 7, 18 cod. Eton. netop har Infinit. *λέγει*, og ikke alle de andre Hdſtr.'s *λέγεται*]. 2) III, 4, 25, hvor ligeledes Hdſtr. synes overveiende at have *ἀναβαῖνειν*, og ikke Krüger's *ἀναβαῖνειν*. Jeg i det Mindste for min Part troede og troer bestemtere nu, at Krüger er gaact forvidt i ſin Begrenſen af denne Partikels Brug, og at Infinitiven bør beholdes paa diſe to Steder. Han synes ogsaa ſelv noget at have forandret Mening om denne Sag, thi i Udgaven fra 1826 hedder det i Anledning af IV, 3, 29 (*παρήγγειλεν — θεῖν πάντας ὅτι τάχιστα καὶ διαβαῖνειν ἢ Σαστος τὴν τάξιν εἰχεν, ώς μὴ ἐμποδίζειν ἄλλιον*) legendum videtur *ἐμποδίζοιεν*; men i Udgaven 1851: „*ώς μὴ ἐμποδίζοιεν* ist wenigſtenſ nicht nothwendig“, og den ſamme forandrede Anſkuelse vil man finde ved at sammenligne hans Bemærkning til I, 8, 10 (lat. Udg.) med gr. Gr. 65, 3, 4.

Betydningen af *μήν*, hvoraf det er kommen, og udhæver med Eftertryk det, hvorom Talen er; sml. Not. til VII, 11 og Not. til Anab. I, 7, 6. — *ὅσῳ-τοσούτῳ* uden Comparativ i den relative Sætning, som ogsaa af og til i Latin; sml. Madv. § 43, Ann. (Slutn.). — *εγγίγνεται-εῖται*] sml. *Kυροπ.* II, 1, 25: *ἐν δὲ τῷ γιγράσεοθαι καὶ τὸ αἰσχύνεοθαι πᾶσι δοκεῖ μᾶλλον ἐγγίγνεοθαι*, og II, 4, 18: *γίγνεται τῷ Κύρῳ τὰ λεγάντα επὶ τὸν Ἀριεῖον λέγειν καλά*. — *ὑβριστοτέροις* om Dative f. Madv. § 158, b.¹⁾

3. *ὅποτε τῶν δορυφόρων φόβος*] den Frygt, som Spyddragerne indgjede; sml. *Kυρ.* III, 3, 53: *τῷ ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβῳ*, o. Not. til ἀραβ. I, 2, 18. f. Madv. § 39, Ann.

4. *ὅποτε τοῦτον*] ikke blot Tyranner, men enhver Borger, som underholder Slaver. — *εἰ οὐν εἶναι*] d. e. *εἰ οὐν πρῶτον τοῦτον εἴη* *ἐν τῷ προστ.* — *ώς ὅντας*] *ώς* hører til *ὅντας δορυφόρους* om Aft. f. Madv. § 158, b. — *τι τοιοῦτον*] neml. at der stær Efterstræbelses imod Borgerne af Slaverne. — Ifstedenfor at lade Estersætningen følge strax efter *αἰσθάνωνται* indskyder Fors. en Parenthes forat

1) Med Hensyn til den paaberaabte § 158, b hos Madv. skal jeg bemærke Lejligheden til at gjøre opmærksom paa andre Slags Undtagelser end de under Texten (ogsaa i den tydste Udgave) berorte. Xen. *Ἑλλην.* I, 5, 2: staar: *Κύρου ἐδέοντο ως προθυμοτάτου πρὸς τὸν πόλεμον γενέσθαι*, og Udtrykket forsvares ved Herodot. V, 80: *δοκέων ἡμῖν Αἰγαίητέον δέοσθαι τὸν θεόν χρῆσαι τιμωρήτηρων γενέσθαι*, og Ien-gere nede: *ἐδέοντο Αἰγαίητέων ἐπικαλέσμενοι κατὰ ἵτο χρηστήριόν σφι βοηθεῖν ως ἔντεων ἀγχοτέων*. sml. Plat. *Θεат.* 395, C: *Οἶνος που καὶ κατ' ἐκείνου λέγεται τοῦ ἀρδός ἐν τῷ τοῦ Μυρτίλου φόνῳ οὐδὲν οἴον τε γενέσθαι προνοηθῆναι οὐδὲ προϊδεῖν*. Hos Thuk. staar paa samme Maade Dativ ifstedenfor Aft. I, 62: *ἵνη γνώμη τοῦ Ἀριστέως τὸ μὲν μεθ' ἐντοῦ στρατόπεδον ἔχοντι ἐν τῷ ἴσθμῷ ἐπιτηρεῖν τοὺς Ἀθηναῖος*. Ligefrem anakoluthisk er IV, 52, hvor Nominativen forklares af, at Fors. har for *ἥν αὐτῶν* *ἥ διάροια* tænkt sig *διεροῦντο*.

udviede Udsagnet til alle Udaadsmænd og ikke blot til dem af dem, der ere Slaver; efter denne Digression optages Traaden ved en ny Forsætning med oven, og saa folger først den fælles Eftersætning. — *γιγνονται*] existunt, sml. ἀναβ. IV, 8, 15: ἐπεὶ δὲ εὐταῖς χώραις ἔναστοι ἐγένοντο, — ἐγένοντο λόχοι τῶν ὅπλιτῶν ἀμφὶ τοὺς ὄγδοοντα. — τοῦτ' ὡφελούμενοι] nyde denne Gavn af dem.

5. *τοῖς ἀνὰ τὴν χώραν*] de andre Eiendomme, som ere hist og her i Landet. — τὰ ἐπικαιρὰ φυλάσσοντες] holde Vagt paa paaende Steder, hvorfra Hjenden let kan iagttages.

6. *προπονεῖν καὶ τὸ πέρι τίνος,* d. e. *πορεῖν ὑπέρ τίνος,* φυλάττειν ὑπέρ o. s. v. sml. ἀναβ. VII, 3, 31: *πορεῖν ὑπέρ σοῦ καὶ προκινθυνεῖν.*

8. *εἰς τούτους*] s. Madv. § 28, Ann. 1 (Slutn.). — *ἐπὶ μειοῖς τούτων*] til Beskyttelse for det, der er af mindre Værd end hiint, som Leiesoldater beskytte.

Cap. XI. Fremdeles viser Simonides, at Tyrannen bør anvende af sine egne Midler til hele Statens Hæder; at det er en større Øre for ham, at mange af hans Undergivne fremstaae som Seierherrer ved de offentlige Lege, end om han ene bliver det. Hans Seier skal være at overgaae andre Staters Stryrere i, at Borgerne i hans Stat ere lykkeligere og i større Velvære end i andre Stater.

1. *καὶ γὰρ εἴμοι γέ]* etenim mihi quidem. — *ἀνδρὶ τυράννῳ*] at forbinde med *εἰς τὸ δέον τελεῖσθαι.*

2. *καθ' εὐ ἔναστον*] Lader os undersøge enhver Ting enkeltviis¹⁾). — *οἰκιαν πρῶτον*] første

¹⁾ *καθ' εὐ ἔναστον*] ogsaa blot *καθ' εὐ* (καθ' εὐ) el. *καθ' ἔναστον* kan tillige indtage Objektets, sjeldnere Subjektets eller i Forbindelse med *εἰμι* Prædikatets Plads foruden at angive Delingen; undertiden har det en Genitiv hos sig, sjeldnere derimod et Participium. "Ἐλλην. V, 2, 7: ἐπεπτον αἴτοις οἱ Δακεδαιμόνιοι οὐ καθ' εὐ, ἀλλὰ κατὰ κώ-

Led af Spørgsætningen er ubetegnet, s. Madv. § 199 c.¹⁾ — παραστάσι] παραστάσι i Enkelttallet betyder en Pille, Spile, best. Ørstolpe; i Fleert. παραστάδες, de langt med en Væg løbende og fritstaaende Spiler, ogsaa en Spilegang, Propylæer til en Bygning = πρόδομος.

6. ἐγὼ μέν] sml. Not. I, 7.

7. ὡν] neml. προστατῶν og naar du blandt dem gjør den Stad, du hersker over, til mest lykkelig, s. Madv. § 95, Ann. 1. Her er ogsaa den Særegenhed, at Hieron egentlig ikke hører til ὡν ὁ: τῶν ἀλλων πρ. sml. Madv. § 96, Ann. 3. — εν αὐθρώποις] i Verden, som ofte; om Udeladelsen af Artiklen s. Madv. § 8, Ann. 2, a.²⁾

10. ενεκεν αὐτολειας] hvad Sikkerheden angaaer, sml. Kvg. III, 2, 30: ἐξέσται ἡμῖν ἐκείνου ἔνεκα. αὐτοιν. IV, 3, 3: εἰ μὴ εἴχοιμεν (τὸ φῶς), ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἀν ἡμεν ἔνεκα γε τῶν ἡμετέων ὄφθαλμῶν. — πον] for ποι, s. Madv. § 79, a (Slutn.).³⁾ — τοῦτο πράττειν] ὁ: θεωρεῖν. Saaledes bruges i Græsken hyppigt πράττειν ligesom det danske gjøre istedenfor at gjenntage det specielle Verbum. — ὑπηρετεῖν] neml. σοφὸν ἦ καλὸν ἡ ἀγαθόν τι, sml. Kvgop. I, 6, 39: αἱ ὄρνιθές σοι τὰ συμφέροντα ὑπηρετοῦσιν.

12. καὶ προθύμουν] og det ivrige, fyrige. — εὐμενεῖ] fordi han er velvillig stemt imod dig, sml. ἀναβ. III, 5, 17: ἔρασαν εἰς Ἀρμενίαν ἥξειν, ἵνες Ὁρόντας ἥρχε πολλῆς καὶ εὐδαιμονος.

μην ἐνάστην ἔνεναγόν. — Kvgop. III, 1, 12: λέγε δὴ σαφῶς καθ' ἐν ἔκαστον. — Ἐλλην. V, 2, 16: πῶς εἰκός, ὑμᾶς τῆς Βοωτίας ἐπιμεληθῆναι, ὅπως μὴ καθ' ἐν εἴη. — Herod. I, 9: τῶν Ῥματίων κατὰ ἐν ἔκαστον ἐκδύνοντα θήσαι. — Herod. IV, 176: κατ' ἄνδρα ἔκαστον μικθέντα περισφύριον περιδέεται.

1) Σρ. οἰκιαν πότερον. — Δῆ. ἥγετο.

2) Alle ḥdskr. have εὐ ἔσγ. — § 9. Δῆ. οὐχὶ ἴπο.

3) Δῆ. ποι.

13. συμμάχους] Man ventede her et Led, svarende til de to foregaaende, med γὰρ indledede Sætninger, som: σαντῷ γὰρ ἔξεις συμμαχοῦντας.

14. ὁ τι περ] = ταῦτὸ ὄπερ (f. Madv. § 98, a, Φιλ. o. 105, d.) simil. οἰκ. I, 7: ἐδόνει οἶκος ἀνδρὸς εἴναι ὄπερ πτῆσις. XVII, 8: τί τοῦτο λέγεις; ἀρά γε τὴν μὲν λεπτοτέραν γῆν ὄπερ ἀσθενεστέραν, τὴν δὲ παχυτίقαν ὄπερ ἰσχυροτέραν;¹⁾)

¹⁾ § 15. κεκτήσει, φθονηθήσει Δῆ.

II.

Efterretninger

om

Metropolitanskolen

for

Skoleaaret 1851—1852.

Af

B. Borgen,
Professor, Skolens Rector.

Examiner.

I. **Afgangsexamen.** Den skriftlige Deel af Afgangsexamen for Året 1851 blev, ifølge Ministeriets Bestemmelse i Skrivelse af 16de Juni, afholdt i Metropolitanstolen, ligesom i de øvrige vedkommende lærde Skoler, Mandagen den 23de, Tirsdagen den 24de og Onsdagen den 25de Juni. Da det i den anførte Skrivelse endvidere var blevet tilkjendegivet, at Underviisningsinspektoren denne gang ikke vilde komme til at overvære Afgangseramens Afholdelse i Metropolitanstolen, og at Ministeriet saaledes maatte have det overladt til Rector overeensstemmende med de gældende Bestemmelser at anordne det fornødne med Hensyn til den mundtlige Examen, blev denne Deel af Prøven ansat til Fredagen den 18de, Lørdagen den 19de og Mandagen den 21de Juli.

Til at deelteage i Censuren med Examinerator og en af Skolens andre Lærere var i Thysk og Fransk Professor Mag. Abrahams indbudten, i Latin Professor Dorph, i Historie Professor Mag. Allen; og da Rector fremdeles havde anset det som hensigtsmæssigt, at der som Censorer i Mathematik, Naturlære og Naturhistorie tilfaldtes for hvert Fag twende dertil qualificerede Videnskabsmænd udenfor Skolens Lærerpersonale, hvilket, efter foregaaende Indstilling, under 19de Juni af Ministeriet bifaldtes, bleve forhenværende Overlærer ved Skolen, Professor Lund, og forhenværende Timelærer ved

samme, Cand. philos. Dahl, indbudne til i Forening med vedkommende Lærer at afgive Censur i Mathematik og Naturlære, samt Cand. med. & chir. Bergh, Cand. med. & chir. Didrichsen og Reservechirurg Bramsen til paa samme Maade at være Medcensorer i Naturhistorie.

Til første Deel af denne Examen indstillede sig :

A. efteruærnte 16 Disciple, som, efter at have i to Åar eller derover nydt Underviisning i 6te Classe, aspirerede til at opfyltes i 7de Classe for der at gennemgaae det sidste eetaarige Cursus: 1. C. D. Mourier, 2. A. S. S. Klubien, 3. J. L. Schou, 4. C. S. Jessen, 5. J. A. C. Tryde, 6. F. P. J. Dahl, 7. V. T. Petersen, 8. J. F. J. S. Petersen, 9. T. S. Lange, 10. S. R. L. Jensen, 11. O. Hohlenberg, 12. C. A. Ring, 13. M. C. G. Thye, 14. S. P. L. Lund, 15. J. J. Suenson, 16. C. J. Würzen.

B. efteruærnte 16 Disciple, som, efter at have tilbragt eet Åar eller derover i 6te Classe, aspirerede til at opfyltes i 7de Classe for der, overeensstemmende med Ministeriets Bekendtgjørelse angaaende en Underviisningsplan o. s. v. af 13de Mai 1850 § 13, at gennemgaae det sidste toaarige Cursus: 1. O. Algreen-Ussing*), 2. J. C. Möller, 3. A. D. Müller, 4. S. S. C. J. Laurigen, 5. C. G. Lange, 6. S. C. S. P. Bruhn, 7. V. Oldenburg, 8. B. F. Sørensen, 9. F. V. W. Topsøe, 10. G. T. Hindenburg, 11. E. F. Koch, 12. S. Sørensen, 13. S. S. G. Smith, 14. C. E. T. Hansen, 15. J. G. F. Røder, 16. A. L. Fibiger.

*) Denne Discipel, som i to Åar havde nydt Underviisning i 6te Classe og saaledes var berettiget til at indstille sig til Afgangsexamen med de Disciple, der aspirerede til Opryksning i den eetaarige 7de Classe, blev, ifølge Faderens Ønske i Skrivelse til Rector af 23de Juni 1851, bestemt til at indsættes i den toaarige 7de Classe.

Til Examens anden Deel indstillede sig de 12 Disciple af 7de Classe, som i Aaret 1850 havde underkastet sig samme første Deel, nemlig: 1. H. S. S. Lüghorn, 2. C. C. A. Gotsch, 3. L. T. Lissén, 4. H. P. M. Rosing, 5. M. Blom, 6. H. V. Birkerod, 7. H. S. Jørgensen, 8. J. L. R. Roefoed *), 9. S. Spandet, 10. H. E. T. Lippert, 11. J. P. Malling, 12. H. S. Smith.

Den skriftlige Prøve foretages i følgende Orden:

Mandagen den 23de Juni, Formiddag: Udarbeidelse i Modersmaalet for Examens 2den Afdeling. Opgave: „Hvilke ydre Livsvilkaar kunne ansees for i Almindelighed at begünstige den aandelige Udvittling?“

Eftermiddag: Arithmetisk Opgave for samme Afdeling: „En arithmetisk Række af et givet Antal $m + p$ Led skal bestemmes saaledes, at den hele Sum af Leddene er lig en given Størrelse S , og de partielle Summer, tagne førststilt af de m første og af de p sidste Led, staae til hinanden i et givet geometrisk Forhold = r .

Exempler: 1) $m = 5$, $p = 9$, $r = \frac{1}{3}$.

2) $m = 5$, $p = 7$, $r = \frac{1}{2}$.“

Tirsdagen den 24de Juni, Formiddag: Latin^e Stil for samme Afdeling: „Da Overansærselen i Krigen med Mace-

*) Paa Grund af et Sygdomsforfald, der pludselig indtraf for denne Discipel under den skriftlige Examens og forhindrede ham i at fortætte samme, underkastede han sig, ifølge Ministeriets under 4de Juli meddelelse Tilladelse, den for ham tilbagestaende Deel af bemeldte skriftlige Prøve fra den 11te til den 14de f. M., hvorved følvsølgelig nye Opgaver i vedkommende Tag blevne meddeelte. Et strax derpaa følgende Tilbagefald til Sygdommen, af hvilken han derefter i Arets Øsbaade længe og heftigt var angrebet, har fremdeles ogsaa gjort ham det umuligt at benytte den Lejlighed, som efter Ministeriets Besemmelse i Circulairstriivelse af 26de August 1851 (see S. 11—12) vilde have staatet ham aaben til paany at indstille sig til Afgangssæren i sidstafsigte Januar Maaned.

donerne var bleven overdraget til Consulen L. Paulus, holdt han fra Talerstolen paa Forum en Tale til Folket, i Slutningen af hvilken han med Skarphed revsede den Ubesindighed og Anmasselse, hvormed Hoben pleiede at domme om Felt-herrernes Planer og Foretagender. „I alle selfkabelige Kredse (circulus), sagde han, ja selv ved alle Gilder findes der Folk, som fore Armeer til Macedonien, som vide, hvor man skal slæg Leir, hvilke Punkter der skulle besættes eller befæstes, naar og hvor man skal trænge ind i Macedonien, ad hvilken Vej Tilførselerne skulle bringes, naar man skal binde an med Fienden, naar man skal holde sig rolig, og, om de end ikke vide, hvad der er rigtigere at gjøre, dog altid vide, at det, der gjøres, er urigtigt. Jeg er ikke den Mand, som mener, at en Ansører ikke trænger til Raad, men Raad kunne kun gives med Nutte af den, som for det Hørste har Forstand paa Tingens og Erfaring, og for det Andet, som selv er tilstede ved og Part i Begivenhederne. Hvis der da er Nogen iblandt Eder, som troer at kunne give mig gode Raad, da følge han med mig til Macedonien. Jeg vil give ham Skib, Hest, Telt og saa videre. Men dersom han foretrækker det rolige Liv her i Byen for Krigens Farer og Besværigheder, da tie han stille og forlange ikke fra Landjorden af at regjere Skibet. I sec, hvorledes det, som her er sagt for 2000 Aar siden, endnu gjelder i vore Dage. Thi Hoben er stedse sig selv lig, og det er eiendommeligt for Sandheden, at, hvad der siges før een Tid, tillige er sagt for alle Tider“.

Eftermiddag: Geometrisk Opgave for samme Afdeling:
 „Når en ret Regle, hvis Sidelinies Vinkel mod Aksen er givet = α , har sit Toppunkt i Centrum af en Kugle, hvad Forhold vil der da blive imellem det Stykke af Kuglesfladen, som Reglen affører, og den hele Kuglesflade?“

Grempel: $\alpha = 60^\circ$.“

Onsdagen den 25de Juni, Formiddag: 1. Oversættelse
fra Latin paa Dansk for samme Afdeling:

„Dimitto concilio (Krigsraadet) consul, cuius alio tota mens spectabat atque ceteri suaserant, mercatores quos-dam, notæ jam et fidei et prudentiæ homines, arcessitos secreto percunctatur, qualis per Perrhæbiam transitus sit, et quum loca non iniqua esse dicerent, præsidiis autem regis obsideri, spem nactus, si nocte improviso valida manu adgressus nec opinantes esset, dejici præsidia posse, his itineris ducibus milites ita dividere viam jubet, ut quarta vigilia tertio die Pythium adoriri possent. Ipse postero die, ut distineret regem a circumspectu rerum aliarum, prima luce medio in alveo (Flodseng) cum stationibus hostium proelium commissit, pugnatumque est utrumque levi armatura, nec gravioribus armis in tam inæquali alveo pugnari poterat. Descensus ripæ utriusque in alveum trecentorum ferme passuum erat; medium spatium torrentis alibi aliter cavati paullo plus quam mille passus patebat. Ibi in medio, spectantibus utrimque ex vallo castrorum hinc rege, hinc consule cum suis legionibus, pugnatum est. Missilibus procul Macedones melius pugnabant, cominus stabilior Romanus erat. Meridie fere receptui cani suis consul jussit; ita eo die proelium diremtum est, haud paucis utrimque interfectis. Sole orto postero die, irritatis certamine animis, etiam acrius concursum est. Sed Romani non ab his solum, cum quibus contractum certamen erat, sed multo magis ab ea multitudine, quæ disposita in turribus stabat, omni genere missilium telorum et saxis maxime vulnerabantur“.

2. Tydsk Stil for Examens første Afdeling: „En Indretning, der for det Meste af Fremmede betragtes fra et fælste Synspunkt, er Italienernes Maade at regne Klokkeslettet

Uhr) paa; imidlertid vilde dog det italieniske Folk, dersomme vort System efterhaanden blev almindeligere, tage en eiendommelig Skif og en nedarvet (angeerbt) Forestillingsmaade. Hvor ofte høre vi ikke Italiens lykkelige Fordbund, skjonne Klima, rene blaae Himmel rose af Reisende, og dette er for Størstedelen sandt og ingenlunde overdrevent. Men netop heraf følger, at hvo, som kun kan det, gjerne bliver under aaben Himmel saa længe han blot kan og ogsaa vil nyde Lusten ved sine Forretninger. Hvormange Haandværkere arbeide ikke udenfor Husene paa fri Gade! Hvormange Boder ere ikke heelt aabne ud mod Gaden! Hvormeget foregaaer ikke paa Torve, Gladser og i Gaardene! At ved en saadan Leve-maade det Dieblik, da Solen gaaer ned og Matten indtræder, maa være mere afgjørende end hos os, hvor det tidt ikke bliver Dag hele Dagen, lader sig let indsee. Dagen er virkelig til Ende; alle Forretninger af et vist Slags maae nu endes, og dette Tidspunkt har, som det summer sig for et sandseligt Folk, Aar ud og Aar ind den samme Betegnelse. Nu er det Nat; Enhver fremfiger en fort Bon, Klokkerne ringe, Tjeneren tænder Lamperne, bringer dem ind i Stuen og ønsker „en lykkelig Nat“. Fra dette Tidspunkt, der altid forandrer sig med Solnedgangen, deles Tiden i fire og tyve Timer, og da nu Enhver ved den lange Vane veed, baade naar det bliver Dag og til hvilken Time Middag og Midnat falder ind, saa er det ikke vanskeligt at gjøre alle Slags Be-regninger, hvori Italienerne synes at finde en Forvielse og et Slags Morstab“.

Den mundtlige Examen afholdtes i følgende Orden^{*)}:
Fredagen den 18de Juli: VII. Cl. A. Latin og Natur-

^{*)} 7de Classe (Afgangsklassen), med hvilken Examens 2den Deel blev afholdt, var under den mundtlige Prove deelt i A og B, saaledes at Afdelingen A bestod af de 6 øverste, Afdelingen B af de 5 følgende

Iære, VII. Cl. B. Historie og Græsk, VI. Cl. A. Religion og Tydsk, VI. Cl. B. Fransk.

Løverdagen den 19de Juli: VII. Cl. A. Historie og Græsk, VII. Cl. B. Latin og Naturlære, VI. Cl. A. Naturhistorie og Fransk, VI. Cl. B. Tydsk og Naturhistorie.

Mandagen den 21de Juli: VII. Cl. A. Hebraisk og Mathematik, VII. Cl. B. Mathematik, VI. Cl. A. og B. Geographie.

Specialcharaktererne samt de deraf uddragne Hovedcharakterer for de Candidater, som i Årene 1850—1851 have underkastet sig Afgangseramens tvende Prøver og saaledes i sidstnævnte Åar ere dimitterede til Universitetet, findes anførte i Bilag I.

II. Salvaarsexamen. Den skriftlige Deel af denne Examen afholdtes Onsdagen den 21de og Torsdagen den 22de Januar, saaledes at danske Stiil udarbeides af samtlige Classer, tydsk Stiil af 6te og 5te Classe, fransk Version af 6te Classe, latiniske Stiil af 7de Classe A—B, 6te, 5te og 4de Classe, latiniske Version af 7de Classe A—B, 6te og 5te Classe, Opgave i Historien af 7de Classe A—B, Opgaver i Regning af 2den og 1ste Classe. — Den mundelige Deel afholdtes fra Fredagen den 23de til Løverdagen den 31te Januar incl., idet enhver Lærer for sit Undervisningsfags Bedkommende foretog Prøven i de forskellige Classer.

III. Tentamen. Til det i Forordningen af 7de November 1809 § 103 ommeldte Tentamen erholdt tvende Studerende, Emil Hoppe og Ludvig Clausen Reimer, Tilladelse til at indstille sig her i Skolen. — Begge disse Dimittender,

af Classens Disciple. — Ved 6te Classe A forstaaes de Disciple, der havde tilbragt 2, ved 6te Classe B de, der havde tilbragt 1 År i bemeldte Classe, med hvilke begge sidstnævnte Afdelinger Examens 1ste Deel blev afholdt.

af hvilke den sidstnævnte tidligere, fra 1ste September 1846 til Slutningen af November 1847, havde nydt Undervisning som Discipel i denne Skole, den sidstnævnte i sin Tid havde gjennemgaaet Efterslegtselskabets Realsskole, vare senere blevne forberedede til Examen artium under Veiledning af Underbibliothekar Gundorph. Til den skriftlige Deel af Tentamen, hvilket blev afholdt fra Mandagen den 15de til Torsdagen den 18de September, blev følgende Opgaver stillede:

Latinſk Stil (Liv. VI. 2.): „Dictatoren Camillus ud-nævnte C. Servilius Ahala til Befalingsmand over Rytteriet og holdt en Udskrivning af det unge Mandskab, saaledes at han ogsaa indlemmede de Ældre, der endnu havde nogle Kræfter tilbage, i Centurierne, (centuriare). Efterat Hæren var udfkrevet og bevæbnet, delte han den i tre Dele. Den ene Deel stillede han i det Bejiente Land imod Etrurien, den anden lod han staae Leir foran Byen. Over de Sidstnævnte fik Krigstribunen A. Manlius Commandoen, over dem, der sendtes mod Etruscerne, L. Emilius; den tredie Deel førte han selv mod Volscerne, og ikke langt fra Lanuvium begyndte han at storme deres Leir. Da disse hørte, at Camillus var Overfæltherre, blev de betagne af en saadan Skræk, at de omgave sig selv med en Bold og Volden med en Forhugning af Træer, (congestæ arbores), for at Fjenderne ingensteds skulle komme ind til Førstandsningerne. Men da Camillus mærkede dette, lod han kaste Ild ind paa det opstillede (objectus) Hegen og baneede sig saaledes efterhaanden Wei til Leiren selv. Efterat Fjenderne vare slagne og nedhuggede og Dictatoren havde erobret Leiren, overlod han Soldaterne Byttet, hvilket var dem saa meget kjærere, som de ikke havde ventet det af den ellers ikke gavmilde Feltherre“.

Oversættelse fra Latin paa Dansk (Tac. de oratt. dial. 30): „Refert Cicero in extrema parte libri, qui Bru-

tus inscribitur, quæ neque in virtutibus neque in vitiis numerantur“.

Religion: Hvoraf fremlyser det, at den jødiske Religion trengte til at afsløres af en fuldkommere? — **Historie:** At give en Fremstilling af Frederik den Stores Virksomhed.

Efter fornødnen Overveielse med vedkommende Examinatorer maatte Rector ansee sig forpligtet til at meddele hver af ovennævnte Candidater den for dem under 24de September 1851 udstedte Attest for, at de vare fundne antagelige til akademisk Underviisning.

IV. Under 26de August 1851 har Ministeriet udstedt følgende Circulairskrivelse angaaende de Tilfælde, i hvilke Tilladelse til at afholde en extraordinair Afgangseramen kan ventes bevilget:

„Ligesom det ved Kongelig Resolution af 6te Mai f. A. (bekjendtgjort under 13de Mai næstefter) angaaende Ophævelsen af den hidtilværende Examen artium § 24 er indrommet Privatister, som ved uovervindelig Sygdoms- eller anden Forhindring ere blevne udelukkede fra at indstille sig til den ordinaire Afgangs- eller Afgangs-Examen, til hvilken de have været anmeldte, efter nærmere derom indgiven Begjæring, at blive stedede til en extraordinair Prøve i den paafølgende Januar Maaned der, hvor de først vare anmeldte til Prøven, saaledes vil Ministeriet i samme Henseende herved have bestemt følgende nærmere Regler, hvorefter en lignende Tilladelse kan ventes meddeelt de lærde Skolers Disciple, der ved lovligt Forfald ere blevne forhindrede fra enten at indstille sig til eller at fuldende en af Afgangseramens to Afdelinger ved den Skole, hvor de have nydt Skolegang, nemlig:

- Den Discipel, som ved lovligt Forhindring udelukkes fra i rette Tid at indstille sig til Afgangseramens første Deel

- eller fra heelt at fuldende denne, kan det tilstedes ved Skolen at underkaste sig ved Begyndelsen af det næstpaas-følgende Skoleaar en extraordinair Afgangseramens første Deel, hvilken da maa tages heelt, saavel dens skriftlige som mundtlige Deel i alle Examensfagene, om Examinanden endog har fuldendt endeel af Prøven inden han forlod Examen. Begjæring, ledsgaget af behørig Bevijslighed for Forsaldets Guldighed, om at stedes til en saadan særlig Prøve maa af vedkommende Skoles Rector være Ministeriet tilstillet i det Mindste 14 Tage før det nye Skoleaars Begyndelse.
2. Den Discipel, som formedelst lovligt Forsald enten forhindres fra i rette Tid at indstille sig til eller heelt at aflægge Afgangseramens anden Deel, kan det tillades at underkaste sig denne Deel af Examen paany ved Skolen i den næstpaafølgende Januar Maaned. Begjæring om at stedes til saadan særlig Prøve maa, ligeledes bilagt med behørigt Forsaldsvidnesbyrd, være Ministeriet tilstillet inden Udgangen af September Maaned.
- Hvilket herved tjenstlig meldes Hr. Professoren til behagelig Efterretning og Fagttagelse".

Skolens Disciple.

I. Efter den i forrige Aars Beretning S. 13—16 meddeelte Fortegnelse havde Skolen dengang et Antal af 171 Disciple. — Imidlertid har følgende Afgang fundet Sted. — Under 22de Juli s. A. blev de ovenfor S. 5 anførte 11 Candidater, der havde fuldendt Afgangseramen, dimitterede til Universitetet; ligesom ogsaa den samme steds under Nr. 8 nævnte Dimitend Jens Laasbye Rottbøll Roefoed, som, paa Grund af de for ham indtrufne, ligeledes ovenfor oplyste Forhindringer,

ei blev i stand til at fuldføre Afgangseramen, samtidigt dermed ophørte at føge Skolen (1—12). Fremdeles udmeldtes før indeværende Skoleaars Begyndelse: af 4de Classe: 13. Ludvig Carl Anton Ferdinand Thosse, 19de Juni 1851, 14. Eggert Christopher Knuth, 10de Juli; — af 3die Classe: 15. Johan Christian Boeck, 30te Juni, 16. Johan Frederik Vilhelm Holm, 22de Juli, 17. Jørgen Carl Georg Frederik Bech, 17de August; — af 2den Classe: 18. Wulff Frederik Engelbreth Casse, 30te Juni. — I Löbet af dette Skoleaar udmeldtes: af 6te Classe: 19. Peder Hjort, 5te Marts 1852; — af 4de Classe: 20. Anders Peter Dons, 25de August 1851, 21. Frederik Carl Gutfeld, 30te August, 22. Gustav Valdemar Meidell, 30te December; — af 3die Classe: 23. Johannes Hage Christian David, 4de September, 24. Sigurd Hjort, 9de Marts 1852, 25. Nicolai Andreas Angelo, 24de Marts.

Derimod ere i dette Skoleaar 27 Disciple blevne optagne, nemlig 26 ved Skolearets Begyndelse, den 23de August 1851, 1 i November s. A., hvilke samtlige paa efterstaaende Fortegnelse ere bemærkede med *.

II. Skolen har efter denne Afgang og Tilgang for nærværende Dieblik en Frequentis af 173 Disciple, hvilke, efter den for Mai Maaned foretagne Censur (dog 7de Classe A's og B's Disciple efter Udfaldet af den sidst afholdte Halvaars-examen) ere fordelede saaledes^{*)}:

VII Classe A.

1. Johan Lauritz Schou, en Søn af afgangne Brygger J. S. Schou.

^{*)} 7de og 3die Classe have i dette Skoleaar hver for sig været deelte i to Afdelinger.

2. Christian Ditlev Mourier, en Søn af Højesteretsassessor, Etatsraad C. F. L. Mourier, R. af D.
3. Anton Hieronymus Fritzsche Blubien, en Søn af Oberstlieutenant i den Kongelige Artilleriebrigade B. B. P. v. Klubien, R. af D.
4. Vilhelm Truels Petersen, en Søn af Overlæge ved 10de lette Infanterie-Bataillon T. J. Petersen, R. af D.
5. Ove Hohlenberg, en Søn af afgangne Professor Dr. theolog. M. H. Hohlenberg, R. af D.
6. Frederik Peter Jacob Dahl, en Søn af Overlærer F. P. J. Dahl.
7. Christian Seidelin Jessen, en Søn af Proprietair G. F. Jessen til Åsferstrup ved Nakskov.
8. Harald Frithjof Julius Henrik Petersen, en Søn af Pastor J. H. Petersen, Garnisonspræst i Citadellet Fredensrødshavn, R. af D.
9. Just Adam Christian Tryde, en Søn af Urtekræmmer C. C. Tryde.
10. Hans Rudolph Lorenzen Jensen, en Søn af Portrætmaler, Professor C. A. Jensen.
11. Thomas Herman Lange, en Søn af forhenværende Bogholder under Statsgjeldsdirectionen, Kammeraad T. H. Lange.
12. Carl Jacob Würzen, en Søn af afgangne Lands- og Østrigskommissair, Oberstlieutenant C. A. L. v. Würzen.
13. Christian Andreas Ring, en Søn af Fuldmægtig under Finantsministeriet L. Ring.
14. Jean Jacques Suenson, en Søn af Overauditeur J. N. Suenson, Contoirchef under Marineministeriet, R. af D.
15. Matthias Carl Grandjean Thye, en Søn af afgangne Godsforvalter L. M. N. Thye i Vordingborg.

16. Frants Peter Nicolai Lund, en Søn af afgangne Proprietair P. Lund til Snertingegaard i Sjælland.

VII Classe B.

1. Johan Christian Møller, en Søn af Portraitmaler J. F. Møller.
2. Otto Algreen-Ussing, en Søn af Etatsraad, Generalprocureur L. Algreen-Ussing, R. af D. og Dbm.
3. Hans Frederik Christian Julius Lauritsen, en Søn af afgangne Urtekræmmer H. B. Lauritsen, Dbm., Pleiesøn af Justitsraad, Landinspecteur C. Lund.
4. Frederik Christian Henrik Poul Bruhn, en Søn af Generalmajor C. P. v. Bruhn, Chef for Københavns Borgervæbning og Commandeur for Kongens Livvægercorps, C. af D. og Dbm.
5. Frederik Vilhelm Wolfgang Topsøe, en Søn af Pastor J. F. Topsøe, Sognepræst i Hirschholm.
6. Balduin Fernando Sørensen, en Søn af Sadelmagermester C. P. Sørensen.
7. Andreas Daniel Müller, en Søn af Professor Dr. med. J. C. Müller, Stabslæge ved Landstaten, R. af D. og Dbm.
8. Carl Georg Lange, en Søn af Professor, Dr. philos. F. D. Lange.
9. Emil Ferdinand Koch, en Søn af Skrædermester C. B. Koch.
10. Hans Sørensen, en Søn af Gaardeier S. Larsen i Bangede.
11. Johan Georg Frederik Ræder, en Søn af Kammerjunker, Oberst J. F. v. Ræder, Commandeur for 10de lette Infanterie-Bataillon, R. af D. og Dbm.
12. Christian Ewald Theodor Hansen, en Søn af Dr. med.

- C. P. M. Hansen, Medlem af det Kongelige Sundheds-collegium, R. af D.
13. August Leopold Fibiger, en Søn af Generalmajor i den Kongelige Artilleriebrigade J. S. v. Fibiger, C. af D. og Dbm.
 14. Valdemar Oldenburg, en Søn af afgangne Pastor T. V. Oldenburg, Sognepræst til Sorterup og Øttestrup i Sjælland.

VI. Classe.

1. Carl Henrik Scharling, en Søn af Professor Dr. theolog. C. C. Scharling, R. af D.
2. Frederik Johan Raft Thaarup, en Søn af Pastor M. R. Thaarup, Sognepræst til Hvidberg og Lyng i Aalborg Stift.
3. Reinhard Peter August Mourier, Broder til Nr. 2 i VII. Cl. A.
4. August Otto Friedrich Lorenz, en Søn af afgangne Dr. med. G. A. L. Lorenz i Segeberg, Stedson af Krigsassessor C. C. L. v. Holten, Fuldmægtig under Krigsministeriet.
5. Ernst Peter Diechmann, en Søn af Fuldmægtig under Københavns Magistrat C. F. J. Diechmann.
6. Sophus Frederik Georg Smith, en Søn af Pastor A. N. C. Smith, første residerende Capellan ved Frue Menighed, R. af D.
7. Ebbe Gabriel Lund Drejer, en Søn af Hofmedicus, Professor Dr. med. J. L. Drejer, R. af D. og Dbm.
8. Georg Theodor Hindenburg, en Søn af Major D. G. v. Hindenburg.
9. Hans Christian Krøyer, en Søn af Købmand H. C. Krøyer i Maribo.

10. Emil Valdemar Løse, en Søn af afgangne Snedkermester J. Løse.
11. Arthur Matthias Nicolai Abrahams, en Søn af Professor Mag. N. C. L. Abrahams, R. af D. og Dbm.
12. Adam Gottlob Oehlenschläger Hauch, en Søn af Etatsraad, Professor Dr. philos. Hauch, R. af D.
13. Anders Sandøe Ørsted Jacobsen, en Søn af afgangne Justitsraad J. F. Jacobsen, Contoirchef under det forrige danske Cancellie.
14. Johannes Rothe, en Søn af Landskabsgartner R. Rothe, R. af D.
15. Frederik Rohlstadt Hviid, en Søn af Major A. C. v. Hviid, R. af D.
16. Ludvig Georg Frederik Klubien, Broder til Nr. 3 i VII. Cl. A.
17. Jacob Cecilius Peter Wilse, en Søn af afgangne Cancilleraad J. L. Wilse, forhen Fuldmægtig under det danske Cancellie.
18. Carl Andreas Wandel Bluhme, en Søn af Premier- og Udenrigsminister, Geheimeconferentsraad C. A. Bluhme, St. af D. og Dbm.
19. Marius Jacob Teergaard Dinesen, en Søn af afgangne Justitsraad A. Dinesen til Kragerupgaard.
20. Jacob Ferdinand Møller, en Søn af Bogtrykker S. L. Møller.
21. Frederik Münter, en Søn af afgangne Raadmand, Justitsraad C. B. L. Münter, R. af D.
22. Fritz Sophus Schumacher, en Søn af Overtoldinspekteur, Etatsraad A. C. Schumacher, R. af D. og Dbm.
23. Mareo Andreas Ludvig Hertel, en Søn af Justitsraad L. W. Hertel, Contoirchef under Krigsministeriet, R. af D.
24. Ernst Conrad Abildgaard Löffler, en Søn af Justits-

raad E. N. Løffler, Contoirchef, Bogholder og Hovedkasserer ved det Kongelige Theater.

25. Ernst Johannes Trier *), en Søn af Grosserer J. S. Trier.

V. Classe.

1. Hans William Scharling, Broder til Nr. 1 i VI. Classe.
2. Octavius Thomas Hansen, en Søn af Grosserer A. Hansen, R. af D.
3. *Rasmus Anton Holm, en Søn af afgangne Coffardic平taiin R. A. Holm i Svanike.
4. Christian Valdemar Bendz, en Søn af Professor Dr. med. J. C. Bendz, Overlæge ved den kongl. Livgarde tilfods, R. af D. og Dbm.
5. Peter Frederik Engelbreth Casse, en Søn af Justitsraad Dr. juris A. L. Casse, Assessor i Kjøbenhavns Criminal- og Politieret.
6. Christian Hansen Stremme, en Søn af Snedkermester J. Stremme.
7. Edvard William Møller, en Søn af Restaurateur H. Møller.
8. Harald Johannes Valdemar Wick, en Søn af afgangne Exam. juris H. D. Wick.
9. Johan Vilhelm Johnsen, en Søn af Conferentsraad B. F. Johnsen, Departementsdirecteur under Finansministeriet, C. af D. og Dbm.
10. Julius Olaf Thomsen, en Søn af afgangne Toldforvalter i Cappeln, Capitain P. A. v. Thomsen.

*) Denne Discipel indtager i Dieblifiket ikun af den Grund den nederste Plads i Classen, fordi han formedelst en Sygelighed, der har forhindret ham i at forberede sig til Skolen, ikke har funnet erholtedogen Hovedcharakter for Mai Maaned.

11. Conrad Martensen, en Søn af Justitsraad G. J. Martensen, Contoirchef under Finantsministeriet, R. af D.
12. Christian Iver Martensen, Broder til Sidstnævnte.
13. Georg Sophus Wibe, en Søn af Justitsraad D. C. Wibe, Hovedmagasinforvalter under Marineministeriet, R. af D.
14. William Edvard Velschow, en Søn af afgangne Urtefræmmer C. F. Velschow.
15. Adolph Victor Freund, en Søn af afgangne Professor ved det kongelige Kunstacademie H. C. Freund, R. af D. og Dbm.
16. Otto Vilhelm Meier, en Søn af Overcommandeersgeant J. F. Meier, Dbm.
17. Johan Rudolph Thiele, en Søn af Justitsraad F. B. Thiele, Contoirchef under Finantsministeriet.
18. Christian Carl Christens, en Søn af Regimentschirurg F. C. C. Christens.
19. Peter Jensen, Broder til Nr. 10 i 7de Classe A.
20. Carl Frederik Vilhelm Prangen, en Søn af afgangne Oberst F. E. v. Prangen, Chef for det kongelige Ingenieurcorps, C. af D. og Dbm.
21. Adolph Fibiger, Broder til Nr. 13 i 7de Classe B.
22. Alfred Lund Brorson, en Søn af Justitsraad J. D. C. Brorson, R. af D.
23. Christian Terkelsen Bang, en Søn af Cancellieraad A. K. Bang, Revisionschef under Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet.
24. Christian Barnekow, en Søn af afgangne Kammerjunker, Overauditeur A. G. J. Barnekow.
25. Christian Conrad Sophus Dannefjold-Samsøe, en Søn af Generalpostdirektør, D. S. Grev Dannefjold-Samsøe, St. af D.

26. Frederik Vilhelm Steen Danneskjold-Samsøe, Broder til Sidstnævnte.

IV Classe.

1. Hans Henrik Peter Reiersen, en Søn af Etateraad C. Reiersen.
2. Carl Hambro Gyberg, en Søn af Pastor H. F. J. Gyberg, Sognepræst til Glenstrup i Aarhuus Stift.
3. Charles Arnold de Fine Skibsted, en Søn af Aøsesessor i Københavns Criminal = og Politieret C. F. de Fine Skibsted.
4. Carl Emil Bagger, en Søn af Kammerassessor N. Bagger, Slotsforvalter paa Sorgenfri.
5. Henrik Henning Ring, en Søn af Fuldmægtig under Finantsministeriet L. Ring.
6. Harald Aron Peter Philipsen, en Søn af Grosserer F. Ph. B. Philipsen.
7. *Johan Jacob Mohr, en Søn af kongelig Capelmusicus J. L. Mohr.
8. Valdemar Klingberg Christensen, en Søn af afgangne Kammeraad J. S. Christensen, Chef for Bygningsadministrations = Contoiret.
9. Julius Henrik Lange, Broder til Nr. 8 i 7de Classe B.
10. Jens Christian Ferdinand Wilse, Broder til Nr. 17 i 6te Classe.
11. Wildenrath Christian Carl Boeck Thrane, en Søn af Oberstlieutenant C. B. F. C. v. Thrane, Commandeur for 8de Linie-Infanterie-Bataillon, R. af D.
12. Jacob Frederik Scavenius, en Søn af Kammerherre P. B. Scavenius til Gjorslev m. m. R. af D.
13. Peter Frederik Johan Conradt-Eberlin, en Søn af

afgangne Høiesteretsassessor, Etatsraad P. J. A. Conradt-Eberlin, R. af D.

14. Thorvald Nicolai Thiele, en Son af Etatsraad, Professor J. M. Thiele, R. af D. og Dbm.
15. Bendt Treschow Dahl, Broder til Nr. 6 i 7de Classe A.
16. Carl Julius Sophus Abrahams, Broder til Nr. 11 i 6te Classe.
17. Peter Christian Larsen, en Son af Organist og Skolelærer M. P. Larsen i Larby ved Kallundborg.
18. Georg Vilhelm Gottwerth Müller, en Son af Kammerraad J. G. Müller til Overberg og Bagterold.
19. Joachim Bering Seerup, en Son af afgangne Pastor h. Seerup, Sognepræst til Borre paa Møen.
20. Frederik Algreen-Ussing, Broder til Nr. 2. i 7de Classe B.
21. Thorvald Schleisner, en Son af afgangne Inspecteur ved Ladegaardens Fabrik C. Schleisner.
22. Johan Jacob Vogelius Steenstrup, en Son af Oberstlieutenant i det kongelige Ingenieurcorps J. C. B. v. Steenstrup, R. af D. og Dbm.
23. Henning Frederik Bilsted, en Son af afgangne Regimentsqvarteermester C. J. T. Bilsted.
24. Carl Johan Frydensberg, Pleieson af Universitets-Døktor, Cancellieraad C. O. Frydensberg.
25. Christian Emil Bjær, en Son af Rødemester N. P. Kjær.

III. Classe A.

1. *Andreas Cosimus Bræstrup, en Son af Politiedirektør, Conferentsraad C. J. C. Bræstrup, C. af D. og Dbm.
2. Georg Carl Christian Wiese, en Son af Snedkermester J. C. Wiese.

3. Janus Julius Bernhard Lund, en Søn af Skomagermester C. N. Lund.
4. Torkild Peter Lund, en Søn af Høiesteretsassessor, Etatsraad J. C. Lund.
5. August Matthias Stub, en Søn af afgangne Adjunct ved Rønne Lærde Skole M. M. Stub.
6. *Ivan Edgar Alexander Sahlerz, en Søn af kongelig Skuespiller L. F. Sahlerz.
7. Paul Ludvig Ernst Löwenørn, en Søn af afgangne Kammerherre, Geheime-Legationsraad F. E. V. de Löwenørn R. af D.
8. Hans Anton Thiele, en Søn af physisk og optisk Instrumentmager F. A. Thiele.
9. Viggo Henrik Lauritz Bendz, en Søn af Professor H. E. B. Bendz, Lector ved den kongelige Veterinairskole.
10. Viggo Thorvald Saxo Petersen, Broder til Nr. 8 i 7de Classe A.
11. Carl Johan August Løsøe Rehling, en Søn af afgangne Skibscapitain A. J. A. Rehling.
12. *Johan Ludvig Carl Christian Tido Holstein-Ledreborg, en Søn af C. C. M. Grev Holstein-Ledreborg.
13. Olaf Johan Sophus Ahrensen, en Søn af Dr. med. A. A. B. Ahrensen, R. af D.
14. Hans Frederik Alexander Halling, en Søn af Kammerjunker W. v. Halling, Fuldmægtig under Finantsministeriet.
15. *Christian Frederik Ferdinand William Detlef Reventlow, en Søn af afgangne Kammerherre, Geheimerentsraad F. D. Grev Reventlow, overordentlig Gesandt og besuldmægtiget Minister ved det storbritanniske Høf, St. af D. og Dbm. (Optagen den 10de Novbr. 1851).

III. Classe B.

1. *Morten Smith Gad, en Søn af Procurator L. C. Gad i Vestindien.
2. Edvard Andreas Holmsted, en Søn af Premierlieutenant J. F. v. Holmsted, Dbm., Gymnastiklærer ved Metropolitan-skolen.
3. Louis Friedrich Wilhelm Richter, en Søn af Varemægler H. B. Richter.
4. Carl Lund Scharling, Broder til Nr. 1 i 6te og Nr 1 i 5te Classe.
5. Rudolph Frederik Berggreen, en Søn af Kamfabrikant E. F. Berggreen.
6. Peter Ludvig Krebs, en Søn af Inspector og Adjunct ved Metropolitan-skolen E. P. J. Krebs.
7. Christian Frederik Carl Holm, en Søn af afgangne Kunstmaler C. Holm.
8. Gustav Engelbreth Casse, Broder til Nr. 5 i 5te Classe.
9. Ludvig Gottfred Paludan, en Søn af Oberst J. F. v. Paludan, R. af D. og Dbm.
10. *Heinrich Johann Raimund Baumann, en Søn af Overlæge C. H. Baumann, R. af D.
11. Carl Christian Sophus Cederfeld de Simonsen, en Søn af Justitsraad J. C. L. Cederfeld de Simonsen, forhen Borgemester og Byfoged i Kallundborg.
12. Carl Sophus Scavenius, Broder til Nr. 12 i 4de Classe.
13. *Viggo Theodor Woldbye, en Søn af Underlæge ved Københavns Borgervæbning F. L. Woldbye.
14. Otto Valdemar Hoffgaard, en Søn af afgangne Forpagter J. J. Hoffgaard paa Benzonsdal i Sjælland.
15. *Maximilian Jacob Cornelius Munthe-Morgenstjerne, en Søn af Kammerherre, Geheime-Legationsraad J. B. Munthe-Morgenstjerne, C. af D.

16. George Alfred Mourier, en Søn af Commandeur A. G. Mourier, Directeur for Admiralsits-Bureauet under Marineministeriet, R. af D. og Dbm.
17. Evald Bjerregaard Hjort, en Søn af afgangne Sørenskriver N. Hjort i Norge.

II. Classe.

1. Jacob Philip Andreas Skrife, en Søn af Geheime Legationsraad A. Skrife, Departementssecretair under Udenrigsministeriet, R. af D. og Dbm.
2. *Ludvig Frederik Gustav Jensen, en Søn af Skædermester G. A. Jensen.
3. Julius August Thiele, Broder til Nr. 14 i IV Classe.
4. Frederik Andreas Thiele, Broder til Nr 8 i III Classe A.
5. *Pietro Røbke Krohn, en Søn af Medaillieur F. C. Krohn.
6. Peter Vilken Heiberg, en Søn af Pastor S. J. Heiberg, Præst ved det Kongelige Devstumme-Institut.
7. Axel Thor Sciavitzky Dalberg, en Søn af Kammeraad S. T. Dalberg, Controleur ved Finants-Hovedkassen.
8. Peter Vilhelm Kjær, en Søn af afgangne Protokolsecretair i Høiesteret og Major ved H. M. Kongens Liv-corps P. V. Kjær.
9. Gustav Victor Paludan, Broder til Nr. 9 i III Classe B.
10. Ditlev Andersen Mughorn, en Søn af praktiserende Læge, Cand. med. D. A. v. Mughorn.
11. Carl Gerhard Martensen, Broder til Nr. 11 og Nr. 12 i V Classe.
12. *Hans Emil Valdemar Møller, Broder til Nr. 7 i V. Classe.
13. François Gustav Hansen, en Søn af Snedkermester og Decoupeur F. Dumont Hansen.

14. Christian Frederik Brorson Bay, en Søn af Professor og kongelig Kammermusicus R. Bay, Cantor ved Holmens Kirke.
15. Martin August Valdemar Andersen, en Søn af Vinhandler J. A. Andersen.
16. *Herman Peter Winge, en Søn af Cancellieraad D. B. Winge.
17. *David Vilhelm Borgen, en Søn af Grosserer, Major D. Borgen, const. Stadsfæmner, R. af D.
18. Ludvig Ferdinand Kellner, en Søn af Oberstlieutenant i det kongelige Ingenieurcorps L. S. v. Kellner, R. af D.
19. Albert Thorvaldsen Bay, Twillingbroder til Nr. 14 i samme Classe.

I. Classe.

1. *Peter Guillamore Hansen, en Søn af Conferentsraad P. Hansen, forhen Gouverneur for de danske vestindiske Besiddelser, C. af D.
2. *Hans Peter Carl Røbke, en Søn af afgangne Genremaler C. S. Røbke, Pleiesøn af Medaillleur F. C. Krohn.
3. *Finn Adolph Peter Frydensberg, en Søn af Universitets-Drætor, Cancellieraad C. O. Frydensberg (see Nr. 24 i IV. Classe).
4. Christian Erhard Borgen, en Søn af afgangne Pastor D. Borgen, Sognepræst til Svanike og Idøske Menigheder paa Bornholm.
5. *Otto Ludvig August Balthasar Danneskjold-Samsøe, Broder til Nr. 25 og Nr. 26 i V. Classe.
6. *Andreas Frederik Boje, en Søn af Urtekræmmer F. S. Boje.
7. *Charles Theodor Lund, Broder til Nr. 16 i VII. Classe A.
8. *Christian Reiersen, Broder til Nr. 1 i IV. Classe.

9. **Tønnes Theodor Severin Elberg**, en Søn af Handelsassistent H. Elberg paa Julianehaab i Grønland.
 10. **Hans Vilhelm Ledersfeld de Simonsen**, Broder til Nr. 11 i III. Classe B.
 11. ***Peter Christopher Philipsen**, Broder til Nr. 6 i IV. Classe.
 12. ***Conrad Emil Niathiesen**, en Søn af Premierlieutenant C. C. v. Mathiesen.
 13. ***Georg Frederik Christian Christopher Tillisch**, en Søn af afgangne Cabinetssecretair, Kammerherre C. L. v. Tillisch, C. af D. og Dbm.
 14. ***Frederik Vilhelm Sponneck**, en Søn af Finantsminister, Kammerherre B. C. C. Grev Sponneck, St. af D.
 15. ***Otto Frederik Bremer**, en Søn af Overlæge Dr. med. A. F. Bremer, R. af D.
 16. ***Wilfred Julius Frederik Bardenfleth Erichsen**, en Søn af Inspecteur ved Nicolai Arbeidshuus R. Erichsen.
-

Lærerpersonalet.

I. I August Maaned 1851 modtog Timelærer, Cand. philos. Sigurd Thorvald Rielsen, Ansættelse som Adjunct ved Herlufsholms lærde Skole og Opdragelsesanstalt, i hvilken Anledning han under 17de f. M. frasagde sig den Undervisning, der hidtil havde været ham overdragen her ved Skolen.

Under 31te October 1851 blev Adjunct, Cand. theolog. Harald Valdemar Rasmussen allernaadigst beskifket til Sognepræst til Halk Menighed under Haderslev Provsti, hvorefter, i Henhold til Ministeriets Strivelse af 29de November f. A., Cand. theolog. Laurits Severin Sørensen blev antaget til

som Timelærer at overtage den af sidstnævnte Lærer hidtil givne Undervisning.

I Anledning af det ved Pastor Rasmussens Fratrædelse ledigblevne Adjunctembede blev Timelærer, Cand. philos. Carl Christian Christopher Kerrn under 3die December 1851 allernaadigst beskifret til Adjunct ved Skolen.

Efterat Ministeriet i Skrivelse af 18de Marts 1852 havde tilhændegivet, at den constitueret Lærer ved Metropolitansskolen, Cand. philol. C. Thomsen under 20de Mai f. A. meddelede Constitution som Overlærer ved Århus Kathedralskole i Overlærer Oppermanns Sted fra 1ste Juni 1851 indtil 31te Marts d. Åar var under ovennævnte Skrivelses Dato bleven forlænget, indtil det blev endeligen afgjort, om Overlærer Oppermann gif over til en anden Embedsstilling eller traadte tilbage i sin Stilling som Overlærer, og at, som en følge heraf, en lignende Forlængelse var bleven fastsat i Henscende til den Cand. philol. P. J. Petersen meddelede Constitution i Candidat Thomsens Sted som Lærer ved Metropolitansskolen, (jvfr. Skoleefterr. for 1850—1851 S. 17) blev det senere, ved Ministeriets Skrivelse af 28de Mai d. A., meldt til Undreretning, at, da Overlærer Oppermann fra 1ste Juni næstefter havde meldt sig til Tjeneste ved Århus Kathedralskole, vilde ovennævnte Constitution ved sidstansførte Skole til samme Tid ophøre for Candidat Thomsen, der saaledes vilde træde tilbage i sin Stilling som constitueret Lærer ved Metropolitansskolen; hvorhos det dog bemærkedes, at denne Lærer, ifølge et af Ministeriet truffet Arrangement, vilde vedblive at fungere ved Århus Kathedralskole indtil Udgangen af indeværende Skoleaar, og at i Medfør deraf Candidat Petersens Constitution her ved Skolen først vilde ophøre ved Sommerferiens Indtrædelse.

II. Timelærer Cand. theol. Sørensen har leveret følgende forte Noticer af sit Levnetsløb, hvilke efter Sædvane her meddeles:

Laurits Severin Sørensen er født den 3die Juli 1826 i Odense, hvor hans Fader, Landsstingsmand Søren Sørensen, er Bestyrer af en privat Realskole. Undervist i denne indtil sit 15de Åar, blev han 1841 optagen som Discipel i Odense Cathedralskole, af hvis dygtige og humane Rector, Prof. Mag. Henrichsen, han 1845 blev dimitteret til Universitetet med bedste Charakteer. Med samme Udfald tog han det følgende Åar den saakaldte anden Gramen. Derefter begyndte han sit theologiske Studium og absolverede 1851 Embedserxamen med Charakteren laudabilis. Selv Son af en udkjør Skolemand, var han alt fra sin tidlige Ungdom vant til at føle Interesse for Opdragelsen og Skolens Anliggender; praktisk uddannede han sig ved at undervise saavel i Skolen som privat. I Decbr. 1851 blev han ansat som Timelærer ved Metropolitan-skolen.

III. Under 18de Mai d. A. har Ministeriet udstedt følgende Circulaire:

„Under den nuværende Fremgangsmaade ved Adjuncternes Ansættelse ved de lærde Skoler, hvorefter disse Lærere foreløbigen constitueres i de paagjeldende Embeder og først efter et Års Forløb erhølde longelig Udnævnelse, naar de dertil af vedkommende Rector anbefales, har det hidtil ikke været tagtaget, at de paa saadan Maade constituerede Lærere netop lige efter et Års Forløb, efterat de i saadan Egenført ere blevne antagne, have erholdt fast Ansættelse; Tidspunktet herfor har tildeels været afhængigt af vedkommende Rectors Indstilling, og vel ere de fleste Adjuncter blevne allernaadigst bestikkede omrent et Åar efter deres Antagelse til Lærere, men

dog have ikke faa, væsentligst som en Folge af, at Indstilling fra Rectorerne om deres Udnævnelse er udebleven over denne Tid, maattet vente længere.

Ligesom det i og for sig er usikkerligt, at Forholdet i den omhandlede Henseende bliver lige for alle Adjunkerne, saaledes er det nu, efterat Berettigelse til Pension ifølge Pensionsloven af 5te Januar 1851 er knyttet til den kongelige Ansættelse, og Tjenestetiden, regnet fra den første kongelige Ansættelse, er et af Momenterne, hvoraf Pensionens Størrelse afhænger, af Vigtighed, at de ommeldte Lærere stilles under lige Vilkaar og at der ikke forholdes dem kongelig Ansættelse længere, end Hensigten med at lade dem staae en vis Tid paa Prøve som constituerede gjør nødvendigt.

Ministeriet har dersor vedtaget og skal herved bringe til almindelig Kundstab følgende nærmere Regler for Ordningen af dette Forhold:

1. Ligesom hidtil bliver, naar en Adjunctpost ved de lærde Skoler bliver ledig, den Candidat blandt de Ansøgende om Embedet, hvem Fortrinet gives til dette, foreløbigen at constituere til Lærer ved den paagjeldende Skole og kan først indstilles til kongelig Ansættelse som Adjunct efter et Aars Forløb, naar han dertil erhverver sig vedkommende Rectors Anbefaling.

2. Philologiske Candidater, der have underkastet sig den ved Anordningen af 2den Febr. 1849 befalede historisk-philologiske Embedseramen, kunne, selv om de i et Aar have fungeret som constituerede Lærere, ikke indstilles til kongelig Udnævnelse, førend de have underkastet sig den ved samme Anordnings § 13 forestrevne praktiske Prøve, men kunne paa den anden Side, hvis de have fuldendt denne praktiske Deel af Examen med bedste Charakteer, allerunderdanigst foreslaaes til fast Beskikkelse efter et halvt Aars Forløb.

3. Adjuncternes Anciennetet med Hensyn til deres Plads i den normerede Gagerække regnes ligesom hidtil fra den Dato, de ere constituerede til Lærere i det lærde Skoleværens Tjeneste.

4. Enhver Rector har inden et Aar, og for de fornæmte philologiske Candidates Bedkommende inden et halvt Aar, efterat en Lærer er constitueret i en Adjunctpost ved den af ham forestaaede Skole, til Ministeriet at afgive Erklæring om, hvorvidt en saadan Lærer egner sig til fast Ansættelse, og, forsaaavidt Rector ikke efter denne Frist troer deriil at kunne anbefale den paagjeldende Lærer, uden at han dog finder tilstrækkelig Anledning til da at andrage paa hans Fjernelse fra Skolen, vil han ved Udløbet af næste Halvaar have at indkomme med ny Beretning og Forslag.

Overeensstemmende hermed anmodes Hr. Rectoren tjenstliggen om at lagtage det Fornødne".

Underviisningen.

I. Det under 8de August indsendte Udkast til en Fags- og Timesordeling for Skoleaaret 1851—1852 blev under 22de næstefter af Ministeriet approberet med de Modificationer, som Rector, fornemmelig paa Grund af Adjunct Rielsens imidlets tid anmeldte Fratrædelse (see ovenfor S. 26) havde været foranlediget til efter den oprindelige Indstilling at foreslæae. I Henseende til det Antal Timer, der ansaaes fornødent for ethvert Lærefag, var i ovennævnte Udkast det samme Forhold, som forhen, blevne fastholdt, alene med Undtagelse af, at det fandtes hensigtsmæssigt i 1ste Classe til Danse at henlægge 6, til Tydse 5, istedenfor, som hidtil, respective 5 og 6 Timer; ligesom det ogsaa til Underviisningen i Naturlære, hvilket Fag nu er henlagt til 7de Classe alene, var nødvendigt i be-

meldte Clæsses 2den Afdeling (7de Cl. B.) at anvise det forøgede Antal af 4 ugentlige Timer, hvilken Bestemmelse saaledes i og for sig falder sammen med den tidligere Ansættelse af 2 ugentlige Timer til ovennævnte Fag i enhver af de forhenværende Afdelinger af 6te Clæsse; hvornæst der endvidere til Underviisningen i Hebraisk nu er blevet anviist et ligeledes forøget Antal af 3 ugentlige Timer saavel i 7de Cl. A. som i 7de Cl. B., paa førstnævnte Sted ifølge den af vedkommende Lærer gjorte Erfaring, i sidstnævnte Afdeling overhovedet paa Grund af, at denne Underviisning, istedenfor, som tidligere, ogsaa at meddeles i 6te Clæsse, eller i det Hele i et Cursus af 3 Aar, nu er indskrænket alene til den toaarige 7de Clæsse.

Oversigt over Fag- og Timesfordelingen:

1. Rector: Latin i VII. Cl. A.	10	Timer.
2. Overlærer Espersen: Historie fra III. til VII. Cl.	22	—
3. Overlærer Berg: Latin i VII. Cl. B, Græsk i VII. Cl. A—B	22	—
4. Overlærer Petersen: Mathematik fra III. til VII. Cl., Naturlære i VII. Cl. A—B	22	—
5. Adjunct Jensen: Religion fra I. Cl. til VII. Cl. B, Regning i I. og II. Cl.	26	—
6. Adjunct Sølbeck: Dansk i II. Cl., Tydsk fra II. til VI. Cl.	22	—
7. Adjunct, Inspector Krebs: Latin i V. og IV. Cl., Hebraisk i VII. Cl. A—B	24	—
8. Adjunct Kiellerup: Geographie fra III. til VI. Cl., Naturhistorie fra I. til VI. Cl. . . .	24	—
9. Adjunct Kerrn: Latin i III. Cl. A—B, Græsk i V. Cl.	24	—

10.	Const. Lærer, Cand. philol. P. Petersen: Dansk i IV. Kl. og III. Kl. A—B, Latin i VI. Kl., Græsk i VI. og IV. Kl.	28 Timer.
11.	Timelærer, Professor Borring: Fransk fra II. til VI. Kl.	18 —
12.	Timelærer, Cand. theolog. Biilsgaard: Historie og Geographie i II. og I. Kl., Skrivning fra I. til IV. Kl.	22 —
13.	Timelærer, Cand. theolog. Sørensen: Dansk i VII. Kl. A—B, VI., V. og I. Kl., Tysk i I. Kl.	20 —
14.	Timelærer, Arkitekt Rosenberg: Tegning i III. Kl. A—B, II. og I. Kl.	6 —
15.	Cand. philos. Organist Berggreen: Sang .	5 —
16.	Premierlieutenant v. Holmsted med Assis- tenter: Gymnastik og Svømning	6 —

II. Under 26de August s. A. bifaldt Ministeriet, efter
hvad derom var indstillet, at den af Overlærer Petersen be-
sørgede Lærebog i „Naturlærers chemiske Deel“, oversat efter
„Dr. Joh. Müllers Grundriß der Physik und Meteorologie“,
maatte fra indeværende Skoleaars Begyndelse indføres til
Brug ved Underviisningen i Skolen istedensfor den hidtil be-
nyttede „chemiske Physik“ af Silfverberg.

Angaaende en fremtidig nærmere Ordning i Henseende
til Valget af de Lære- og Læsebøger, der benyttes i de lærde
Skoler, har Ministeriet under 13de Mai d. A. udstedt følgende Circulaire.

„Da en vis Grad af Stadighed i Benyttelsen af de
engang ved Underviisningen i de lærde Skoler valgte Lære-
og Læsebøger i højere Grad, end hidtil paa nogle Steder har

værer Tilfældet, ikke blot i økonomisk Henseende er ønskelig for Disciplene, men ogsaa i pædagogisk Henseende tilraadelig, og da en større Overensstemmelse imellem Skolerne i Valget af Lære- og Læsebøger ligeledes synes ønskelig, saavel med Hensyn til den ikke sjeldne Overgang af Lærere og Disciple fra den ene Skole til den anden, som i Henseende til Controllen med Undervisningens Gang og Standpunkt i samtlige Skoler, har dette Anliggende i sin Heelhed allerede længe været Gjenstand for Ministeriets Æpmærksomhed og Overveielse. Navnligen har Ministeriet paatænkt deels at træffe fornoden Foranstaltung til, forinden Tilladelse gives til Indførelse i nogen Skole af hvilken som helst ny Lærebog, at nævne sig et Skjøn af sagkyndige Mænd over de i Forslag bragte nye Bøger, deels, efter nærmere Conference med Undervisningsinspektoren, at overdrage nogle kundige Mænd at foretage en Revision af de allerede i flere eller færre Skoler indførte Lærebøger i et vist Tag, og at høre sig om, hvorvidt nogle maatte ansees saa livet hensigtsmæssige, at de bør føges fjernede, samt om, hvad de i det Hele med Hensyn til deres Brug maatte finde at bemærke.

Den endelige Ordning af Sagen kræver imidlertid en længere Tids Forberedelser, og navnligen ønskes den foreløbigen gjort til Gjenstand for personlig Forhandling mellem Skolernes Rectorer og Lærere og Undervisningsinspektoren ved dennes forestaaende Besøg af Skolerne.

Ministeriet skal derfor her indskrænke sig til den forestaaende almindelige og foreløbige Meddelelse, idet Man forbeholder sig i sin Tid at meddele de Bestemmelser, som ville blive endeligen vedtagne.

Ikkun i Henseende til eet Punkt, nemlig den ved Fr. af 7de November 1809 § 42 forestrevne Tid for Indsendelsen til Ministeriets Approbation af Forslag om nye Lære- og Læse-

bøgers Indspresse i det næstkomende Skoleaar, vil Ministeriet herved have fastsat den forandrede Regel, at disse Forslag for Fremtiden og allerede for indeværende Aar blive at indsende inden Udgangen af hvert Aars Mai Maaned, og i Overensstemmelse hermed anmodes Hr. Professoren tjenstligen om at iagttagte det Fornødne.

Ministeriet tilfører, at Underviisninginspecteuren for de lærde Skoler under Dags Dato er meddeelt Indholdet af denne Circulairstrivelse".

III. Folgende er i dette Skoleaar gjennemgaaet i de forskellige Sprog og Videnskaber :

Dansk. I. Classe: Gunchs, Røginds og Warburgs Lærebog er benyttet til Oplæsning, Analyse og mundtlig Gjengivelse; de fleste af Digtene bag i Bogen ere lært udenad. Bojesens „Kort Begreb af den danske Sproglære“ gjennemgaaet flere Gange. 2 Stile ugentlig, i Almindelighed Diciat, undertiden Oversættelse fra Tydsk eller Gjengivelse af en Fortælling. — II. Classe: Samme Lærebog benyttet til Oplæsning og Analyse; hele Bojesens „Kort Begreb o. s. v.“ læst og repeteret. Digte ere lært udenad efter Lærebogen og Holst's poetiske Lærebog. 2 Timer om Ugen anvendte til Stil på Skolen, afværlende Diciat af vanskeligere Stykker, Fortællinger og Beskrivelser, gjengivne efter Hukommelsen, Oversættelser fra Tydsk og enkelte Gange Øvelser efter Borgens „Veiledning til Udarbeidelsær i Modersmaalet“. — III. Classe A. og B.: Af Holst's poetiske Lærebog ere flere Digte lært udenad; Sammes prosaiske Lærebog er benyttet til Oplæsning og Analyse. Af Borgens „Veiledning o. s. v.“ ere adskillige Lectioner lært og indøvede. Bojesens „Kort Begreb o. s. v.“ repeteret. 26 Stile, i Almindelighed en lettere Skildring, undertiden Oversættelse fra Frans.

— IV. Classe: Chr. Winthers

Omrids af den nordiske Gudelære. Af Holst's poetiske Læsebog ere enkelte Digte forklarede og lært udenad. 23 Stile, oftest almindelige Skildringer, undertiden af mythologisk Indhold. — V. Classe: Chr. Winthers nordiske Gudelære repeteret. Læst Oehlenschlägers Nordens Guder og nordiske Oldsagn. Borgens „Veiledning o. s. v.“ er benyttet. Omrent 3 Stile maanedlig. Mundtlig Øvelse i at give Udkast til en Afhandling. — VI. Classe: Thortsens Litteraturhistorie S. 1—68 læst lectievis og oplyst deels ved en uforlig Fremstilling af de fremragende Personligheders Liv og Betydning, deels ved Opsætning af de forskellige Epokers eiendommeligste Frembringelser. Hver Uge stifteviis mundtlige Foredrag og skriftlige Udarbejdelse over Emner af almindeligt Indhold. — VII. Classe B.: Thortsens Litteraturhistorie ere fortsat fra S. 77 indtil Nutidens Digtekunst paa samme Maade som i VI. Classe. Ligeledes ugentlig afrelende mundtligt Foredrag eller skriftlig Udarbeidelse. — VII. Classe A.: Nutidens Digtekunst udførligen behandlet og belyst ved Opsætning af dens Mestervirker i forskellige Retninger og kritiske Burderinger af disse. Det danske Dramas og vort Theaters Historie fra sin Besyndelse indtil den nyeste Tid gjennemgaet meget fuldstændigt. Meddeelt nogle almindelige Bemærkninger om de vigtigste æsthetiske Categorier. 2 Stile maanedlig *).

* Opgaverne til de danske Stile, som i Skoleaaret 1851—52 ere styrne i de 3 øverste Classer, ere følgende:

6 te Classe: 1. Om underholdende Læsning, dens rette Brug og Misbrug. 2. Bogtrykkerkunstens Opfindelse, dens Betydning for sin Tid og alle Tider. 3. Kvindens Stilling i den græske og romerske Stat, hos vore hedenke Forfædre, i det christne Samfundsliv. 4. Et Brev, hvori Julens Betydning berøres, at skildre sin Anvendelse af samme. 5. Hvilke Fordele frembyder Opholdet i en stor Stad? 6. Holbergs Charakteristik (gjennemgaet). 7. Hvorfor er Mennesket, om det end med Hensyn til Sandserne staar tilbage for enkelte Dyr,

Tydske. I. Classe: Røises tydske Læsebog for Begyndelsesklasserne S. 22—100. Beiningsslæren efter Meyers Grammatik. Af Jürs's og Rungs Materialier St. 35—39, 70—74. 1 Dictatstüll ugentlig. — II. Classe: Samme Læsebog fra S.

dog Skabningens Herre? 8. En Aftenunderholdning i en Familiekreds. 9. Naturens Øpvaagnen til nyt Liv, og dennes Indflidelse paa Mennesket. 10. Et Besøg i Ruinerne af en Herreborg og de derved fremkaldte Betragtninger. 11. Hvad er det, som drager os mod Syden? 12. Sammenligning mellem Krigskunsten i den græsk-romerske Oldtid og nu. 13. Jeg gjensaae mit Barndomshjem efter mange Aars Gravereelse. 14. Hvad der især har moret mig ved Læsningen af Holberg.

7de Cl. B.: 1. Den sande Beskedenhed og den falske Undseelse. 2. Fædrelandskjærlighed. 3. Livet en Reise. 4. Julens Oprindelse, Betydning og rette Anvendelse. 5. Hvilket Krav har Sandhedspligten til mig. 6. Duellens Betydning og Berettigelse. 7. At paavise det satiriske Værd af Webels „Kjærlighed uden Strømper“ (gjen-nemigaet). 8. En musikalisk-dramatisk Aftenunderholdning af Dilettanter. 9. Hvilken Betydning have selfskabelige Sammenkomster, og hvori adskiller Nutidens Selfskabelighed sig fra de Gamles? 10. Om hjemvejsølsens Grund og Berettigelse. 11. Hvorledes Culturen stedse er vandret imod Best. 12. Sammenligning imellem den romerske og Nutidens Krigskunst. 13. Hvad der især har moret mig ved Læsningen af Holberg.

7de Cl. A.: 1. Digteren og Historieskriveren ligeoversor det historiske Stof. 2. Hvilken Sands er højest, Dicts eller Drets? 3. Hvilket Skolefag har særligt interesseret mig, og hvorfors? 4. Hvilke Fordringer gør man til en god Afsanding? 5. At udville Læhnsvæsnets Oprindelse, Udvikling og Betydning for Stat og Kirke. 6. At udvilk Mythernes Oprindelse og paavise Forskjellen mellem den græsk-romerske og den nordiske Mythedigtning. 7. At udvilk Forskjellen mellem Begreberne Revolution og Reformation og oplyse denne ved den historiske Anvendelse af disse Ord. 8. Livet en Reise. 9. Hvorledes modtage de forskellige Mennesker Livets Tilstikkelsler, og hvorledes kan man i alle disse bevare Sindets Ligeveægt? 10. Hvilken Bei synes Naturen at have anviist den danske Handel? 11. Hvorfor er det saa vanskeligt at lære sig selv at kjende? 12. Hvilke ere de Stemninger og Forsætter, hvormed jeg forlader Skolen?

122 og Bogen ud; af Hjorts Læsebog: „Køgebues Reise um die Welt“, S. 20—53 (Udg. 1840). Efter Jürs's og Rungs Materialier som Oversættelse fra Dansk til Tydsk S. 25—34 og S. 38—60. Hele Boiningslæren efter Meyers Grammatik og det dicterede Tillæg. Skriftilig Stil 1 Time om Ugen. — III. Classe B.: Af Hjorts Læsebog: „Køgebues Reise um die Welt“, S. 78—87; Bruchstücke S. 87—107. Af Jürs's og Rungs Materialier S. 56 (61 Stukke) — S. 60 (64 St.); S. 67 (71 St.) — S. 80 (om Præpositionerne), S. 81—91 (Ven). Meyers Grammatik. 3 Stile om Maanedene. — III. Classe A.: Af Hjorts Læsebog: „Køgebues Reise um die Welt“, S. 78—87; Bruchstücke S. 87—113. Jürs's og Rungs Materialier S. 56—62 (67 St.), S. 63 (68 St.), S. 68 (72 St.), S. 76 (79 St.). Meyers Grammatik. 3 Stile om Maanedene. — IV. Classe: Af Hjorts Læsebog: „Leben und Thaten Alexanders des Großen“, S. 194—234. Af Jürs's og Rungs Materialier S. 83—111 (91 St.). Meyers Grammatik; Gasuslæren læst efter Programmet for 1849. 2 Stile om Maanedene. — V. Classe: Af Hjorts Læsebog: „Acht Gemälde aus der Geschichte der spanischen Niederlande“, S. 412—456. Af Jürs's og Rungs poetiske Læsebog S. 42—54 (enkeltte Digte ere ikke læste); S. 92—140. Oversættelse fra Dansk til Tydsk efter Bremanns Stiløvelser fra S. 112 og Bogen ud. Meyers Grammatik; Gasuslæren læst efter Programmet for 1849. 3 Stile om Maanedene. VI. Classe: Göthe, „Götz v. Berlichingen“; Schiller, 3 Acter af „Die Räuber“. Af Jürs's og Rungs poetiske Læsebog S. 37—199 (enkeltte Digte ere ikke læste). Formulæren og Syntaren repeterede. Efter Abrahams's Litteraturhistorie er efter Udvælg læst fra den nyere Tid 1624 og Bogen ud. 4 Stile om Maanedene.

Franſk. II. Classe: Borrings Lærebog for Mellemklasser, S. 74—143. Sammes Grammatik: Indledningen og Hovedtrækkene af Formlæren indtil de uregelrette Verber. — III. Classe B. og A.: Af samme Lærebog som i forrige Classe 90 Sider, S. 53—143. Af Sproglæren er gjennemgaaet Formlæren indtil de uregelrette Verber, og til fuldstændigere Indøvelse af samme er af Borrings Stiiløvelser oversat fra Dansk til Franſk fra Nr. 1—37. — IV. Classe: Borrings Etudes littéraires fra S. 148—167, S. 173—197, S. 217—256, i Alt 82 Sider. Af Sproglæren er i Formlæren repeteret Afsnittet om Verberne, af Syntaxis Hovedstykkerne om Ordenes Overensstemmelse, Styrelse og særegne Betydning i Sætningen. Til Indøvelse af Sproglæren er oversat af Stiiløvelserne fra Dansk til Franſk de første Stykker om Adjectivets Forhold til Substantivet og om Artiklen. — V. Classe: Samme Bog som i forrige Classe fra S. 266—360, i Alt 94 Sider. Af Sproglæren er gjennemgaaet hele Syntaxis. — VI. Classe: Un philosophe sous le toit par Emile Souvestre; enkelte Fabler af Lachambeaudie, og en Deel af la vie de Napoléon par Chauvel. De vigtigste Stykker af Formlæren og Syntaxis ere repeterede.

Latin. III. Classe B. og A.: Af Bergs og Møllers latinſke Lærebog: 1ste Afdelings første Afsnit, samt 2det Afsnit til S. 66. V.; af dette sidste ere dog adskillige Exempler forbaggaaede. Af Madvigs Sproglære er læst og oftere repeteret det Vigtigste af Formlæren og af Ordfyningſlæren de Regler, som Lærebogen gjorde nødvendigt. Af og til ere skriftlige Øvelser foretagne. — IV. Classe: Af Bergs og Møllers latinſke Lærebog ere i den første Deel af Skoleaaret udvalgte Stykker af 1ste Afdelings 2det Afsnit læste og benyttede til mundtlig Stiil; af samme Lærebogs 2den Afdeling er læst 1ste Afsnit (Cesar) samt 2det Afsnit (Cicero) til S. 47; af Phædri

Fabler de 2 første Boger. Af Madvigs Sproglære er læst og repeteret saavel Formlæren som første Afsnit af Ordfeiningslæren, §§ 206—317. 59 Stile. — V. Classe: *Ciceronis orationes IV in Catilinam; Sallustii Catilina; Cæsar's comment. de bello Gall. lib. I.; Ovidii Metamorphoses*, ed. Feldhausch, Stykkerne II—VI, begge incl. Af Madvigs Sproglære er læst og repeteret den for denne Classe bestemte Deel af Ordfeiningslæren. 50 Stile, 6 Versioner; mundtlig Stil er indvøet til ubestemte Tider. — VI. Classe: *Livii hist. lib. VII—VIII; Ciceronis oratt. I & II in Catilinam; Virgilii Aeneid. lib. II.* Af Madvigs Ordfeiningslære er repeteret en Deel af 2det Afsnit. 58 Stile og 9 Versioner ere strevne, dels hjemme, dels paa Skolen. — VII. Classe B.: *Ciceronis Cato major; Livii hist. lib. VII; Horatii satir. lib. I & II* (med Forbigaaelse af 2den og 8de Sat. i 1ste Bog samt 4de og 7de i 2den Bog); *Virgilii Aeneid. lib. VII.* Madvigs Ordfeiningslære §§ 252—410. Bojesens Antiquiteter S. 1—64 læst og repeteret. 66 Stile. 6 Versioner strevne hjemme; enkelte Gange Øvelser mundtlig. — VII. Classe A.: *Ciceronis Lælius; Livii hist. lib. VII; Virgilii Aeneid. lib. I; Horatii satiræ* (med Undtagelse af lib. I, 2 og lib. II, 4, 7, 8). Uden foregaaende Forberedelse er læst *Curtii lib. III* og *Suetonii Tiberius c. 1—34*. Af Madvigs Sproglære er endel af Ordfeiningslæren repeteret i foresatte Pensæ; iovrigt har Grammatikken selvfolgeslag stadig sluttet sig til Forfatterlæsningen. Bojesens Antiquiteter og Tredgers Litteraturhistorie ere, med Undtagelse af enkelte Afsnit, gjennemgaaede. 59 Stile, 9 Versioner.

Til anden Deel af indeværende Åars Afgangseramen opgivet Candidaterne i Latin: *Ciceronis oratt. pro S. Roscio Amerino, I—III in Catilinam, pro Archia poeta*; Dog opgive Candidaterne V. Petersen, Jensen, Thye og Lund

oratt. pro S. Roscio Amerino, IV in Catilinam, pro Deiotaro); *Ciceronis de officiis lib. I, II* (men de øvencærne Candidate lib. II, III); *eiusd. Lælius; Sallustii Catilina; Livii hist. lib. V, VI, VII (VI, VII, XXII); Virgilii Aeneid. lib. I, V, VI (I, II, VI); Horatii odar. lib. I, II, *eiusd.* satiræ (undtagen I, 2 og II, 4, 7, 8).*

Græsk. IV. Classe: Bergs Læsebog for de første Begyndere, hvorfaf dog adskillige Exempler ere forbøgaaede, indtil S. 62 (Tillæg); af Bergs Læsebog for andet Åars Cursus er læst 4de Uffnit, de Aisopiske Fabler 1—7, 9—12 og 14. Bergs Schema er læst og repeteret, og Tregders Formlære er benyttet ved tredie Læsning. 24 Stile. — V. Classe: Bergs Læsebog for det andet Åars Cursus: de mythologiske og historiske Stykker (undtagen de af Thucydides) og Lucians Drøm; *Xenophonitis Anabasis lib. V & VI.* Tregders Formlære; Madvigs Ordfeiningslære: de vigtigste Regler af 1ste Uffnit, der ere indøvede ved mundtligt og skriftligt at oversætte af Bergs Exempelsamling. — VI. Classe: *Xenophonitis Memorabil. Socr. lib. I & II; Homeri Iliad. lib. X, XI, XII.* Tregders Formlære er repeteret. Af Madvigs Ordfeiningslære er Modus- og Tempuslæren indtil Imperativ læst og indøvet ved mundtlig Stil. — VII. Classe B.: *Thucydidis de bell. Peloponnesiaco lib. I, capp. 89—138; II, capp. 34—46, 59, 65; VI, capp. 30—32, 42—46; VII, capp. 69—72, 75, 84—87; Herodoti lib. VI; Homeri Iliad. lib. XXII;* Stolls Anthologie forfra til det 31te Stykke af Theognis. Tregders Formlære repeteret forfra til § 121; Madvigs Ordfeiningslære §§ 107—184, Alt indøvet ved mundtligt at oversætte de dertil svarende danske Stykker i Bergs Exempelsamling. — VII. Classe A.: *Sophoclis Philoctetes;* af Tregders „Anthologia græca“: hymni Homericci, elegiæ (undtagen 5, 15, 17), epigrammata, carmina lyrics

A; *Platonis Menexenus*. Repeteret: *Xenophontis Memorabil.* Socr. lib. I, II; *Herodoti* lib. V.; *Homeri Iliad.* lib. IX. **Bisagene:** Stolls Mythologie. Tregders Litteraturhistorie til 3die Periode. Bojesens „attiske Antiquiteter“ og „om For- eningspunkter for hele Hellas“. Repeteret Tregders græske Formlære, Madvigs Ordfeiningelære §§ 107—184; Bojesens „den heroiske Tids Antiquiteter“.

Til anden Deel af indeværende Åars Afgangsexamen opgive Candidaterne i Græs: *Herodoti* lib. V; *Lysiæ orationes* in Eratosthenem, pro Mantitheo, in Ergoclem, Philocratem, Philonem; *Xenophontis Memorabil.* lib. I, II; *Platonis Menexenus*; *Homeri Iliad.* lib. IX, X, *Odyss.* lib. XV, XVI; Tregders „Anthologia græca“: hymni Homeric, elegiæ (undtagen 5, 15, 17), epigrammata, carmina lyricalia; *Sophoclis Philoctetes*. Candidaterne V. Petersen, Jensen og Thye opgive *Iliad.* lib. VI og *Odyss.* lib. XIV istedet for *Iliad.* lib. IX, X.

Hebraisk. VII. Classe B.: Whittes Formlære; af *Genesis* de 10 første Capitler. — VII. Classe A.: *Genesis*, cap. XVIII ad finem; de 6 første Psalmer; Propheterne Jonas, Haggai og de 8 første Capitler af Zacharias. Hele *Genesis* er blevet repeteret og Formlæren stadig indøvet under Læsningen.

Til anden Deel af indeværende Åars Afgangsexamen opgive de 5 Candidater, som have vedblevet at læse Hebraisk, i dette Fag følgende Pensum: *Genesis*, de 6 første Psalmer, Propheterne Jonas, Haggai samt af Zacharias de 8 første Capitler.

Religion. I. Classe: Hele Herslebs mindre Bibelhi- storie; Jensens Samling af Bibelsprog og nogle udvalgte Psalmer af Hjorts Psalmebog. — II. Classe: Balles Lærebog Capp. 1, 2, 8 og 6; af Herslebs større Bibelhistorie

Oversigt over det gamle Testamente's Bøger, og af disses speciellere Indhold fra Skabelsens Historie til 3de Periode; desuden et Udtog af den bibelske Geographie. — III. Classe: Valles Lærebog Cap. 3, 4, 5 og 7; af Herslebs større Bibelhistorie fra 4de Periode til Jerusalems Ødelæggelse ved Titus; desuden bibelsk Geographie efter et større Udtog. — IV. Classe: Af Krog Meyers Lærebog de 45 første Paragrapher; af Herslebs større Bibelhistorie Oversigt over det nye Testamente's Skrifter, efter Bibelen selv Jakobs Brev, Anhang om Hedningernes Religion, og af Evangeliernes speciellere Indhold fra Christi Fødsel til hans Fremtræden i Jerusalem ved Purimfesten. — V. Classe: Af samme Lærebog Afsnittet om Menneskets Natur, Udødelighed, Bestemmelse og Pligter; af Bibelhistorien fra Jesu Virksomhed i Jerusalem ved Purimfesten til Pauli Gangenstab i Rom. Apostlenes Gjerninger læste efter Bibelen selv. — VI. Classe: Af samme Lærebog fra Læren om Synden til Afsnittet om Kirken; af Bibelhistorien det hele gamle Testamente og den største Deel af det nye reperteret. — VII. Classe B.: Af samme Lærebog Afsnittet om Kirken og Sacramenterne, desuden fra Indledningens Begyndelse til Menneskets Bestemmelse; af Bibelen selv i Grundsproget de 14 første Capitler af Matthæi Evangelium, og efter Raskars Kirkehistorie de 50 første Paragrapher.

Historie. I. Classe: Rosdts Udtog af Danmarks Historie. — II. Classe: Historiske Schildringer, hentede fra Oldtidens Historie, efter Bohrs Lærebog. — III. Classe: Historiske Schildringer, hentede fra Middelalderen og den nyere Tid indtil Ludvigs den 14des Tidsalder, efter Bohrs Lærebøger. — IV. Classe: Oldtidens Historie i Sammenhæng indtil Diocletian, dels efter Langbergs, dels efter Bohrs gamle Historie. — V. Classe: Den romerske Keisertid fra Diocletian til det vestlige Riges Undergang; Oversigt over den vest-

lige og østlige Verden fra 476—843; følgende Folks og Staters Historie indtil den revolutionære Tidsalder: Frankrig, England, Tyskland (Helvetien, Bohmen, Brandenburg, Dele af Preussen, Ungarn m. M.), Italien, Spanien, Portugal, Nederlandene, efter Rosdts Udtog og Bohrs Lærebøger, samt til det første Partie efter Langberg. — VI. Classe: Danmark, Norge og Sverrig indtil vore Dage; Rusland, Polen (indtil dets Undergang), Preussen, Ungarn indtil den revolutionære Tid; det græske Kejserrømme, Araberne og de andre muhammedanske Folk (Dømanniske Stat indtil den revolutionære Tid); Perser, Mongoler, Sinerer, efter Allens, Rosdts og Bohrs Lærebøger. — VII. Classe B.: Repetition efter udvidet Maalestof af de i 4de og 5te Classe gjennemgaaede Cursus (see ovenfor); den gamle Geographie efter Königsfeldt. — VII. Classe A.: Repetitionscursus efter udvidet Maalestof af de vigtigste Staters Historie i Oldtiden, Middelalderen og den nyere Tid. Den revolutionære Tidsalder er udførlig gennemgaaet indtil Wienercongressens Slutning; de øvrige Besgivenheder indtil vor Tid ere samlede under en almindelig Oversigt.

Geographie. I. Classe: Ingerslevs lille Geographie: den almindelige Indledning og Europa. — II. Classe: Hele sidstnævnte Lærebog. — III. Classe: Ingerslevs større Lærebog: Europa indtil Italien. — IV. Classe: Samme Lærebog: det Øvrige af Europa samt Afien og Afrika. — V. Classe: Samme Lærebog: Afrika, fra Berberiet indtil Euden, Amerika og Australien; af Europa er repeteret indtil Danmark. — VI. Classe: Repeteret Europa og Afien efter samme Lærebog.

Arithmetik. I. Classe: Efter Mundts Regnebog til Brøken og desuden efter Ursins Regnebog de 4 Species i Brøk; dertil Øvelser i Tabel- og Hovedregning. — II. Classe: Efter Mundts Regnebog er gjennemgaaet fra Brøken til

Decimalregning, og Ursins Regnebog er benyttet til at supplere Eksemplerne i de forskellige Regningsarter. — III. Classe B. og A.: Steens „Elementair Arithmetik“ forfra til Anhænget om Kvadrat og Kvadratrod med stadige Øvelser, især efter Steens „Mathematiske Opgaver i det indledende Cursus“. — IV. Classe: Steens „Ren Mathematik“ forfra til S. 65 Nr. 67 med Forbigaaelse af Absnittet om Permutationer og Combinationer S. 49—55. — V. Classe: Jürgensens „Elementair Arithmetik og Algebra“ § 15—21 (S. 68—119) med Forbigaaelse af § 17, som var læst i forrige Åar. — VI. Classe: Samme Bog § 20 og § 23 Nr. 139—145 (S. 105—119 og S. 138—145) og Repetition forfra til § 15 S. 68. — VII. Classe B.: Samme Bog: Repetition af hele Arithmetiken. — VII. Classe A.: Samme Bog: Repetition.

Geometrie. IV. Classe: Ramus's „Elementair Geometrie“ forfra til § 65 S. 53. — V. Classe: Samme Bog: § 65—117 (S. 53—112) med Forbigaaelse af § 96—109 (S. 74—84) og nogle af Problemerne i § IV. — VI. Classe: Oppermanns Plangeometri 2den Bog §§ 3—5 med Forbigaaelse af Tillægget til § 3, samt Repetition af hele Bogen. — VII. Classe B.: Den plane Trigonometri efter Ramus's Lærebog samt Repetition af Oppermanns Geometrie. — VII. Classe A.: Stereometri efter Ramus, Astronomie efter Olufsen's Lærebog, samt Repetition af Geometri og Trigonometri.

Naturlære. VII. Classe B.: Ørsted's „Naturlærrens mechaniske Deel“ forfra til S. 188 og „Naturlærrens chemiske Deel“, oversat af C. L. Petersen, forfra til Galvanisme S. 52. — VII. Classe A.: Naturlærrens chemiske Deel efter ovenanførte Lærebog.

Naturhistorie. I. Classe: Pattedyrenes Naturhistorie efter mundtligt Foredrag. — II. Classe: Menneskets, Pattedyrenes og fuglenes Naturhistorie. Bramsens og Drejers

Lærebog i Zoologie og Botanik lagt til Grund. — III. Classe: Krybdyrene og Fiskene efter samme Lærebog. Den terminologiske Indledning til Botaniken, det Linneiske System og de stilkblomstrede Gemalsplanter efter Petits Lærebog i Botaniken. Øvelser i Plantebestemmelser holdte efter Sammes Tabeller. — IV. Classe: De naturlige Plantefamilier efter Petits Lærebog. — V. Classe: De hvirvelføle Dyr med Undtagelse af Straaledyrene. Bramsens og Drejers Lærebog lagt til Grund. — VI. Classe: Polyperne, Goplerne og Protozoerne. Sidstnævnte Lærebog lagt til Grund. Menneskets Anatomi og Physiologie efter mundtligt Foredrag og Repetition af Hvirveldyrenes Naturhistorie efter Bramsen og Drejer. Den almindelige Botanik og Plantogeographien under Afbenyttelse af Petits Lærebog.

Tegning. I. Classe: Frihaandstegning. I geometrisk Tegning ere Tabellerne I—XII gjennemgaaet. — II. Classe: Skyggefrihaandstegning. I geometrisk Tegning ere Tabellerne I—XIV gjennemgaaede. — III. Classe B: I geometrisk Tegning er gjennemgaaet til Tabel XVIII. — III. Classe A.: I geometrisk Tegning er gjennemgaaet til Tabel XVIII tilligemed Noget af Projektionslæren i Forbindelse med Perspectiven.

I Skrivning og Sang har Underviisningen været fremmet som hidtil. Ligeledes har Gymnastikunderviisningen regelmæssig været fortsat og Svømmesøvelserne ere for indeværende Sommer blevne paabegyndte paa sædvanlig Maade.

Videnskabelige Samlinger.

I. Skolebibliotheket.

Siden Aflslutningen af den i forrige Åars Beretning meddeelte Fortegnelse har Skolebibliotheket modtaget følgende Tiltært:
N. C. L. Abrahams, Kort Omrids af den thyske Literaturs Historie.
Kbhavn 1852. 8.

- Aktstykker til Nordens Historie i Grevefeidens Tid.** Af danske og fremmede Archiver. Samlede og udgivne af Fyens Stifts literære Selskab. 1—2 H. Odense 1850—1851. 4.
- C. S. Balslev,** Bibelhistorie tilligemed Lidet af Kirkens Historie efter Apostlenes Dage. 6 Opt. Kbhavn 1852. 8.
- T. A. Becker,** Orion. Historisk Kvartalskrift. 2 B. 2. H. Kbhavn 1851. 8.
- Th. Bergk u. J. Cæsar,** Zeitschrift für die Alterthumswissenschaft. 9 Jahrg. 3 H. — 10 Jahrg. 2 H. Cassel u. Wetzlar 1851—1852. 4.
- K. Bernhardi,** Sprachkarte von Deutschland. Kassel 1844. 8.
- J. Bjerregaard,** Om Digtearterne. Efter Diechhoff's Poetik. Fredericia 1851. 8.
- J. C. Hornemann,** To Afhandlinger til den danske Urværet. Kbhavn 1851. 4. (Universitetsprogram).
- C. L. Borresen,** Om de nødvendige Forandringer i Borger- og Almue-Skoleræsenct. Kbhavn 1851. 8.
- Cicero's ausgewählte Reden.** Erklärt von K. Halm. 3 Bdeh. Leipzig 1851. 8.
- Ciceros orator.** Erklärt von O. Jahn. Anhang: De optumo genere oratorum. Leipzig 1851. 8.
- M. Tullii Ciceronis Cato major.** Erklärt von J. Sommerbrodt. Leipzig 1851. 8.
- Markus Tullius Cicero,** udvalgte Taler af. Bearbeidede til Skolebrug af H. H. Lefolii. 1 B. 1 H. Kbhavn 1851. 8.
- J. V. Clausen,** Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur. 2—4 H. for 1851, 1 H. for 1852. Kbhavn. 8.
- A. Combe,** Populær Fremstilling af Physiologiens Hovedlærdomme, med Anvendelse paa Sundhedøpgleien og Opdragelsen. 2den danske Udg. ved J. Blicher. Kbhavn. 1851. 8.
- S. Egilsson,** Skólastýrsla syrir Reykjavíkur lærða skóla árid 1848—1849.
- Elektra,** Tragedie af Sofokles. Oversat af N. V. Dorph. Kbhavn 1851. 8.
- Th. H. Erslev,** Allmindeligt Førfatter-Lexicon for Kongeriget Danmark o. s. v. 3 Bd. 3 H. Kbhavn 1851. 8.
- J. J. Estrups samlede Skrifter.** Udgivne efter hans Død. 1—3 Bd. Kbhavn 1851. 8
- Euripides,** ausgewählte Tragoedien des. Erklärt von F. G. Schöne. 1 Bdeh. Leipzig 1851. 8.

- Euripides Werke.** Griechisch mit metrischer Uebersetzung und prüfenden und erklärenden Anmerkungen von J. A. Hartung. 3, 4, 6, 7, 8, 12 Bd. Leipzig 1848—1851. 8.
- Exempelsamling til Indøvelse af dansk Verståeres Elementer.** Fredericia 1851. 8.
- A. R. Fabricius,** Lærebog i Danmarks, Norges og Sverrigs Historie til Brug for höjere Skoler. Kbhavn 1852. 8.
- John Flaxmann's Umrisse zu Homer's Ilias und Odyssee.** Gezeichnet von E. Riepenhausen: Mit erläuterndem Texte. Berlin. Tverfol.
- G. Forchhammer,** Oversigt over det Kongelige danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger o. s. v. i Aaret 1851 (Nr. 3—6). Kbhavn. 8.
- A. Fryxell,** Berättelser ur Svenska Historien. 17 D. Stockholm 1852. 8.
- H. G. Garde.** Den dansk-norske Sömagts Historie 1700—1814. 1—3 H. Kbhavn 1852. 8.
- Gegenwart, die uralte, oder Homers Ilias im Verhältniß der Urtypus nach neuen Grundsätzen der Prosodie, von E. Eych. 1 Theil. Stuttgart 1851. 8.
- ¶. P. Giesing,** Christian den Ottendes Regeringshistorie. 1 H. Kbhavn 1851. 8.
- Haandatlas, zoologisk, til Brug for Skoler.** (Oversat fra Svensk af C. E. Kiellerup). Kbhavn 1851. 8.
- Homers Iliade.** Erklärt von J. U. Faesi. 1 Bd. Leipzig 1851. 8.
- G. Karsten,** Die Fortschritte der Physik im Jahre 1848. Dargestellt von der physikalischen Gesellschaft zu Berlin. IV Jahrg. Berlin 1852. 8.
- N. B. Bjørboelling,** Ornithologia Danica. Danmarks Fugle, beskrevne af N. B. 3 H. Kbhavn 1852. 8.
- Fr. Klee,** Om Nordens ældste Beboere og deres efterladte Mindes. Kbhavn 1852. 8.
- R. Kloß,** Handwörterbuch der lateinischen Sprache. 6 Ließ. Braunschweig 1852. 8.
- H. H. Lefolii,** I Anledning af Udgaven af Markus Tullius Ciceros Forsvarstale for Sextus Roseius fra Ameria. Kbhavn 1851. 8.
- A. Leth,** Et motiveret Forslag til en Reform af Herlufsholms Stiftelse. Næstved 1851. 8.
- P. E. Lind,** Christendommens Indflydelse paa den sociale Forfatning fra dens Stiftelse til Justinian o. s. v. Kbhavn 1852. 8.

- Jo. Nicolai Madvigii opuscula academica altera.** Ab ipso collecta, emendata, aueta. Hauniæ 1842. 8.
- J. H. Mansa,** Kort over Als. Kbhavn 1851.
- H. Martensen,** Den danske Folkekirkes Forsatningsspørgsmål. Kbhavn 1851. 8.
- C. A. Menzel,** Die Kunstwerke von dem Alterthum bis auf die Gegenwart in 120 Kupferstichen nach Originalzeichnungen. 1 Bd. 6—15 Lief. Leipzig 4.
- L. Meyer,** Fremmedordbog. 3de, forøgede og forbedrede Udgave ved f. p. J. Dahl. —5—8 H. Kbhavn 1851—1852. 8.
- S. A. Milo og H. Schneekloth,** Skolens Reform. Et Tidsskrift. 2 Aarg. Nr. 8—16, 3 Aarg. Nr. 1—7. Kbhavn 1851—1852. 8
- C. Mølbech,** Nyt historisk Tidsskrift, udg. af den danske historiske Forening. 4 Bd. 2 H. Kbhavn 1852. 8.
- J. Musæus,** Den 5te § i Forord. af 7de Novbr. 1809, eller de gamle Sprogs Forhold til Undervisningen i de lærde Skoler. Frederiks-hald 1833. 8.
- J. Musæus,** Prolegomena til en verdende Løgning angaaende Religions-friheden. Arendal 1840. 8. (De twende sidstnævnte Skrifter forærede af Forf.)
- S. C. Müller,** Den hellige Skrift i Udtog. Kbhavn 1852. 8.
- W. J. C. Müzell,** Zeitschrift für das Gymnasialwesen. 5 Jahrg. 6 H. — 6 Jahrg. 6 H. Berlin 1851—1852. 8.
- J. P. Mynter,** Den christne Kirkes Stiftelse. Kbhavn 1852. 4. (Program til Bispevielse).
- J. P. Mynter,** Blandede Skrifter. 1 Bd. 1 H. Kbhavn 1852. 8.
- B. G. Niebuhr,** Historische und philologische Vorträge an der Universität zu Bonn gehalten. 2 Abth. (Vorträge über alte Geschichte) 3 Bd.; — 3 Abth. (Alte Länder- und Völkerkunde). Berlin 1851. 8.
- **J. Overbeck,** Gallerie historischer Bildwerke der alten Kunst. 1—2 H. (Abbildungen Tafel 1—6). Halle 1852. 8.
- J. H. Pauli,** Dr. Niels Hemmingens Pastoraltheologie. Et Bidrag til den praktiske Theologies Historie. Udgivet for Doctorgraden i Theologien. Kbhavn 1851. 8.
- Platons Werke. Griechisch und Deutsch mit kritischen und erklärenden Anmerkungen. 1—3, 5—9, 14 Th. Leipzig 1841—1851. 8.
- B. Prosch,** Lærebog i Naturhistorien. Til Brug for Elementarklaasser. Kbhavn 1852. 8.
- C. Rami** commentatio de principio variationis constantium arbitrariarum. Hauniæ 1851. 4. (Universitetsprogram).

- J. v. Ræder*, Danmarks Krigs- og politiske Historie fra Krigens Udbud 1807 indtil Freden til Jönköping den 10de December 1809. 3 Bd. Kbhavn 1852. 8.
- A. Schnitzlein*, Iconographia familiarum naturalium regni vegetabilis. VIII II. Bonn. 4.
- J. S. Schouw*, Dansk Tidsskrift, Nr. 26 og 27. Kbhavn 1851. 8.
- H. P. Selmer*, Om Oprettelsen af et Universitet i Jylland. Nr. 2. Kbhavn 1851. 8.
- Sofokles*, tre Tragedier af. Oversatte af V. V. Dorph. (Kong Oedipus. Oedipus i Koloneos. Antigone). Kbhavn 1851. 8.
- Sophocles*. Erklært von F. W. Schneidewin. 2—3 Bdeh. Leipzig 1851. 8.
- Sophokles* Werke. Griechisch mit metrischer Uebersezung und prüfenden und erklärenden Anmerkungen von J. A. Hartung. 5—8 Bd. Leipzig 1851. 8.
- Tabelværk. statistik. Ny Række, 2—3 Bd. Kbhavn 1851. 4.
- Cornelius Tacitus*. Erklært von K. Nipperdey. 1 Bd. Leipzig 1851. 8.
- Th.—b*, Et Forsøg paa at stille de skandinaviske Folkeafdelinger i deres rette Forhold til hverandre indbyrdes og til Brødrene udenfor Skandinavien. Kbhavn 1851. 8.
- A. Thiers*, Consulatets og Keiserdømmets Historie. 98—112 Levering. Kbhavn 1851—1852. 8.
- Updrætr Íslands (Kaart over Ísland). Reykjavík og Kaupmannahöfn 1844. (Foreret af Cancellieraad A. R. Bang).
- Virgils Gedichte*. Erklært von Th. Ladewig. 2 Bdeh. Leipzig 1851. 8.
- J. J. A. Worsaae*, Minder om de Danske og Nordmændene i England, Skotland og Irland. Kbhavn 1851. 8.
- ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΡΑΝΑΒΑΣΙΣ*. Efter R. W. Brügers Udgaver bearbeidet for vores Skoler af C. Berg og Ø. Fibiger. Kbhavn 1852. 8.
- ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΤΜΑΤΑ*. Til Skolebrug arbeidet af C. Thomsen. Kbhavn 1852. 8.
- Zosimi historiæ græce et latine*. Recensuit & Jo. F. Reitemeier. Lipsiae 1784. 8.
- A. S. Ørsted*, Af mit Livs og min Tids Historie. 2 Bd. Kbhvn. 1852. 8.
- J. C. Ørsted*, Samlede og efterladte Skrifter. 3—8 Bd. (Fortsættelse af samme Forf.'s „Aanden i Naturen, I. II.”, ell. „Saml. og efterl. Skrifter, 1—2 Bd.”) Kbhavn 1851—1852. 8.

Universitetets Examenslister og Anmeldelser af Forelesninger; forskellige gjennem Kirke- og Undervisningsministeriet udfærdigede Bekjendt- gørelser og Love; Statskalenderen o. s. v.

Skoleprogrammer :

1. fra Kongeriget Danmark for 1851:

Aalborg Kathedralskole: *P. H. Tregder*, Skoleesterretninger.

Aarhuus Kathedralskole: *J. S. Blache*, I. Bidrag til Besvarelsen af det Spørgsmaal, om der paalægges Disciplene i vore lærde Skoler mere end tilbørligt Arbeide i Skolen og hjemme. II. Nogle Ord ved Translocationen efter Hovedexamen i Juli 1850.

Aarhuus videnskabelige Realskole: *O. A. Hovgaard*, Det attiske Retsvæsen med Hensyn til Religionsforseelser.

Borgerdydkolen paa Christianshavn: *M. Hammerich*, Udsigt over de ni sidste Skoleaar tilligemed Oplysning om de fremtidige Afgangsprøver.

Borgerdydkolen i København: *C. F. Rimestad*, Skoleesterretninger.

Fredriksborg lærde Skole: *J. M. Flemmer*, Skoleesterretninger.

Horsens lærde Skole: *F. C. C. Birch*, Skoleesterretninger.

Helsingør lærde Skole: *G. Schmitz*, Nordisk Mythologie. Et Brudstykke.

Metropolitanskolen: *J. C. Espersen*, De excerptis et fragmentis aliquot Appiani commentatio critica et historica, ad rationem, quæ ei cum Dionysio Halicarnassensi intercedit, explicandam præcipue accommodata.

Nyfjøbing Kathedralskole: *G. F. W. Lund*, Bidrag til Fortolkningen af Ciceros Cato major og Lælius.

Odense Kathedralskole: *A. Crone*, Bislop Jacob Madsens Veiles Visitatæbog.

Randers lærde Skole: *C. A. Thorsen*, Skoleesterretninger.

Ribe Kathedralskole: *C. J. A. Bendtsen*, Forholdet mellem den klassiske Oldtids og Christendommens Moral, oplyst ved en sammenlignende Udvikling af Læren om Kjærlighed til Fjender. (Efter Schaubach).

Roeskilde Kathedralskole: I. *J. E. Hundrup*, Biographiske Esterretninger om de Candidater, som ved Københavns Universitet have underkastet sig philologisk Embedsexamen. 2det. Heste. II. *Broager*, Bevisis for Euclids 11te Axiom.

Rönne lærde og Real-Skole: *H. K. Whittle*, Et Bidrag til Besvarelseren af det Spørgsmaalet: Bør Rönne lærde Skole nedlægges?

Slagelse lærde Skole: *F. W. Wiehe*, Skoleestretninger.

Sors Academies Skole: *F. E. Bojesen*, Aristoteles's Sædelære.
Förste Deel.

Det von Westenske Institut: *G. G. Bohr*, Skoleestretninger.

Viborg Kathedralskole: *E. Wolle*, Kort Oversigt over den tydste Synatx (til Repetitions-Brug).

2. fra Hertugdommet Slesvig for 1851:

Haderslev lærde Skole: *S. B. Thrigc*, Skoleestretninger.

3. fra Hertugdommet Lauenburg for 1848—1851:

Kaueburg lærde Skole: 1848: *P. Bobertag*, Ueber Stellung und Methode des mathematischen Unterrichts auf Gymnasien — 1849: *L. C. E. Zander*, Quibus e fontibus Joannes Zonaras haußerit annales suos Romanos. — *L. C. E. Zander*, Andeutungen zur Geschichte des Römischen Kriegswesens. — 1850: *R. Aldenhoven*, Ueber den Virgilischen Fatalismus. — 1851: *W. Hornbostel*, Ueber die vom Demosthenes in Sachen des Apollodorus verfaßten Gerichtsreden.

4. fra Norge for 1850—1851:

Christiania Kathedralskole: 1850: *F. L. Vibe*, I. Brudstykke af forelæsninger over den helleniske Litteraturhistorie, holdne ved Universitetet (om Hellenernes ældste episke Poesie), II. Beretning om Slovens Narfester i 1848 og 1849. — 1851: *C. Müller*, De syv første og den treogtredive Sang af Dantes Inferno (la divina commedia), oversatte i Originalens Versemaal.

Skjens lærde Skole: 1850: *Arentz*, Om Functionen *Tm*, især med Hensyn til dens numeriske Evaluation. — 1851: *J. Mysœus*, Om den førestaaende Sammenkomst af Filologer og Skolemænd fra de 3 nordiske Riger.

Bergens lærde Skole: *G. Holmboe*, Nogle Forandringer ved og Tilleg til Langes græske Grammatik.

5. fra Preussen for 1850: Programmerne fra de derværende Gymnasier og andre høiere Dannelsesanstalter.

II. Discipelbibliotheket.

Dette Bibliothek, hvis Bestyrelse, efter en længere Afbrydelse af dets Virksomhed, var blevet overtaget af døværende Adjunct Rasmussen, aabnedes atter til regelmæssigt Udlaan den 1te November 1850 (see Skolesterr. for forrige Åar S. 38). I Bibliotheket fandtes dengang 290 Bind i brugelig Stand, samt 33 Bind, som trængte til Indbinding eller Completttering. Efterat Bidraget til samme var ansat til 2 $\frac{1}{2}$ kvartalster, indtegnede der sig strax 106 Deeltagere, hvilket Antal dog allerede i det første Åar astoq noget og senere ikke er naaet. Deeltagerne have været fordelede paa 3 Udlændingsdage, saaledes at hver især har havt Ret til at bytte sin Bog een Gang om Ugen.

Bed Indkøbet af Bøger, hvilke som oftest ere anskaffede underhaanden til moderate Priser, er der fornemmelig lagt an paa at tilveiebringe et nogenledes fuldstændigt Apparat til Veileddning i vor egen Litteraturs Historie ved deels at completttere de Forfatteres Værker, som forefandtes, deels at anskaffe andre saavel fra ældre som nyere Tid; dernæst ved Anskaffelse af de bedre Oversættelser af fremmede Forfatteres Værker at kunne tilbyde Disciplene den underholdende Læsning, som de ellers selv forskaffe sig uden den fornødne Kritik.

I den Tid, i hvilken Bibliotheket har staet under ovennævnte Lærers og, efter hans Fratrædelse fra Skolen, under Cand. theol. Sørensens Bestyrelse, har det havt en Indtegt af ialt 157 Rbd. 56 β . Udgifterne have været: til Bøgers Indbinding, Reparation o. s. v. 14 Rbd 30 β , til Indkøb af nye Bøger 142 Rbd. 50 β , saa at Kassebeholdningen for Dieblifiket er 82 β .

De i den ansørte Tid anskaffede Bøger ere følgende:

J. C. Andersen, Eventyr (Pragtudgaven); Billedbog uden Billeder; Kun en Spillemand; Improvisatoren, I—II; De to Baronesser; En Dig-

ters Bazar, I—II; Historier. — K. Arenzen, Gunsg Dromtunge. — C. Bagger, Min Broders Levnet; Dronning Christine; Digtninger. — Bekker, Charikles ved Ebeling. — Carl Bernhard, Declarationen; Brødrene Bernhard; Et Øste; en Familie paa Landet; To Venner; Kronikler fra Erik af Pommerns Tid (foreret af Adjunkt Holbech). — Blom, Krigstildragelserne i Sjælland 1807. — A. Bordings esterladte Skrifter — C. J. Boye, Udvigte og samlede poetiske Skrifter, I—IV. — Brondsted, Reise i Grækenland, I—II. — Bulwer, Nat og Morgen, I—III, Ernst Maltravers, I—II; Alice, I—II; Eugen Aram, I—III; Belham, I—II; Devereux, I—III; Blomsterpigen, I—II; Den sidste Lehnhertte, I—III. — Carit Etclar, Madsalune. — Troisième campagne de Sleswig, racontée par Fr. Hammerich, traduite par A. Carové (foreret af Oversætteren). — Clara Raphael. — Currer Bell, Schirley, I—II. — Dantes Hølvede, overs. af C. B. F. Molbech. — Ch. Dickens, Livet i London; Faarehellingen paa Arnestedet; Den plagede Mand; David Copperfield, I—IV; Hverdagelivet. — Goldschmidt, En Jøde; Fortællinger; Nord og Syd. — F. Hammerich, Skildringer fra Krigen. — J. C. Hauch, Maastrichts Beleiring; Tvende Digtninger; Vilhelm Zabern; Thorvald Bidsørle, I—II; Guldmageren, I—II. — Em. St. Hermidað, Tæbt og vunden; En Vandring i Syden. — Genr. Herz, Gjengangerbreve; Kjærligheds Beie. — Hoffmann, Hansemann, et Eventyr. — Holberg, Niels Klim ved Dorph. — H. P. Holst, Frihed og Fædreland; Fortællinger for Store og Småa. — Høstrup, Gjenboerne; En Spurv i Tranedands; Eventyr paa Fodreisen. — Hundrede Aar. — Ingemann, Valdemar Seier, I—III; Erik Menweds Barndom, I—II; Kong Erik og de Fredløse, I—II. — W. Irving, Crayons Skizzebog. — Jacobs, Kunstnersamlien. — Kaalund og Gerson, For Born. — Marryat, Sorøveren; De tre Kuttere; Dagbog i Amerika, I—IV; Jacob Erlig, I—II; Zapfet, I—II; Paschaen, I—II; Masterman Flint. — C. K. F. Molbech, Dæmring; En Maaned i Spanien. — Paludan-Müller, Dandserinden; Amor og Psyche; Venus; Tithon; Adam Homo, I—III. — P. M. Mollers samlede Skrifter, I—VI. — Napoleons Privatlevnet ved Øst. — Ossians Digte. — P. P., Niels Juul, I—IV; Grevens Feide, I—IV. — J. Pierre, Liv af Død. — Ræsn, Nordiske Kæmpehistorier, I—III. — Reinike Fos, overs. af C. Winther. — G. Sand, Leverino. — F. C. Sibbern, Esterladte Breve af Gabrielis; Udag Gabrielis's Breve. — Smollet, Ridder Launcelot Greaves; Peregrine Pickles Tildragelser, I—III. — E. Souvestre, Philosophen paa Taglammeret; En Haandværkers Optegnelser. — E. Sue, Den evige Jøde, I—XI. — Swift, Gullivers Reise. — Sørensen jun., En Hjuulærerplads. — Tegnér, Frithjøss

Saga, Text med Overs. af A. E. Boye. — Thiele, Breve fra England og Skotland. — L. Tiecks Værker, overs. af Wohlenschläger. — L. Ussing, Reisebilleder i Syden. — Th. Werner, Eventyr. — C. Winther, Digtninger 1843; Morskabsbog for Barn; Fire Noveller.

III. Den naturhistoriske Samling

er blevet forsøgt med 1. 5 Pattedyrsfind, nemlig: af Mygale moschata (Desman), Cricetus vulgaris (Hamster), Dipus jaculus (Springmuus), Dasypus minutus (Bæltedyr), Ornithorhynchus paradoxus (Nævdyr). — 2. Skeletten af Testudo græca (den græske Skildpadde), foreret i uprepareret Tilstand af Disciplen Løse. — 3. en Vipera berus (Hugorm) i Spiritus, foreret af Adjunct Kiellerup.

IV. Den physiske Samling

er blevet forsøgt med 1. et Bræt med Værktøj, 2. en magnetisk Dindreiningsmaskine, 3. en Glaskugle med Vand og Legemer af forskellig Vægtfylde til Centrifugalmaskinen.

Regnskabsvæsenet.

(1ste April 1851 — 31te Marts 1852.)

I. A. Skolekassens Regnskab.

I. Indtægt.

	Rbd.	β
1. Renter af Skolens Capitalformue	495.	16.
2. a. Fordebogs-Indtægter for Året 1850 2,465 Rbd. 21 β		
— 1851 3,045 — 7 -		
	5,510 Rbd. 28 β	
b. Indtægter af Kirker og Præstekald 1,480 — 6 -		6,990. 34.
3. Samtlige Skolecontingenter:		
a. Skolepenge	5,599 Rbd. 16 β	
b. Brændepenge	1,044 — =	
c. Indskrivningspenge	130 — =	
d. For Testimonier og Tentamina . .	110 — =	
	6,883. 16.	
Lateris . . .	14,368.	66.

	Rbd.	β
Transport	14,368.	66.
4. Bidrag fra Universitetet	30.	=
5. Jord-, Sang- og Copulationspenge	2,249.	40.
6. Privatisspenge	610.	=
7. Det i 18 $\frac{5}{6}$ udbetaalte Gagesfuskud refunderedet med	125.	=
Summa Indtægt*)	17,383.	10.

II. Udgift.

1. Underbalance efter Regnskabet til 31 Marts 1851	402.	74.
2. Faste Gager og personligt Tillæg til Lærerne	8,875.	=
3. For Timeundervisning	1,979.	16.
4. Pensioner	400.	=
5. a. Bibliotheket, foruden Renten 43 Rbd. af den samme tilhørende Capital, stor 1,075 Rbd., 220 Rbd. = β b. de naturhistoriske Samlinger	44 — — —	
c. de physiske Apparater	55 — 40 —	
	319.	40.
6. Bygninger og Inventariums Bedligeholdelse	608.	30.
7. Brændsels- og Velydning-Fornødenheder	548.	48.
8. Slatter og Afgifter: a. ordinaire	161 Rbd.	7 β
b. Krigøffat	171 —	39 —
	332.	46.
9. Udgifter ved Regnskabsåringen	350.	=
10. Afgift til 4 Kirkeskoler for Sangvitariering	480.	=
11. Forskjellige løbende Udgifter: a. Skoleopvarming	150 Rbd.	= β
b. Reengjøring	155 —	32 —
c. Porto, Protokoller, Skrivemateri- alier og Afskrivning	179 —	94 —
d. Programmer og Skolehøstideligheder	180 —	25 —
e. Andre Udgifter	35 —	8 —
	700.	63.
Lateris	14,996.	29.

*) Den hidtil i Regnskabet opførte Indtægt af 500 Rbd., som Skolen aarlig har oppebaaret af Børnehusets Kasse, er nu ved Finantsloven for Regnskabsaaret 1851—1852 bortsalden.

	Rbd.	β
Træsport . . .	14,996.	29.
12. Afgivet Øverskud til den almindelige Skolefond . . .	1,190.	48.
Summa Udgift . . .	16,186.	77.
Beholdning . . .	1,196.	29.
Balance . . .	17,383.	10.

B. Stipendiesondens Regnskab.

I. Indtægt.

1. Fonden eiede ester Regnskabet til 31 Marts 1851:		
a. en af Københavns Magistrat administrerede Capital		
	13,500 Rbd.	
b. en kgl. Obligation Nr. 50 (D. A. Meyers Legat)	2,500	—
c. 9 Stkr. kgl. Obligationer paa	3,200	—
	19,200.	—
d. Contant Beholdning	40.	1.
2. Renter af Capitalen 19,200 Rbd. for 1 Aar til 11te Decbr. 1851 à 4 pct.	768 Rbd.	
esther Fradrag af Krigeskatt	48	—
	720.	—
3. Renter af Legatum Bartholini for samme Aar esther Fradrag af Krigeskatt	3.	71.
4. Indkjøbt 3 Stykker longelige 4 pct. Obligationer paa	250.	—
Summa Indtægt . . .	20,213.	72.

II. Udgift.

1. Deels udbetalte, deels i den almindelige Skolefond ind- satte Oplagsepenge	510.	—
2. Betalt for de indkjøbte longelige Obligationer paa 250 Rbd., à 93 Rbd., med Renter og Courtage	233.	62.
Summa Udgift . . .	743.	62.
3. Saldo til 1852—1853*):		
a. Fornærnte 4 pct. rentebærende Capitaler	19,450.	—
b. Contant Beholdning	20.	10.
Balance . . .	20,213.	72.

*) Under Stipendiesondens Formue er indbefattet det academiske Oplag
for 25 Stolen freqventerende Disciple, stort 1,546 Rbd. 38 β.

II. Efter det af Rector under 27de October f. A. indsendte Forslag approberede Ministeriet under 17de November næsteften følgende Fordeling af Skolens Beneficier for indeværende Skoleaar:

A. Høieste Stipendium, 50 Rbd., tillagdes Ingen.

B. Mellemste Stipendium, 35 Rbd., tillagdes Disciplene 1. A. S. F. Klubien, Alt at opfælge, 2. F. P. J. Dahl, 15 Rbd. at udbetale, 20 Rbd. at opfælge, 3. T. S. Lange, 4. O. Hohlenberg, 5. J. C. Møller, 6. S. F. C. J. Lauritsen, 7. V. Oldenburg, 8. F. J. K. Thaarup, for samtlige Alt at opfælge.

C. Laveste Stipendium, 20 Rbd., tillagdes Disciplene 1. S. K. L. Jensen, 2. C. G. Lange, 3. B. S. Sørensen, 4. E. S. Koch, 5. G. T. Hindenburg, 6. E. J. Trier, 7. A. O. S. Lorenz, 8. E. P. Dieckmann, 9. A. S. O. Jacobsen, 10. J. C. P. Wilse, 11. F. B. Hviid, 12. S. J. V. Wiel, 13. J. O. Thomesen, 14. O. V. Meier, 15. R. A. Holm, 16. P. L. Krebs.

D. Fri Undervisning bevilgedes Disciplene 1. V. T. Petersen, 2. S. F. J. S. Petersen, 3. F. P. C. Lund, 4. C. J. Würzen, 5. S. Sørensen, 6. S. S. G. Smith, 7. P. Hjort, 8. E. V. Løse, 9. C. S. Stremme, 10. C. C. Christens, 11. W. E. Velschow, 12. C. T. Bang, 13. A. V. Freund, 14. J. S. Lange, 15. C. S. Gyberg, 16. V. R. Christensen, 17. P. S. J. Conradt-Eberlin, 18. B. T. Dahl, 19. P. C. Larsen, 20. G. V. Meidell, 21. J. C. S. Wilse, 22. J. B. Seerup, 23. A. M. Stub, 24. P. L. E. Løvenørn, 25. C. A. Angelo, 26. C. J. A. C. Rehling, 27. E. A. Holmsted, 28. R. S. Berggreen, 29. C. S. Holm, 30. O. V. Hoffgaard, 31. A. T. S. Dalberg, 32. T. T. S. Elberg.

E. Undervisning mod nedsat Betaling bevisges des Disciplene 1. J. F. Møller, 2. D. A. Niughorn, 3. P. V. Bjør, 4. M. A. Andersen.

Fremdeles blev, paa Grund af indtruffen Vacance i Skolens Gratistpladser og ifølge foregaaende Indstilling af 28de Februar d. A., Discipelen S. S. Ring af 4de Classe under 9de Marts næstefter af Ministeriet benificeret med fri Undervisning for indeværende Skoleaar, fra 1ste April at regne.

Det Klarupiske Stipendium, 16 Rbd. aarlig for hver Stipendiatur, er for de to sidste Kvartaler af 1851 og de to første Kvartaler af 1852 tillagt Disciplene O. Hohlenberg og S. P. J. Dahl af 7de Classe A, samt Discipel af 6te Classe A. S. G. Jacobsen; og, da Directionen for de Klarupiske Stiftelser i Skrivelse af 30te Marts d. A. havde meldt, at det af Samme var vedtaget, at der af bemeldte Stiftelser skulde i indeværende Åar udredes 6 Stipendier til Disciple af Metropolitanstolen, saaledes at Beløbet for Halvdelen af Stipendierne vilde være at beregne fra 1ste Januar og for Halvdelen fra 1ste April d. A. (jvfr. Skoleesterr. for 1849—1850 S. 105—106 og for 1850—1851 S. 45), blev dernæst endvidere, ved Directionens Skrivelse af 9de Juni d. A., ovennævnte Stipendium, fra 1ste April d. A. at regne, tillagt følgende blandt de af Rector under 2den næstforhen foreslaade Disciple, nemlig S. S. C. J. Lauritsen af 7de Classe B, J. C. P. Wilse af 6te Classe og J. O. Thomsen af 5te Classe.

Det Bornemann-Lassoniske Legat, 10 Rbd. aarlig, er for indeværende Åar af Legatets Ephorus, Kammerherre Baron Juel-Rysensteen, efter Rectors Forslag af 12te Juni tillagt Discipel af 7de Classe A S. P. J. Dahl.

III. Følgende Skrivelser fra Ministeriet, Skolens Regnskabsvæsen vedkommende, meddeles her:

a. Circulaire af 27de Juni 1851: „Da ifølge Bekjendtgjørelsen af 13de Mai f. A. angaaende en Underviisningsplan og Examensbestemmelser for de lærde Skoler i Danmark Skoleaaret er forandret saaledes, at det tager sin Begyndelse den 23de August og sluttes den 22de August, finder Ministeriet sig foranlediget til herved at meddele Hr. Professoren til foruden Efterretning, at Skolecontingentet desvagtet for de Disciples Vedkommende, som anmeldes til Optagelse ved Skolearets Begyndelse, som hidtil først bliver at beregne fra 1ste September“.

b. Skrivelse til Rector og Dvæstor af 9de August 1851: „Da det paa Ministeriets allerunderdanigste Forestilling har behaget Hans Majestæt Kongen ved allerhøieste Resolution af 20de f. M. allernaadigst at bisalde, at den ved Privilegierne af 5te Febr. og 4de Marts 1746 paabudne Afgift til Vor Frue Kirke her i Staden af Personer, der løse Bevilling til Hjemmevielle, herefter uden Forskjel bliver at erlægge med det der nævnte ringeste Beløb af 2 Rbd., uanseet om de Paagjeldende have Rang eller ikke, vil som Følge heraf den ved Ministeriets Skrivelse til Dhrr. af 13de April f. A. midlertidigen givne Bestemmelse angaaende Opkrævningen af de Metropolis-tanskolen i Henhold til Reskript af 15de Septbr. 1683 tilkomende Copulationspenge være at ansee som en definitiv Afgjørelse af dette Spørgsmaal, saaledes at den omhandlede Afgift til Skolen for Fremtiden vil være at erlægge af Alle uden Hensyn til Rangsforståelse med 4 Rbd., naar Vielsen skeer efter Bevilling i Huset, og med 1 Rbd., naar den skeer i Kirken.

Hvilket tjenstlig melde Hr. Professoren og Hr. Cancellieraaden til Efterretning og Jagtagelse samt videre for-

nøden Befjendtgjørelse". (Dvsr. Skoleesterr. for 1849—1850 S. 52—53).

c. Circulaire af 29de Mai 1852: „Ministeriet skal herved tjenstlig tilstille Hr. Professoren et Exemplar af Loven af 14de April d. A. om Ordningen af de økonomiske Forhold ved Nedlæggelsen af Slagelse lærde Skole og om Rønne lærde Skoles Overgang til en hviere Realskole, af hvis §§ 5 og 9 behageligen vil erfares, deels at der er til sagt de umiddelbart fra Slagelse nedlagte Skole til andre Skoler overgaaende Disciple samme frie Undervisning og Stipendier, som i bemeldte Skole for næste Skoleaar vilde være blevne dem tillagte, og derhos givet samme Disciple og overhovedet skolesyngende Disciple i andre lærde Skoler fra Slagelse By og Omegn Udsigt til særlige Understøttelser fra 30 til 60 Abd. aarlig i de nærmest paafølgende 5 Aar efter Skolens Nedlæggelse, deels at Sonner af Forældre, der ere bosatte paa Bornholm eller Fæstningen Christiansø, naar de optages som studerende Disciple i lærde Skoler udenfor disse Øer, er tillagt fra deres Indtrædelse i Skolen som extraordinaire Gratisfister fri Undervisning med samme Adgang til Stipendier, som Disciple fra Grønland og Færøerne have ifølge kongelig Resolution af 11te Februar 1848 (optaget i S. P. Selmers Supplement til Universitetets Årbøger for 1848 S. 10), og at Disciple, der paa Grund af Forandringen med Rønne lærde Skole umiddelbart gaae over til andre lærde Skoler udenfor Øen, i disse tillægges samme Stipendier, som i det næste Skoleaar vilde være blevne dem tillagte i sidstnævnte Skole.

Overeensstemmende med disse Lovens Bestemmelser anmoder Ministeriet Hr. Professoren tjenstlig om at iaggtagte det Fornødne ved Aftattelsen og Indsendelsen til Ministeriet af

de fremtidige Forslag til Fordelingen af Beneficerne ved Metropolitanskolen, idet Man bemærker, at den Disciple, der umiddelbart overgaae fra Slagelse Skole til andre Skoler, tilstaaede frie Undervisning vil kunne tillegges disse som extraordinaire Gratister, og specielt tilføier, at Forslag til de ved Lovens § 5 in sine hjemlede extraordinaire Understøttelsesportioner vil være at gjøre i Forbindelse med det aarlige almadelige Beneficieforslag for Skolen".

Afgangsexamens 1ste Deel.

Afgangsexamens 2de Deel.

Nr.	Candidaterne.	Dansk.	Franst.	Religion.	Geographie.	Naturhistorie	Dansk.	Lat. n (mundtlig).	Latin (skriftlig).	Graeff.	Historie.	Arithmetik.	Geometrie.	Naturlære.	Hovedeharacterer.	Hebraist.
1.	J. S. S. Knudsen	Ug.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	G.	Ug.	Mg.	Ug.	Ug.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
2.	C. C. H. Goeth.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Ug.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
3.	E. C. Nielsen.	Ug.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
4.	J. P. M. Rosing.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
5.	M. Wion.	G.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
6.	V. D. Diderot.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
7.	J. S. Jørgensen.	G.	G.	Mg.	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
8.	G. Sandet.	G.	Mg.	G.	G.	Mg.	G.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
9.	J. E. C. Lippeit.	Mg.	G.	Mg.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	Mg.
10.	J. P. Malling.	G.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—
11.	J. S. Smith.	G.	G.	G.	G.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Sørste Charakter.	—

Bilag II.

(Til Side 32.)

S h e m a

over Examinationens Gang ved de offentlige Examiner i Metropolitan skolen 1852.

A. Hovedexamen.

(Fra 3de til 13de og fra 19de til 20de Juli).

VI, V og IV Klæsse ere under den mundtlige Examen, hver for sig. ansette til Examination i to forskjellige Afdelinger.

VI Klæsse A bestaaer af Disciplene: 1. G. Scharling, 2. Aug. Mourier, 3. Diechmann, 4. Drejer, 5. Krøyer, 6. A. Abrahams, 7. Jacobsen, 8. Svind, 9. J. Wilse, 10. Dinesen, 11. Münster, 12. Hertel, 13. Trier.

VI Klæsse B: 1. Thaarup, 2. Lorenz, 3. Smith, 4. Hindenburg, 5. Løse, 6. Hauch, 7. Roche, 8. C. Klubien, 9. Bluhme, 10. J. Møller, 11. Schumacher, 12. Löffler.

V Klæsse A: 1. W. Scharling, 2. R. Holm, 3. P. Casse, 4. W. Møller, 5. Johnsen, 6. Thomsen, 7. Conr. Martensen, 8. Chr. Martensen, 9. Wibe, 10. Freund, 11. J. Thiele, 12. P. Jensen, 13. Bang.

V Klæsse B: 1. Ø. Hansen, 2. C. Bendz, 3. Stremme, 4. Wick, 5. Velschow, 6. Neier, 7. Christens, 8. Prangen, 9. Ad. Fibiger, 10. Brorson, 11. Barnekow, 12. C. Dannekjold, 13. F. Dannekjold.

IV Klæsse A: 1. P. Reiersen, 2. Skibsted, 3. G. Ring, 4. Mohr, 5. J. Lange, 6. Thrane, 7. Eberlin, 8. B. Dahl, 9. Larsen, 10. Seervup, 11. Schleisner, 12. Bilsted.

IV Klæsse B: 1. Gyberg, 2. Bagger, 3. G. Philipsen, 4. Christensen, 5. F. Wilse, 6. J. Scavenius, 7. N. Thiele, 8. C. Abrahams, 9. G. Müller, 10. F. Ussing, 11. Steenstrup, 12. E. Bører.

I. Skriftlig Examen.

Lørdagen den 3die Juli.

9-12. Samtlige Klæsser Dansk Stiil; 3-6. VII Cl. B., VI og V Cl. Latinst Børser.

Mandagen den 5te Juli.

9-12. VII Cl. B, VI, V og IV Cl. Latinisk Stiil.

9-11. II og I Cl. Regning.

4-7. VII Cl. B. Historisk Udarbeidelse.

4-7. VI Cl. Historisk Udarbeidelse.

Torsdagen den 8de Juli.

3-5. VI Cl. Franskt Version *) ; 5-7. VI Cl. Tysk Stiil.

II. Mundtlig Gramen.

Onsdagen den 7de Juli.

VI Classe's Læfestue.

8-12. VII Cl. B. Latin. Overlærer Berg.

12-2. III Cl. A. Franskt. Professor Borring.

4-7½. III Cl. B. Latin. Adjunct Kørn.

II Classe's Læfestue.

8-11½. V Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.

11½-2. VI Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.

2-5. II Cl. Danskt. Adjunct Holbech.

5-8. IV Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

III Classe B's Læfestue.

8-11. V Cl. B + VI Cl. Naturhistorie. Adjunct Riellerup.

11-1½. III Cl. Naturhistorie. Adjunct Riellerup.

4-7½. VI Cl. B. Græsk. Candidat P. Petersen.

*) De Disciple af VI Classe, som have indstillet sig til Udgangsexamens 1ste Del, ere ifølge vedkommende Anordning fritagne for ved Hovedexamen at prøves i de til førstnævnte Examen henhørende Fag, hvormod Classe's øvrige 3 Disciple selvstædigt underlaaft sig Hovedexamen i samtlige Fag. Disse sidstnævnte Disciple examineres ved den mundtlige Prøve i Tysk, Franskt, Geographic og Naturhistorie i Forbindelse med en af VI Classe's Afdelinger, hvilket paa ovenstaende Schema er betegnet ved Tillægget + VI Cl.

Torsdagen den 8de Juli.

VI Classe's Læfestue.	II Classe's Læfestue.
8-11. VII Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.	8-11. V. Cl. A + VI Cl. Tydsk. Adjunct Holbech.
11-2. IV Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.	11½-2. III Cl. A. Naturhistorie. Adjunct Biellerup.
4-7. IV Cl. A. Tydsk. Adjunct Holbech.	2-5. IV Cl. B. Græsk. Candidat P. Petersen.
	5-8½. II Cl. Historie og Geogra- phie. Candidat Kiilsgaard.

III Classe B's Læfestue.

8-10½. IV Cl. B. Naturhistorie. Adjunct Biellerup.
10½-2. VI Cl. A. Latin. Candidat P. Petersen.
4-7½. V Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

Fredagen den 9de Juli.

VI Classe's Læfestue :	II Classe's Læfestue.
8-12. VII Cl. B. Græsk. Overlærer Berg.	8-11½. V Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
12-2. III Cl. B. Dansk. Candidat P. Petersen.	11½-2. III Cl. A. Religion. Adjunct Jensen.
2-5. IV Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.	4-6. I Cl. Dansk. Candidat Sørensen.
5-8½. VI Cl. A. Græsk. Candidat P. Petersen.	6-8. III Cl. B. Fransk. Professor Borring.

III Classe B's Læfestue.

8-11½. VI Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.
11½-2. V Cl. A. Naturhistorie. Adjunct Bjellerup.
2-5. II Cl. Naturhistorie. Adjunct Bjellerup.
5-8. VII Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

Lørdagen den 10de Juli.

VI Classe's Læfestue.	II Classe's Læfestue.
8-11½. VI Cl. B. Latin. Candidat P. Petersen.	8-10½. III Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.

11½-2½. III Cl. A. Latin. Adjunct Kerrn.	10½-1. V Cl. B. Thøst. Adjunct Holbech.
4-7. IV Cl. A. Græsk. Candidat P. Petersen.	1-3. I Cl. Thøst. Candidat Sørensen.
	5½-8. IV Cl. B. Thøst. Adjunct Holbech.

III Classe B's Læfestue.

- 8-11. II Cl. Religion. Adjunct Jensen.
 11½-2. IV Cl. A. Naturhistorie. Adjunct Kiellerup.
 4-7½. V Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.

Mandagen den 12te Juli.

VI Classe's Læfestue.	II Classe's Læfestue.
8-11. V Cl. B. Græsk. Adjunct Kerrn.	8-11. IV Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
11-2. IV Cl. A. Latin. Adjunct Krebs.	11-2. III Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
4-7. II Cl. Thøst. Adjunct Holbech.	4-6. III Cl. A. Geographie. Adjunct Kiellerup.
	6-8. III Cl. B. Geographie. Adjunct Kiellerup.

III Classe B's Læfestue.

- 8-10½. I. Religion. Adjunct Jensen.
 11-2. V Cl. A + VI Cl. Religion. Adjunct Jensen.
 4-7½. IV Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

Tirsdagen den 13de Juli.

VI Classe's Læfestue.	II Classe's Læfestue.
8-11. V Cl. A. Græsk. Adjunct Kerrn.	8-11. IV Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.
11-2. IV Cl. B. Latin. Adjunct Krebs.	11-2. V Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.
	2-4. III Cl. A. Dansk. Candidat P. Petersen.

III Classe B's Læfestue.

8-11. III Cl. A. Thysk. Adjunct Holbech.

11-2. III Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

Samme Dags Eftermiddag afholdes Sangprøven 5-6 af Organist Berggreen og Gymnastikprøven 6-8 af Premierlieutenant v. Holmsted.

Onsdagen den 14de Juli kl. 8 Formiddag prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte Disciple. Torsdagen den 15de, Fredagen den 16de, Løverdagen den 17de Juli afholdes Afgangseramens mundtlige Deel (see nedenfor).

Mandagen den 19de Juli.

VI Clasæs Læfestue.	II Clasæs Læfestue.
8-12. V Cl. A. B. + VI Cl. Fransl. Profesor Borring.	8-11. VI Cl. A. Historie. Overlærer Espersen.
12-2. II Cl. Fransl. Professor Borring.	11-2. III Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.
4-7½. V Cl. A. Latin. Adjunct Krebs.	4-7. VI Cl. B. Religion. Adjunct Jensen.

III Classe B's Læfestue.

8-12. VII Cl. B. Mathematik. Overlærer Petersen.

12-2. I Cl. Naturhistorie. Adjunct Riellerup.

4-8. IV Cl. A. B. Geographie. Adjunct Riellerup.

Tirsdagen den 20de Juli.

VI Clasæs Læfestue.	II Clasæs Læfestue.
8-11½. V Cl. B. Latin. Adjunct Krebs.	8-11. VI Cl. B. Historie. Overlærer Espersen.
11½-2½. III Cl. B. Thysk. Adjunct Holbech.	11-2. I Cl. Historie og Geographie. Candidat Rüllsgaard.

4-8. IV Cl. A. B. Franskt. Pro- fessor Borring.	$3\frac{1}{2}$ - $6\frac{1}{2}$. VI Cl. A. Religion. Ad- junct Jensen.
	$6\frac{1}{2}$ - $8\frac{1}{2}$. VII Cl. B. Hebraisk. Ad- junct Krebs.

III Classe B's Læsestue.

- 8-11. VII Cl. B. Naturlære. Overlærer Petersen.
 $11\frac{1}{2}$ -2. III Cl. A. Mathematik. Overlærer Petersen.
 4-8. V Cl. A. B. + VI Cl. Geographie. Adjunct Biellerup.
-

B. Afgangsexamen.

(Fra 15de til 17de Juli).

VII Cl. A. α bestaaer af Candidaterne: 1. Schou, 2. Klubien,
 3. Hohlenberg, 4. Jessen, 5. Tryde, 6. Lange, 7. Ring, 8. Thye.
 VII Cl. A. β : 1. C. Mourier, 2. V. Petersen, 3. Dahl, 4.
 J. Petersen, 5. Jensen, 6. Würzen, 7. Suenson, 8. Lund.

VI Cl. α : 1. Scharling, 2. A. Mourier, 3. Dieckmann, 4.
 Drejer, 5. Kroyer, 6. Abrahams, 7. Jacobsen, 8. Hviid, 9.
 Wilse, 10. Dinesen, 11. Münter.

VI Cl. β : 1. Thaarup, 2. Lorenz, 3. Smith, 4. Hindenburg,
 5. Lose, 6. Hauch, 7. Rothe, 8. L. Klubien, 9. Bluhme, 10.
 Møller, 11. Löffler, 12. Exam. juris J. E. T. Glud, Privatist.

I. Skriftlig Grammen.

(Denne Deel af Prøven er afholdt den 23de, 24de og 25de Juli).

II. Mundtlig Grammen.

Torsdagen den 15de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
Kl. 10. VII Cl. A. α . Latin. Rector.	Kl. 8 } Mathematik. og VII Cl. A. β . } Overlærer Kl. 4. VII Cl. A. α . Historie. Overlærer Espersen.
	Petersen,

III Classe B's Læsestue.	VII Classe B's Læsestue.
KL. 8. VI Cl. $\alpha.$ } Thysl. Adjunct	KL. 8. VI Cl. $\beta.$ } Naturhistorie.
KL. 4. VI Cl. $\beta.$ } Holbech.	KL. 4. VI Cl. $\alpha.$ } Adjunct KL. 4. VI Cl. $\alpha.$ } Riellerup.

Fredagen den 16de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
KL. 8. VII Cl. A. $\beta.$ Latin. Rec- tor.	KL. 8 } Mathematik. og } VII Cl. A. $\alpha.$ } Overlærer KL. 5 } Petersen.
KL. 4. VII Cl. A. $\beta.$ Historie. Overlærer Espersen.	

III Classe B's Læsestue.

KL. 12. VI Cl. $\alpha.$ Fransk. Professor Borring.

Lørdagden den 17de Juli.

VI Classe's Læsestue.	II Classe's Læsestue.
KL. 8. VII Cl. A. $\alpha.$ } Græst. KL. 4. VII Cl. A. $\beta.$ } Overlærer	KL. 8. VII Cl. A. $\beta.$ } Naturlære. KL. 4. VII Cl. A. $\alpha.$ } Overlærer
Berg.	Petersen.

III Classe B's Læsestue.

KL. 8. VI Cl. $\alpha.$ Geographic. Ad- junct Riellerup.	VII Classe B's Læsestue.
KL. 4. VI Cl. $\beta.$ Adjunct Riellerup.	KL. 12. VI Cl. $\beta.$ Fransk. Pro- fessor Borring.

KL. 5. VII Cl. A. Hebraisk. Ad- junct Krebs.

Onsdagen den 21de Juli afholdes Lærerforsamling i Auledning af Censuren. Torsdagen den 22de Juli Kl. 2 bekjendtgøres for den samlede Skole Udfaldet af de afholdte Examiner, Translocationen foretages og de af Candidaterne, som have bestaaet Afgangsexamens anden Deel, dimitteres. Derefter indtræder Sommerferien, som ender Søndagen den 22de August incl.

Til at overvære den mundtlige Deel af ovennævnte Graminer og Slutningsmødet Torsdagen den 22de Juli indbydes herved Disciplenes Fædre og Foresatte samt andre Skolens og Videnskaber-nes Belyndere.

Metropolitanskolen i Juni 1852.

B. Borgen.

1852.